تحلیل سازه

استاد : جناب آقای دکتر زرفام

تعداد صفحات : ۱۳۲

www.civil-eng.ir

www.jozve.info

tel : 09362602895

۱- معین و پایداری پاره‌ها

۲- خط تابع (معین و نامعین)

۳- سطح لنگر، تیر مزدوج

۴- قضایای کاستیلیانو و بتی ماکسول

۵- کار مجازی - بار واحد نامعین

۶- روش های کاستن - فرمول‌های حفظی

۷- شیب افت، پخش لنگر

۸- سازه های متقارن (متقارن و معکوس)

" استاتیک و تغییر شکل ها "

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۷۶۰۲۸۹۵

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

فصل اول

۱) معین و نامعین ـ مطلق ـ فضایی ـ شبکه

۲ ـ پایداری و ناپایداری

کل $\begin{cases} \Sigma F_x = 0 \\ \Sigma F_y = 0 \\ \Sigma M = 0 \end{cases}$

تیر $\Rightarrow n = r - (c+3)$

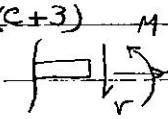

قاب ✓

خرپا

ترکیبی ✓

n & (۲ بودن) $\begin{cases} \underbrace{3k}_{\text{مجهولات}} + \underbrace{r}_{\text{مجهولات}} - (\underbrace{c+3}_{\text{معادلات تعادل}}) \\ \underbrace{3m}_{\text{مجهولات}} + \underbrace{r}_{\text{مجهولات}} - (\underbrace{c+3j}_{\text{معادلات تعادل}}) \\ m + r - 2j \rightarrow \text{خرپا} \checkmark \end{cases}$

n : درجه معین سازه

k : تعداد دیسک بسته

m : تعداد اعضا

j : تعداد گره‌ها

r : تعداد عکس‌العمل‌های تکیه‌گاهی

c : تعداد معادلات شرط

n درجه معین سازه $=$ تعداد مجهولات $-$ تعداد معادلات تعادل استاتیکی

تیر $n = r - (c+3)$

* در رابطه اول r را برحسب m و j بنویسید.

سازه معین $(n=0)$ $\Rightarrow$ معادلات تعادل $=$ مجهولات

سازه نامعین $(n>0)$ $\Rightarrow$ معادلات تعادل $<$ مجهولات

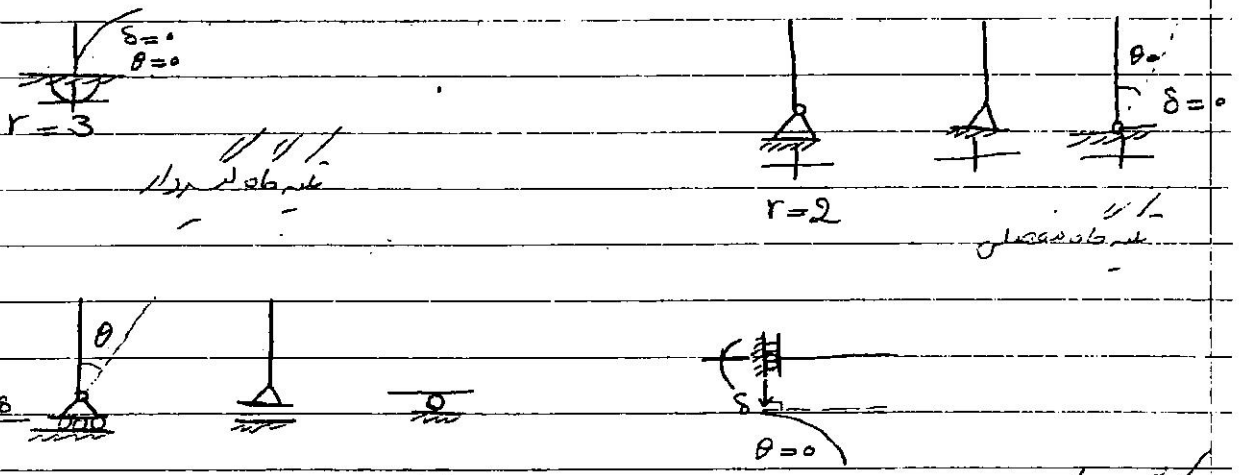

تکیه گاه گیردار

تکیه گاه مفصلی

تکیه گاه غلطکی

تکیه گاه غلطکی - لغزشی

(فرق این تکیه گاه با تکیه گاه گیردار این است که این تکیه گاه دوران نمی کند)

فنر انتقالی

فنر کشش / فشرده

* C : تعداد معادلات شرط

۱) مفصل خشی

A

C=1

$M_A=0$ ← $\Sigma M_A=0$ یا $\Sigma M_{RA}=0$

۲) مفصل برش داخلی

A

C=1

$V_A=0$ ← $\Sigma V_{LA}=0$ یا $\Sigma V_{RA}=0$

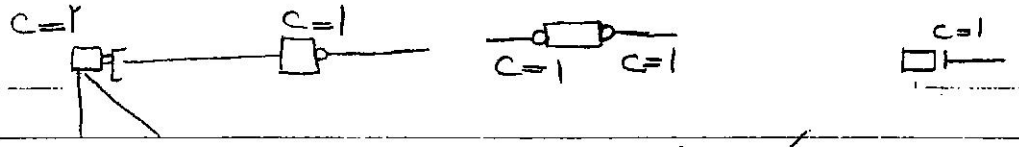

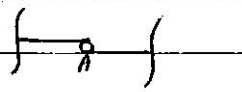

۳) غلتک داخلی $c=2$

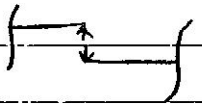

$M_A=0$

$N_A=0$

۴) این هم غلتک داخلی است. $c=2$

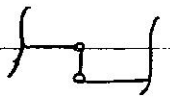

✓ این هم معادل تکه غلتک داخلی است

پژوهشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

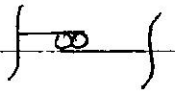

$c=1$

$N_A=0$ ⟨ $\Sigma N_{LA}=0$ / $\Sigma N_{RA}=0$

فقط نیروی محوری صفر است.

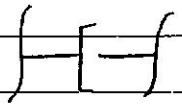

۶) اتصال کشوئی / تکیه‌گاه / سوئیچ $c=1$

$N_A=0$

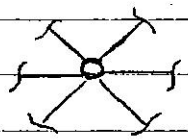

m میله $\Rightarrow$ $c=m-1$ *

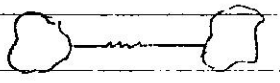

۷) سر داخلی، سر هم کشش هم مقاومت را تحمل می‌کند. $c=2$

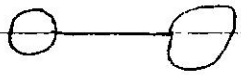

۸) کابل $c=2$

کابل فقط کشش تحمل می‌کند

۹) نیرگشش داخلی :

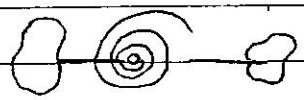

$C = 0$

برش ـ لنگر و نیروی محوری دارد.

مثال ۱) درجه نامعینی زیر را مشخص کنید.

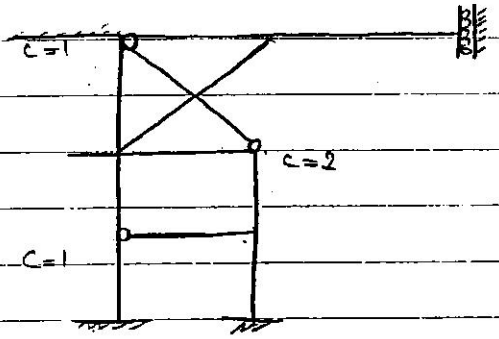

$n = 3k + r - (c + 3)$

نامعین $\quad n = 3(4) + 8 - (4+3) = 13 > 0$

$c = 3 - 1 = 2$

مفصلی

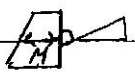

$c = 2 - 1 = 1$

نیم مفصلی

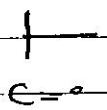

$c = 0$

گیردار

مثال ۲) این شکل به شکل قبلی فرق ندارد.
واگر فضای بسته بین سه وزمین نبود،
فضای بسته محسوب نمی شود و k همان
مقدار قبلی را دارد.

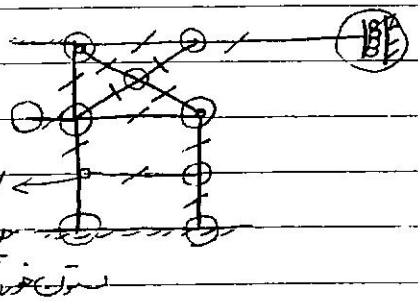

این گره توسط دو میله و یک تکیه‌گاه غیرهم‌راستا گیردار شده است.

همین مثال را از روش دوم حل کنید؟

$r = 8$

$c = 4$

$m = 13 \rightarrow 14$

$j = 10 \rightarrow 11$

این هم پایدار می‌شود

$n = 3m + r - (c + 3j) = 13$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

به موارد زیر دقت می کنیم:

۱) تکیه گاه ها ۲) انتری آزاد اعضا ۳) مقاطع انتری تمام اعضا

مثال ۳)

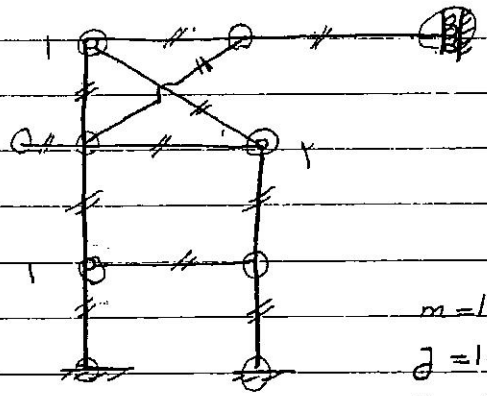

* وقتی نتوانیم فضای بسته رابیابیم باید دنبال عضا

چهارشک دوم از رابطه دوم استفاده می کنیم:

$m = 12$
$j = 10$
$c = 4$
$r = 8$

$m = 11$

یعنی $0 < 1 = (4 + 3\times10) - (3\times12) + 8$ (۲۰ / ۴۴)

مثال ۴) درجه نامعین چیست؟

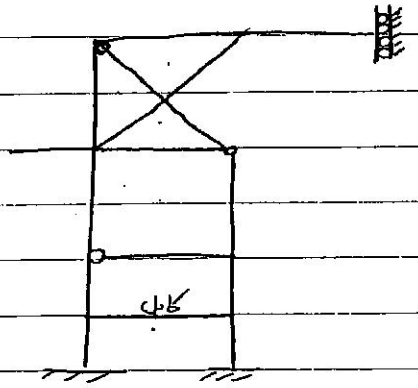

$k = 5$
$r = 8$
کابل $c = 4 + 2 = 6$

$n = 3k + r - (c + 3) = 14$

۱۴ درجه نامعین

$r = 8$
$c = 4$
$k = 4$
$12 + 8 - (2 + 3) = 12 + 1 = 14$

$15 + 8 - (6 + 3) = 14$

این راه برای سازه های کابلی است:

کابل را حذف می کنیم ← درجه نامعینی سازه را بدون کابل محاسبه می کنیم (n) ← به ازای

کابل محذوف یک مجهول به سازه اضافه می کنیم (n+1)

۵) درجه نامعینی سازه چیست؟

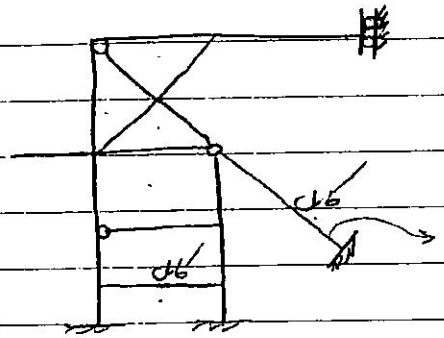

درجه نامعینی $13 + 2 = 15$

- این کابل دیگر حذف می‌شود
- تکیه‌گاه ثابت حذف می‌شود و
در روابط اعمال نمی‌شود.

سوال ۶)

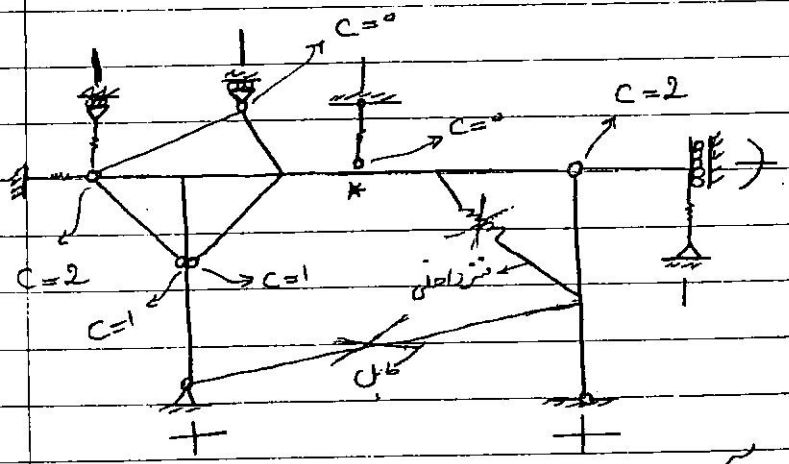

* فنر داخلی و کابل می‌توانند حذف گردند و در آفرافنا فنر شوند.

فنرهای تکیه‌گاهی هم می‌توانند حذف شوند و در آفرافنا فنر شوند.

* فنر مثل تکیه‌گاهی عمل می‌کند (*)

$$n = 3k + r - (c + 3)$$

$3 \quad 11 \quad 6$

$$n = 11 + 2 = 13$$

درجه نامعینی

کابل و فنر داخلی

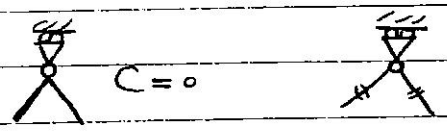

سوال ۷)

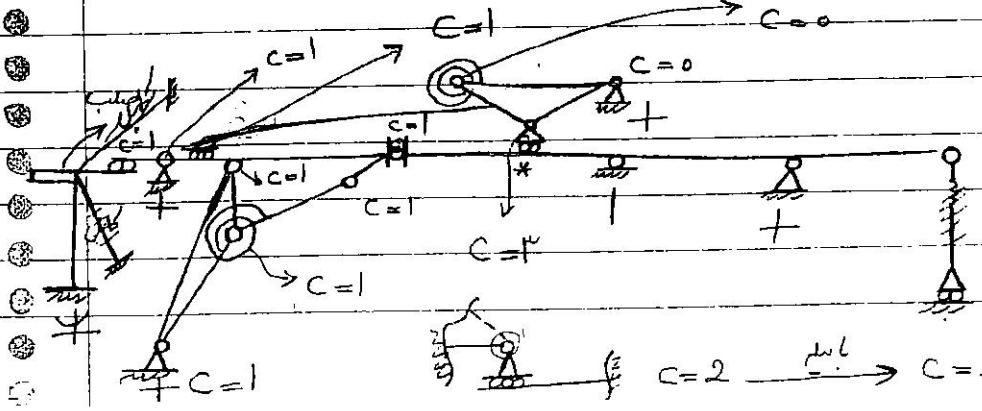

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

$r=12$ ۲ کابل و ۱ فنر را حذف می‌کنیم.

عضو وقتی روی زمین بود، ۲ درجه آزادی روی زمین نبود ۳ درجه آزادی دارد. (**)

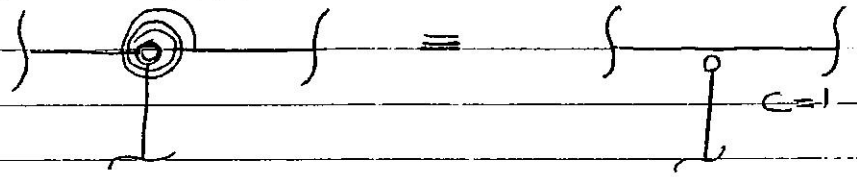

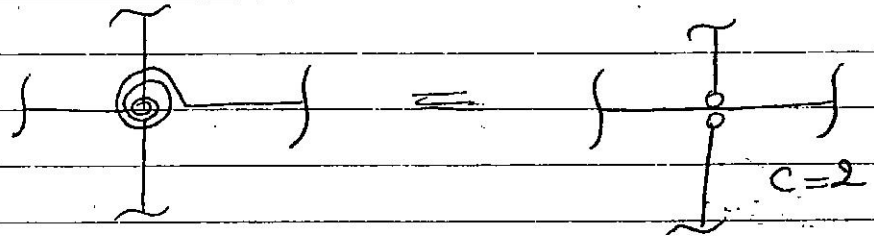

میله صلب در راستای محور تغییر شکل نمی‌دهد

$r=12$ $\Rightarrow n=3k+r-(c+3)=10+3=13$

$c=11$

$k=4$

۲ کابل و ۱ فنر حذف شده.

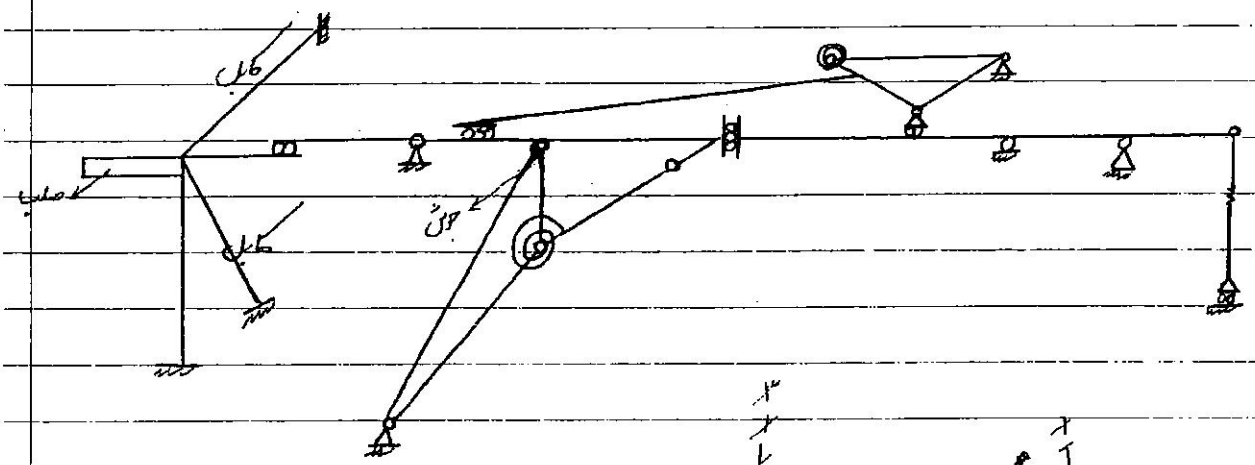

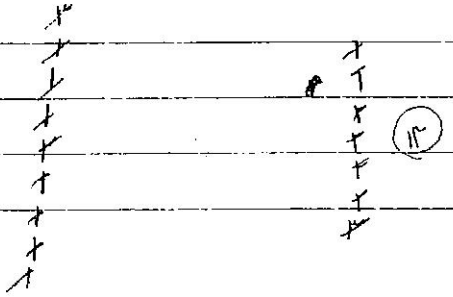

سوال ۸) چند درجه نامعین است؟ (کنکور ۸۸)

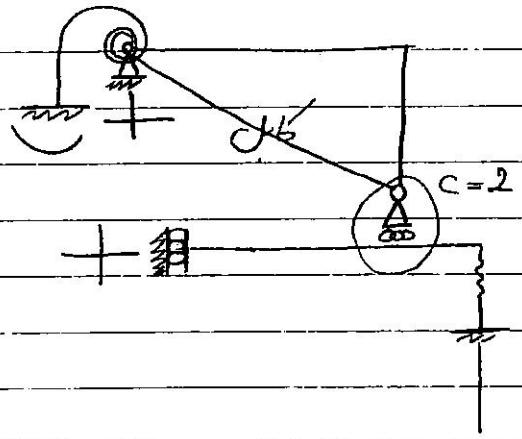

$n = 3k + r - (c+3)$

$\begin{cases} k=0 \\ r=4 \\ c=2 \end{cases} \Rightarrow n = 1+1 = 2$

۲ کابل

سوال ۹) تعداد درجات نامعین سازه چیست؟

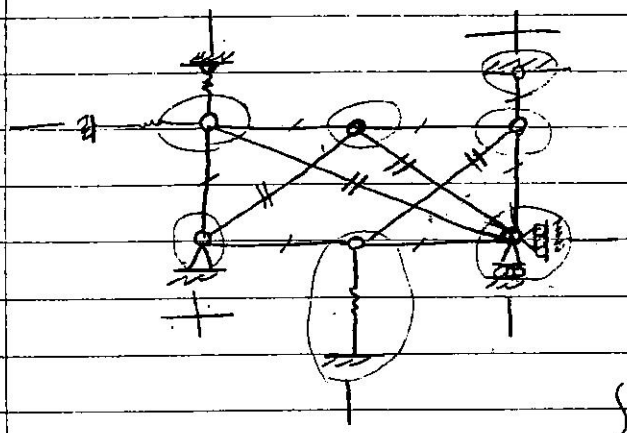

$n = m + r - 2j$

$\begin{cases} r=9 \\ m=11 \\ j=7 \end{cases} \Rightarrow n = 4$

سوال ۱۰) درجه نامعینی تیر را تعیین کنید. * اگر بارها هم مماس و هم مایل باشند از n استفاده می‌شود.

$\Rightarrow n = 6 - 3 = 3$ $\quad n' = 4 - 2 = 2 \quad n = r - (c+3)$

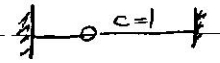

$\Rightarrow n = 6 - 4 = 2 \quad n' = 4 - 3 = 1$

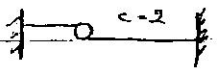

$\Rightarrow n = 6 - (2+3) = 1 \quad n' = 4 - 3 = 1$

$c=1$ عبور نیروی محوری در نظر گرفته نمی‌شود.

$n' = r' - (c'+2)$ ← تعداد مجهولات غیر طول محوری صرف‌نظر شده باشد

اگر بارها همه مماس باشند از فرمول n' استفاده می‌شود.

r': کل نیروهای محوری

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info

درجه آزادی فضایی ۳ بعدی :

$$n: \begin{cases} 6m + r - (c + 6j) & \text{سازه فضایی} \\ m + r - 3j & \text{خرپای مسطح} \end{cases}$$

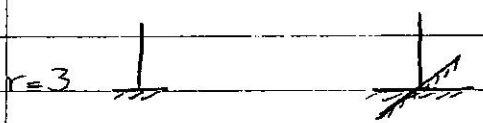

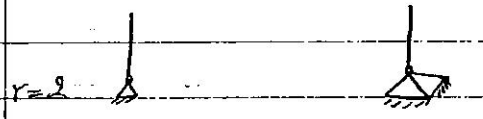

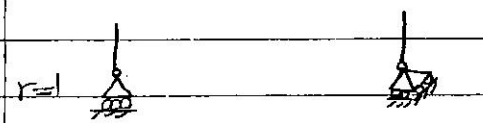

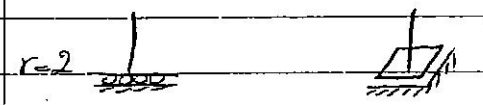

$c = m - 1$ $\qquad$ $c = (m-1)3$

سوال ۱۱ (مفصل و مضروب)

$c = (12 + 12 + 9 - 4)$

$n = 6m + r - (c + 6j)$

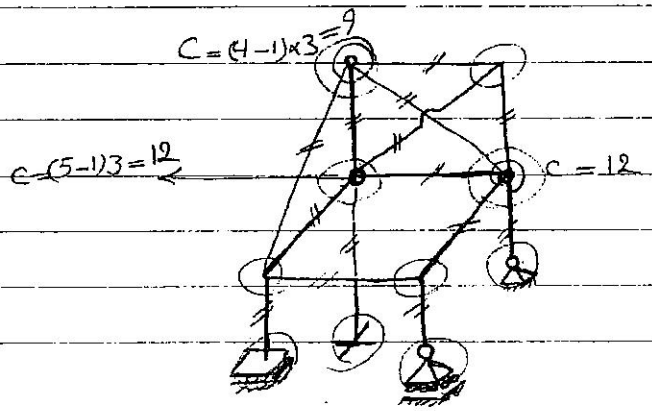

$\begin{cases} r = 13 \\ c = 33 \\ m = 14 \\ j = 10 \end{cases}$

$n = 4$

بر عکس

$n = 8$ ✓

شبکه و

در یک مکانیزم به ازای هر عضو دو سر مفصل می باشد یکی از معادلات شرط کم خود (بدلیت کین)

* در جهت یابی شبکه:

با آرایش شبکه عمود بر سطوح

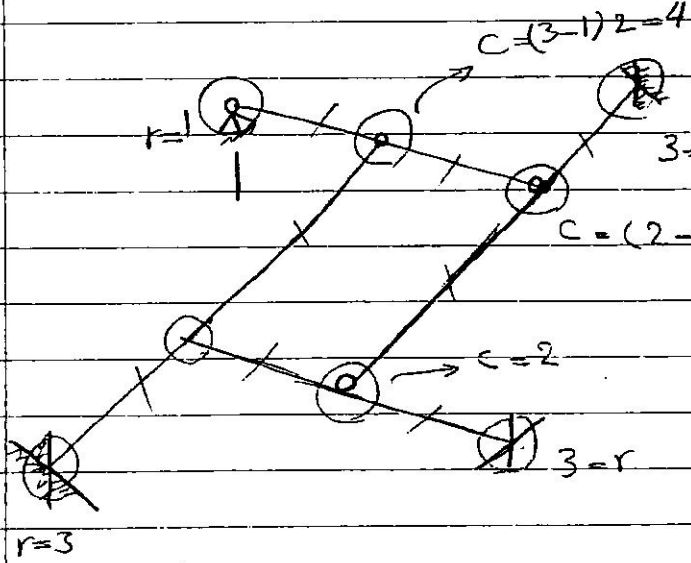

* شبکه ۵ مفصل با شبکه ۵ مفصل

در شبکه فرق ندارند.

شبکه $n=3m+r-(C+3j)$

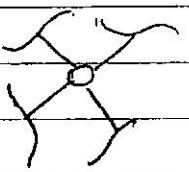

$$\begin{cases} m=8 \\ r=10 \\ j=8 \\ C=8 \end{cases}$$

$C_{k+1} - (C_k+1)$

$\frac{1}{0}(m-1)\times 2$ ۰ شبکه C

$C=8-2=6$

عضو دو سر مفصل

$1 \rightarrow n=4$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

استاتیک

۱) بدست آوردن عکس العمل های تکیه گاهی سازه های معین دوبعدی (تیر - قاب - خرپا)

۲) رسم نمودار نیروی برشی و لنگر خمشی در تیرها و قاب ها

۳) بدست آوردن نیروهای داخلی خرپاها به یک روش "مقطع دگره" یا روش مقطع یا برش "

مثال اول)

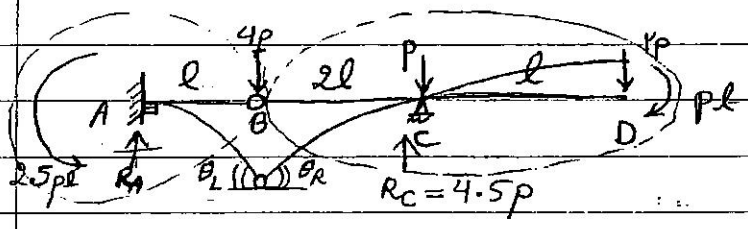

درجه نامعینی را تعیین کنید؟

$n' = r' - (c' + 2)$

$n' = 3 - (1+2) = 0$

سازه معین ← استاتیک

$\Sigma M_{RB} = 0$

$P \times 2L + 2P \times 3l + Pl = R_C \times 2l$

$\Rightarrow R_C = 4.5\,P$

$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow R_{Ay} = 2.5P$

$\Sigma M_{@Li} = 0 \Rightarrow M = 2.5\,Pl$

رسم نمودار لنگر خمشی:

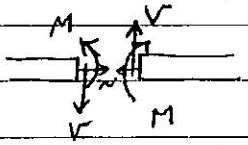

M: ⊖ / ⊕ محل مرز دارد

خط چون بار قائم ندارد

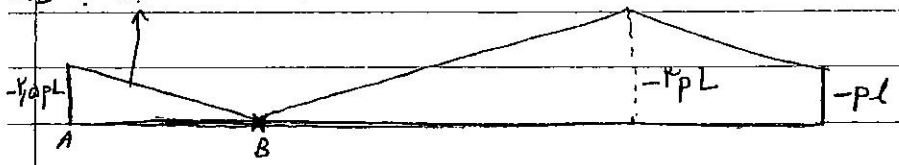

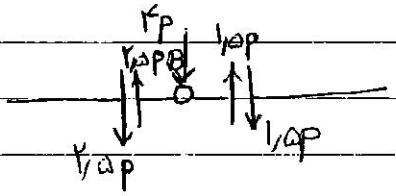

1) $\sum F_x = 0$

2) $\sum F_y = 0$

3) $\sum M_{Rigid} = 0$

4) $\sum M_{Li} = 0$ (Ri)

5) $\sum V_{Li} = 0$ (Ri)

6) $\sum N_{Li} = 0$ (Ri)

مثال ۲

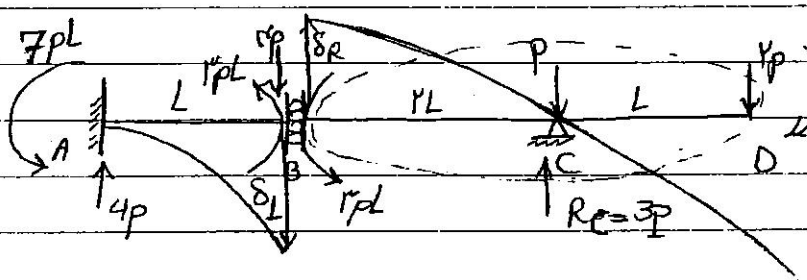

$n' = r - (c+2)$

$n' = 3 - (1+2) = 0$

معین ← استاتیک

$\sum M_C = 0 \Rightarrow 2p\,l + pl + 4p \times 3L = 4p \times 2L + M_A$

$M_A = 7pL$ (↺)

* نمودار نیروی برشی

مثال ۳

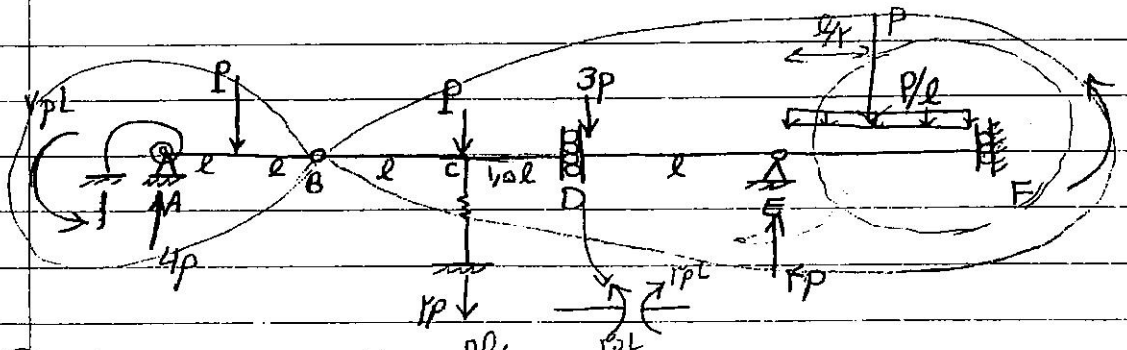

⑥ $M_{MRE} = 0 \Rightarrow M_F = Pl/2$

⑤ $\sum V_{LD} = 0 \Rightarrow F_{yE} = 4p$

⑤ $\sum M_{BL} = 0 \longrightarrow F_y = 2p$

$n' = r - (c+2)$

$n' = 5 - (3+2) = 0$

معین ← استاتیک

پژوهشگاه ابنیه و بتن جزوه
www.ijozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۱۲۰۲۸۹۵

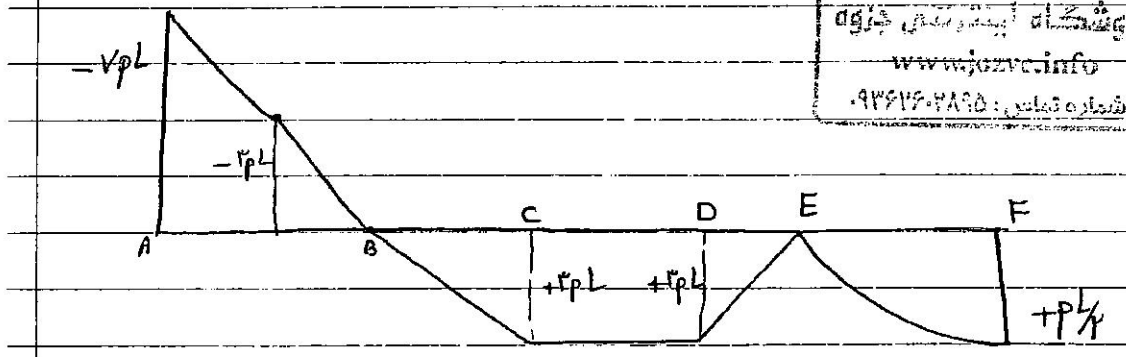

« پایداری و ناپایداری »

* سازه‌ای پایدار است که هم از نظر داخلی، هم از نظر خارجی پایدار باشد.

- پایداری خارجی ← حداقل سه قید شروط داشته باشد. شروط لازم (غیر موازی (هر سه قید متقاطع) / غیر متقارب)

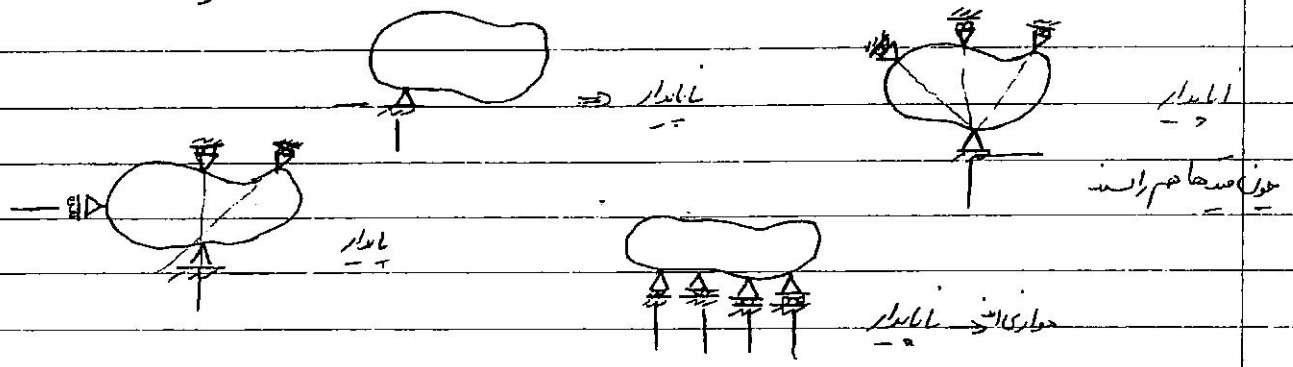

روش‌های تشخیص پایداری و ناپایداری سازه‌ها:

۱) روش بررسی ۲) روش اعمال بار ۳) روش آزمایش بار صفر

۴) روش هیبرگ ۵) دترمینان ضرایب

"روش بررسی"

مثال ۱)

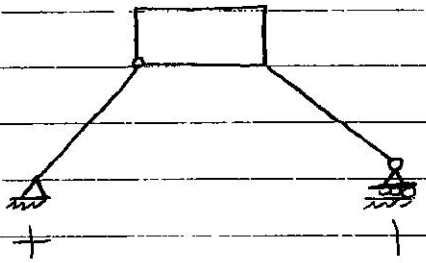

① مرحله اول : معادل سازی و ساده سازی

② مرحله دوم : $n < 0$ ← ناپایدار

$n = 3k + r - (C + 3) = 1$

k: ۱ ، r: ۳ ، C: ۲

معین

حل !

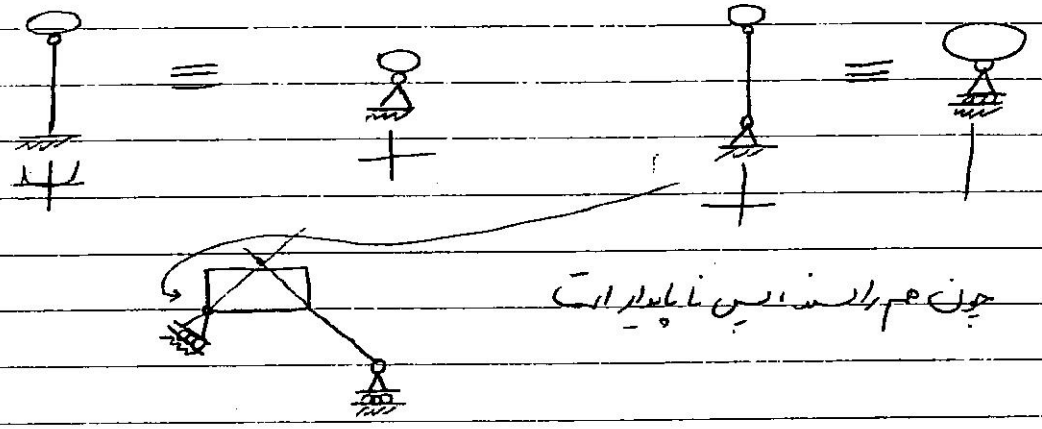

چون حل را نداشت، پس ناپایدار است

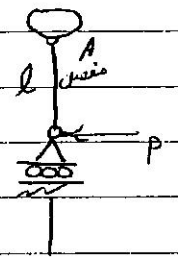

$\Sigma M_A \neq 0$

* این راه نیز برای معادل سازی کرد

چون سازه ناپایدار است .

مثال ۲)

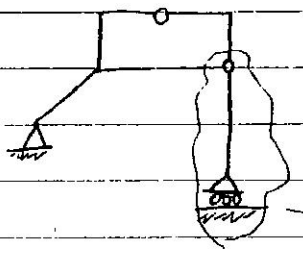

معین

ناپایدار است چون عامل ناپایداری دارد.

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

معین و نامعین برای سازه ناپایدار معنی ندارد.

مثال ۳)

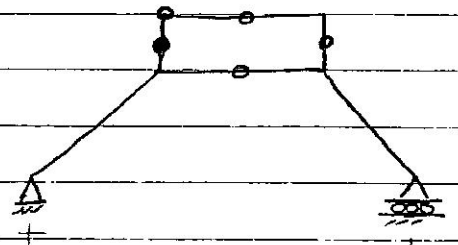

$n = 3k + r - (c+3)$

$n = 3(1) + 3 - (4+3) = -1$

این سازه چون $n<0$ ناپایدار است.

بررسی می‌شود n { $n>0$ → نامعین ; $n=0$ → معین ; $n<0$ → ناپایدار (استاتیکی - استاتیکی - میکانیکی) }

مثال ۴)

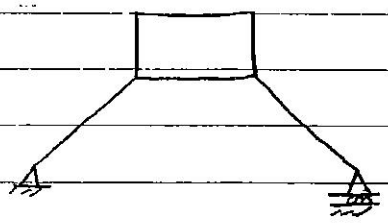

$k=1$ $\quad 3+3-3=3=n$

$r=3$

$n=3$

نامعین - پایدار خارجی

پایدار داخلی ← کلاً پایدار

مرحله ۳ روش بررسی:

(۳) یافتن اجسام با اتصالات صلب

مثال ۴)

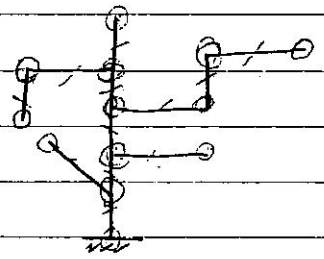

$n = \overbrace{3\times 12}^{36} + 3 - (3\times 13) = 39 - 39 = 0$

m ↙ ۳ ↓ (۳×۱۳) ↘

پایدار داخلی و خارجی ← پایدار

چون اتصالات صلب هستند.

مثال ۵)

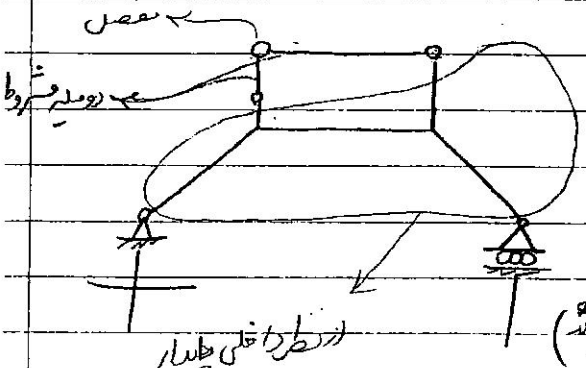

$3+3-(3+3)=0=n$

$n=0$ ← معین و پایدار خارجی

۴ روش بررسی: شکست یک مفصل و روی‌غلط مشروط

(دو غلط در یک راستا نباشند و یعنی زاویه بین آن‌ها $\alpha \neq 180^\circ$ باشد)

پس کل سازه پایدار است.

مثال ۶)

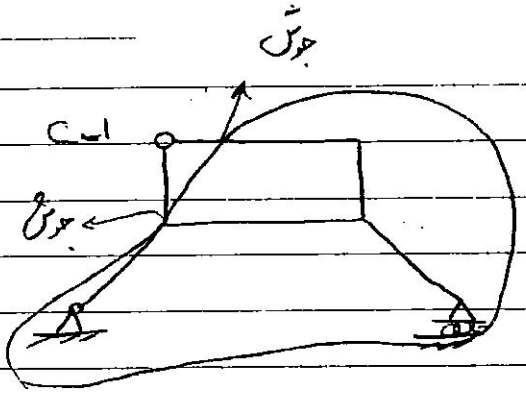

$r = 2$ و نامعین

پایدار

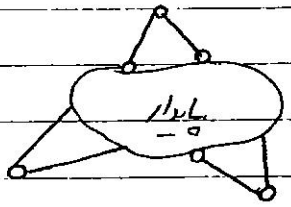

تذکر!

مفصل عامل پایداری نیست و تعداد آن در سازه باعث ناپایداری نمی‌شود.

مثال ۷) ناپایدار

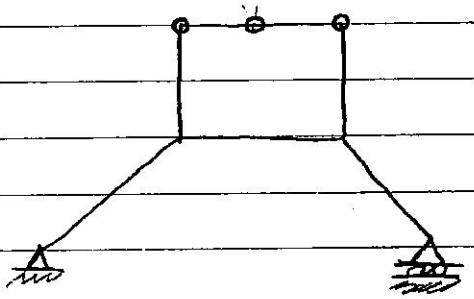

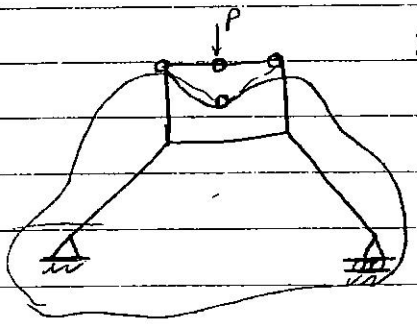

$\Sigma F_y = P \neq 0 \Rightarrow$ ناپایداری

مثال ۸)

$r = 0$

معین ـ ناپایدار آنی

شاخه ۵ روش بررسی: اگر سه مفصل در یک راستا باشند به طوری که مفصل وسطی روها باشد، باعث ناپایداری می‌شود ← ناپایداری آنی (لحظه‌ای)

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

ناپایداری آنی سازه در ابتدا سازه ناپایدار است و بعد از تغییر شکل به صورت پایدار در می آید.

این سازه ناپایدار آنی است و بعد از آن به صورت پایدار در می آید با استفاده از روش ۳ و ۴ بحث بررسی.

* روش بررسی:
۱) معادل سازی و ساده سازی
۲) اگر $N<0$ سازه ناپایدار است.
۳) بایستی اجسام با اتصالات صلب
۴) یک مفصل و دو میله مشروط
۵) اگر سه مفصل در یک راستا باشند، ناپایدار آنی می شود
۶) انواع اتصالات پایدار بین دو جسم پایدار

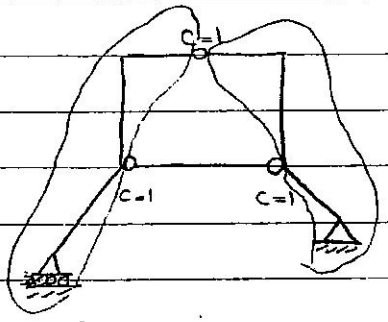

مثال)

$N=0$ معین

طبق ۶ حالت دوم، پایدار است.

۶ حالت اول)

اتصال بین دو جسم پایدار به کمک ۳ میله مشروط غیر موازی و غیر هم راس

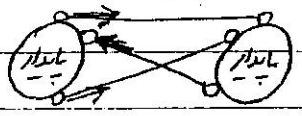

۶ حالت دوم) اتصال بین دو جسم پایدار به کمک یک مفصل و یک میله مشروط (مفصل در امتداد میله نباشد)

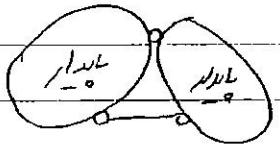

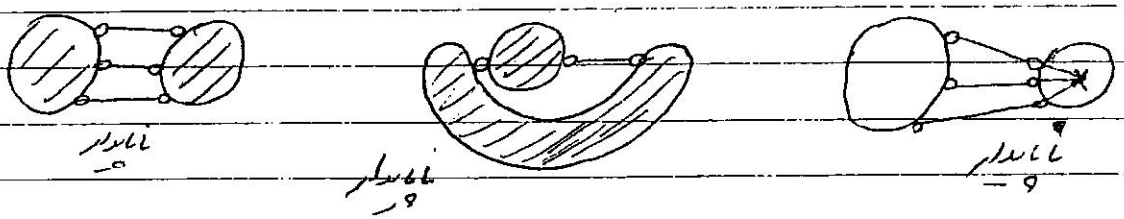

۶. حالت سوم) اتصال بین دو جسم پایدار به کمک اتصال صلب (جوش)

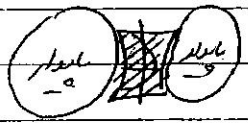

مثال ۱۰) پایدار یا ناپایدار؟

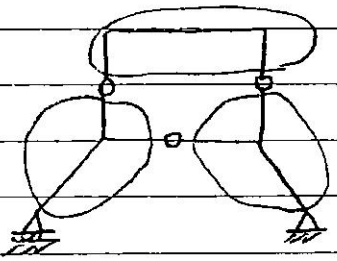

پایدار خارجی است.

طبق حالت ۳-۷ پایدار است.

* شاخه ۷ رویش بردسی)

انواع اتصالات پایدار بین سه جسم پایدار

۷-۱) اتصال بین سه جسم پایدار بصورت سری و به کمک یکی از حالات شاخه شش.

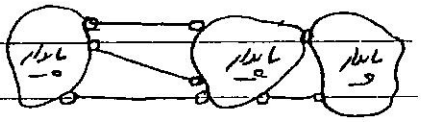

۷-۲) اتصال بین سه جسم پایدار به کمک ۶ میله مشروط (حداقل ۶ میله باید بین هر دو جسم حداقل ۲ میله)

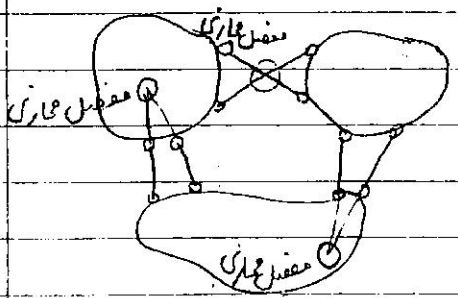

مفصل های مجازی تشکیل شده از محل تقاطع میله‌ها و یک راستا نباشند

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۱۰۵

۷-۳) اتصال سه جسم پایدار به کمک سه مفصل مشروط (سه مفصل در یک راستا نباشند)

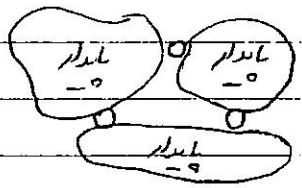

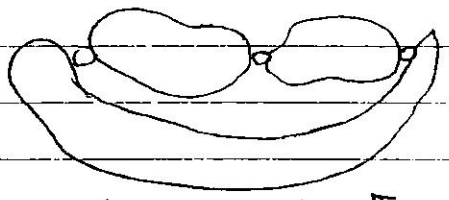

ناپایدار (سه مفصل در یک راستا)

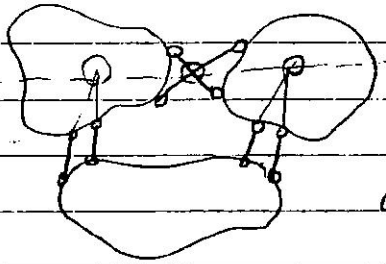

ناپایدار (سه مفصل در یک راستا
به کمک ۶ میله)

۷-۴) اتصال سه جسم پایدار به کمک ترکیبی از حالات متن.

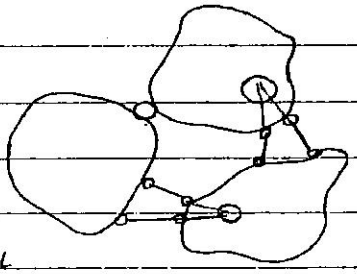

(مفصل معادل ۲ میله است)

در اینجا هم سه مفصل نباید در یک راستا باشند.

پایدار

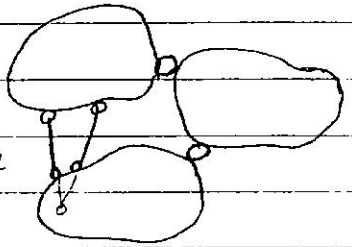

پایدار

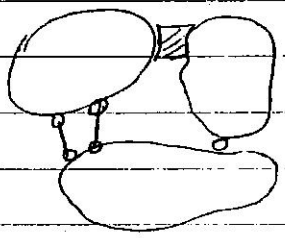

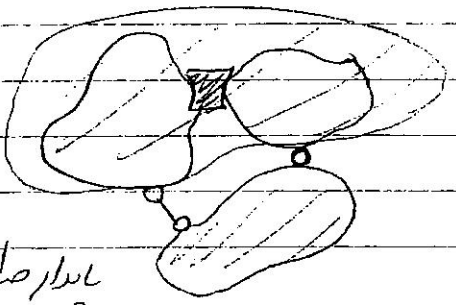

پایدار

پایدار صلب ۶-۲ و ۶-۳

اگر دو میله موازی باشند چون همدیگر را در بی‌نهایت قطع می‌کنند و در یک راستا نیستند، پایدار است.

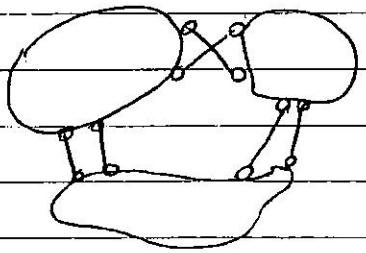

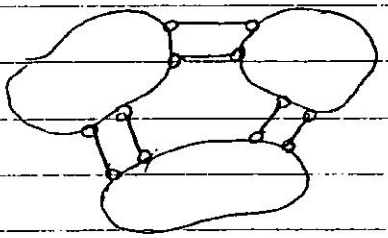

← ناپایدار است چون همه میله‌ها در بی‌نهایت همدیگر را قطع می‌کنند.

۱- تمام شاخه‌های ۶ و ۷ برای ناپایداری داخلی سازه‌ها بودند. و بدون تکیه‌گاه بودند.

شاخه ۸ (روش بررسی) پایداری و ناپایداری تیرها

۸-۱) اگر بتوان مکانیزم تیر داریم بود آن تیر، ناپایدار است.

۸-۲) اگر نتوان مکانیزم تیر داریم بود آن تیر، پایدار است.

مثال ۱۱)

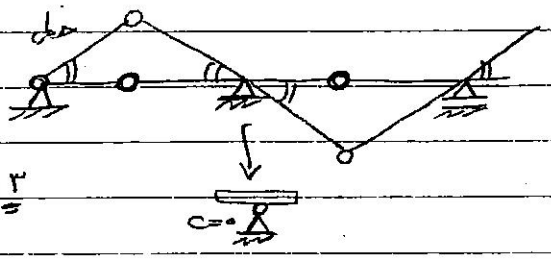

چون مکانیزم را نتوانستیم رسم کنیم،

تیر ناپایدار است.

نکته: در مفصل‌ها می‌توان شکست، باید به تکیه‌گاه‌ها برسیم.

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozveir.ir
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۱) مکانیزم هواره خطی است ممکن نمی شود.

۲) تکیه گاه های (تکیه گاه های غیر چرخ دار) نمی توانند جابجا شوند.

۳) سیم در تکیه گاه تکیه دار و غلطکی برشی، صفر است.

۴) سیم طرفین مفصل برشی باید با هم برابر باشد.

۵) فقط و فقط در محل مفصل خمشی می توان شکست.

مثال ۱۲)

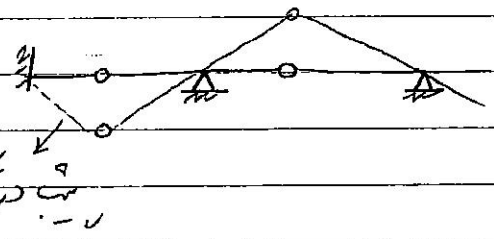

می توان مکانیزم را ایجاد کرد ⇒ ناپایدار است.

سیم در تکیه گاه تکیه دار صفر است.

مثال ۱۳)

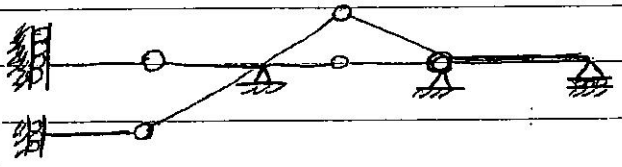

می توان مکانیزم را ایجاد کرد

ناپایدار است.

چون چرخ دار است می توان جابجا کرد.

مثال ۱۴)

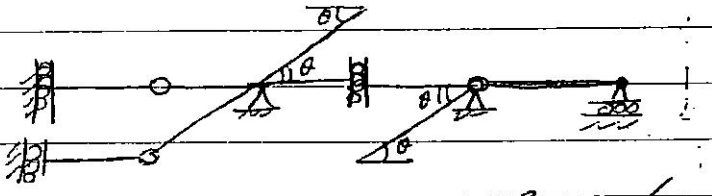

ناپایدار است.

نکته ۲ ✱ سیم طرفین مفصل برشی باید برابر باشد.

مثال ۱۵)

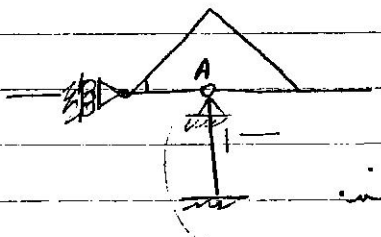

ناپایدار

چون نیروها هم راستا در نقطه A

مثال ۱۶)

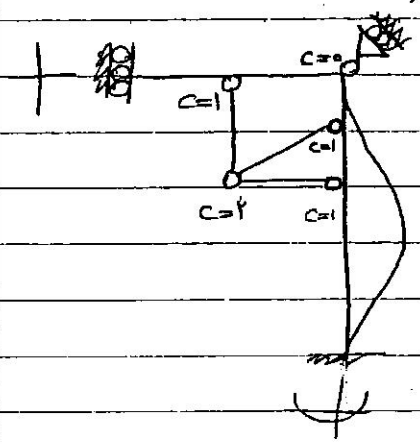

خارجی ← ناپایدار

داخلی ← ناپایدار

طبق شاخه ۳ و ۴

مثال ۱۷)

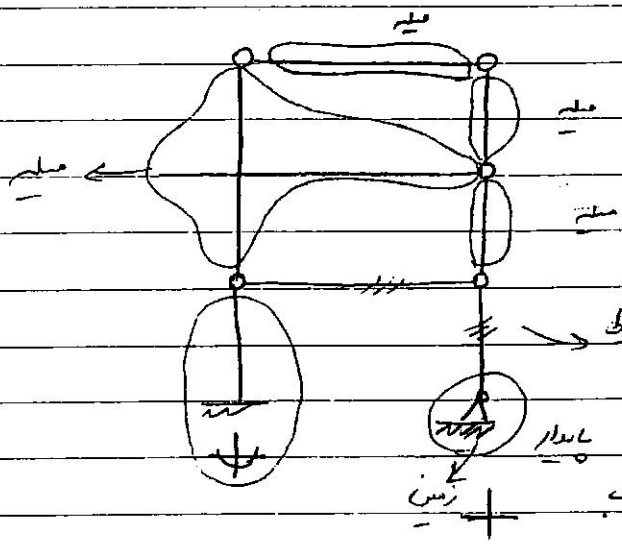

حل مثال: طبق تعریف تعریف زوج میله پایداری

مثال ۱۸)

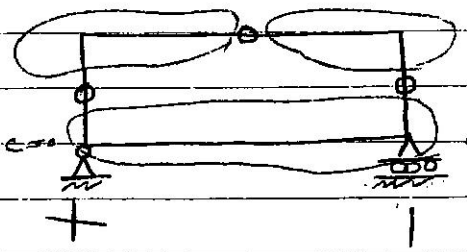

خارجی ← پایدار

داخلی ← پایدار (طبق ۳-۷)

مثال ۱۹)

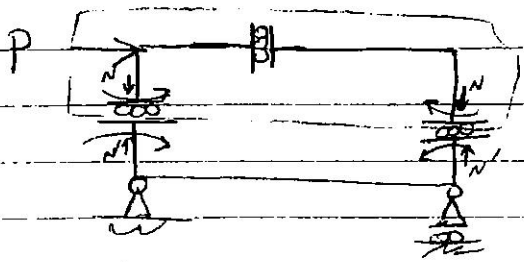

$\Sigma F_x = P \neq 0$

سازه ناپایدار است.

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.ijozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۲۸۹۵

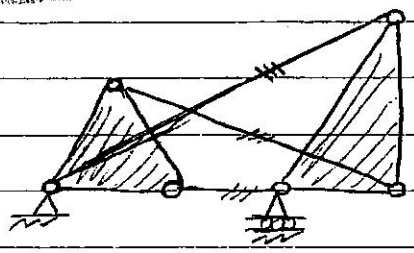

مثال ۲۰)

ابدی یا اعضا از روی هم عبور کرده اند ✱

خارجی ← پایدار

✱ مثلث طبق شاخص ۳-۲، بدون تکیه گاه، نسبت به نیرو داخلی پایدار است.

✱ طبق شاخص ۱-۶ پایدار است، کل سازه

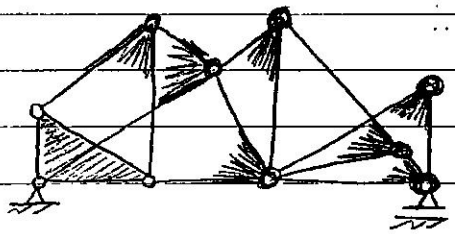

مثال ۲۱)

این خرپا طبق شاخص ۴، نسبت به نیرو داخلی

و خارجی پایدار است.

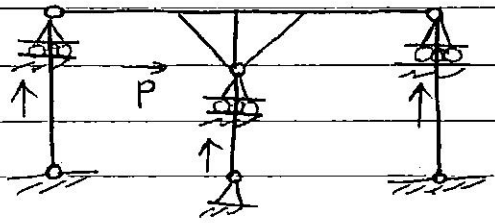

مثال ۲۲)

ناپایدار $\Sigma F_x = p \neq 0$

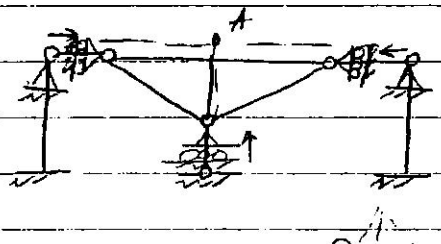

مثال ۲۳)

ناپایدار

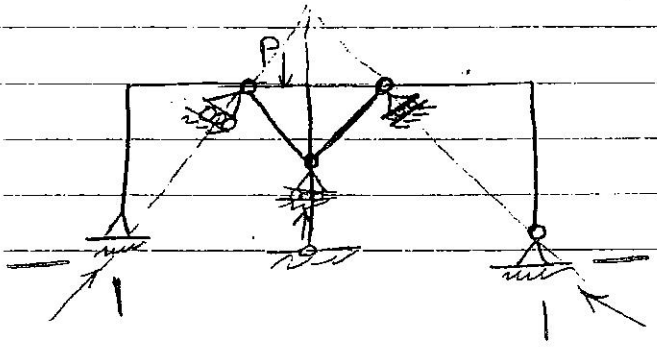

مثال ۲۴) ناپایدار است

اگر سازه متقارن نبود،

پایدار است.

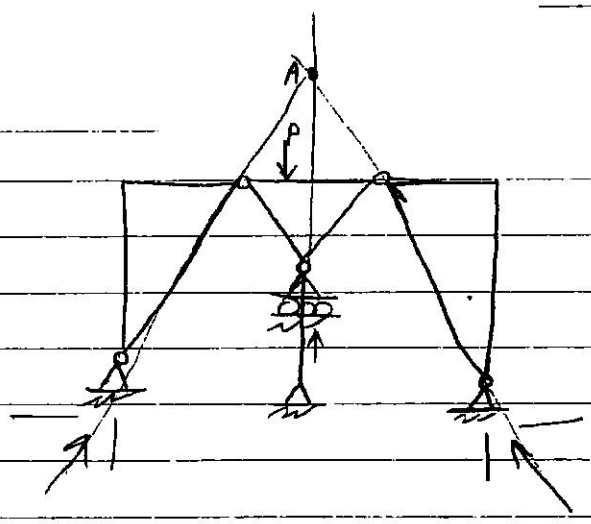

مثال ۲۵) سازه هندسی ناپایدار

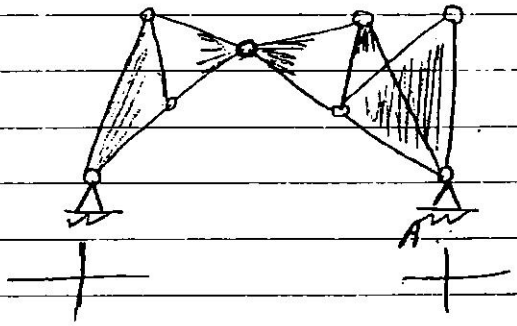

مثال ۲۶)

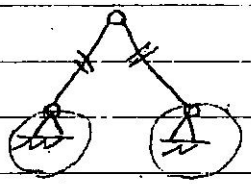

سازه سازی

سازه‌های پایدار است.

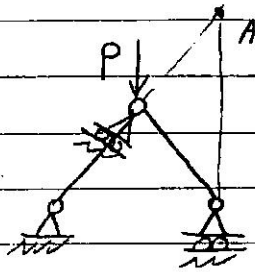

۲۷) اگر تکیه‌گاه A غلطکی شود؟

دلیل اول: اگر P را قرار دهم، حرکت دارد

" دوم: $n = m + r - 2j = -1 < 0 \Rightarrow n < 0$

" سوم: معادل سازی می‌شود و نیروها هم را نمی‌دهد ناپایدار است.

مثال ۲۸)

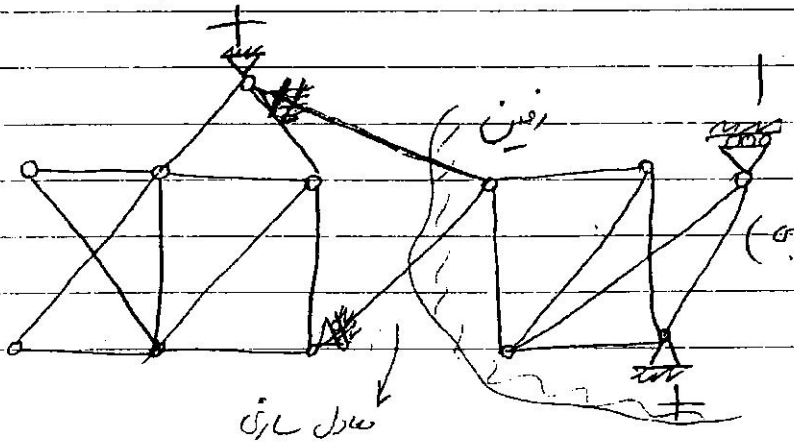

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

سازه ممکن است هم از نظر داخلی و هم خارجی پایدار است ولی نتواند در کل زمین بایستد و همگام معادل سازی یک میله می تواند تصویر تکیه گاه غلطکی شود.

ب) اگر میله به صورت ... باشد:

چون بارها هم راستا نا پایدار است.

۲۹)

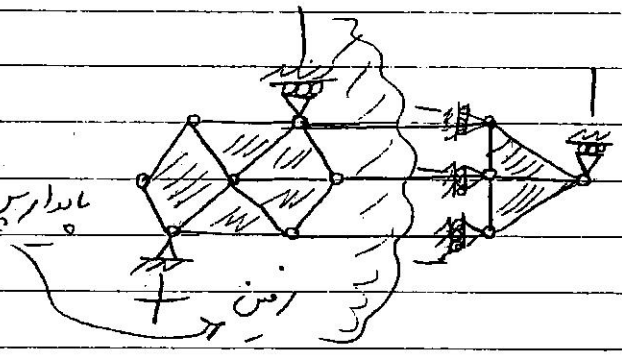

پایدار است چون ۴ نیروی غیر موازی و غیر هم راس دارد.

* اگر ۲ میله باشد پایدار است.

* اگر ۱ میله باشد و تکیه گاه مفصلی نود هم پایدار است ولی اگر میله وسطی باشد نا پایدار است یا بالایی یا پایینی

« روش اعمال بار »

در این روش یک نیروی $P \neq 0$ به سازه اعمال می کنیم، چنانکه در گره ای یا عضو و یا کل سازه، یکی از معادلات تعادل استاتیکی برقرار نگردد سازه نا پایدار است.

دقت شود به کمک این روش فقط نا پایداری سازه ها را می توان نتیجه گرفت.

مثال ۳۰)

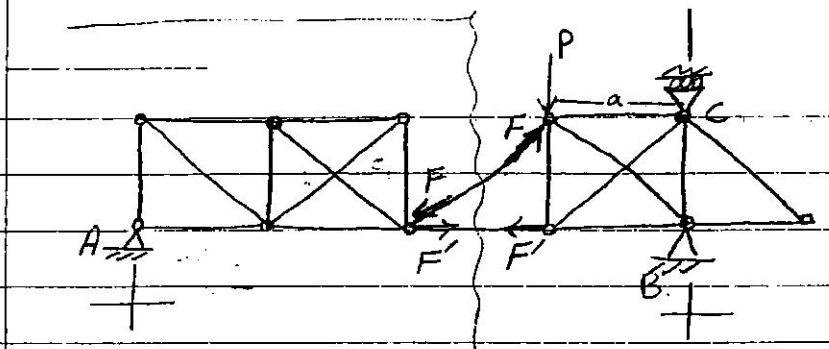

$\Sigma M_A = 0 \Rightarrow F = 0$ ✓

$\Sigma M_B = P \times a \neq 0$ ✗

ناپایدار

۳۱)

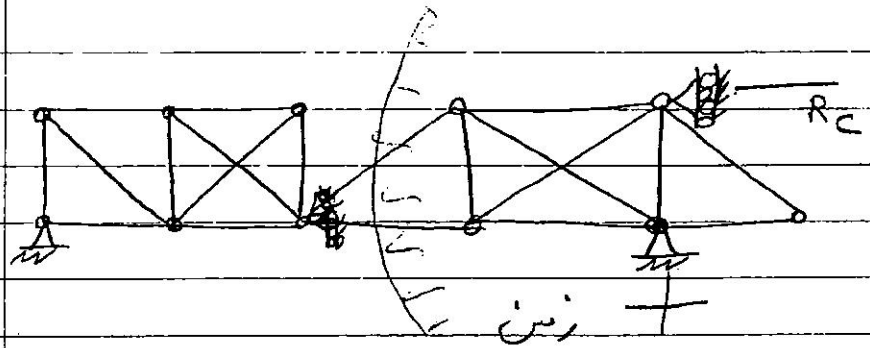

ناپایدار

۳۲)

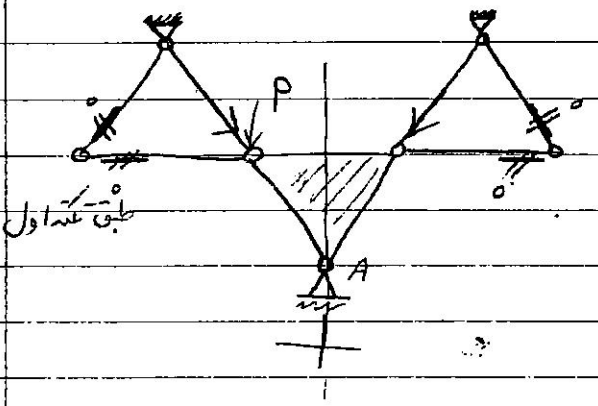

$\Sigma M_A = P \times a \neq 0$

ناپایدار

تله اول اعضای صفر نیروی)

اگر دو عضو دو سر مفصل با هر پیکربندی دیگری به هم متصل شوند بطوریکه:

۱) بار دیگری به آن گره اعمال نشده باشد.

۲) این دو عضو در یک راستا نباشند

آنگاه هر دو عضو صفر نیروی می باشند.

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۳۲)

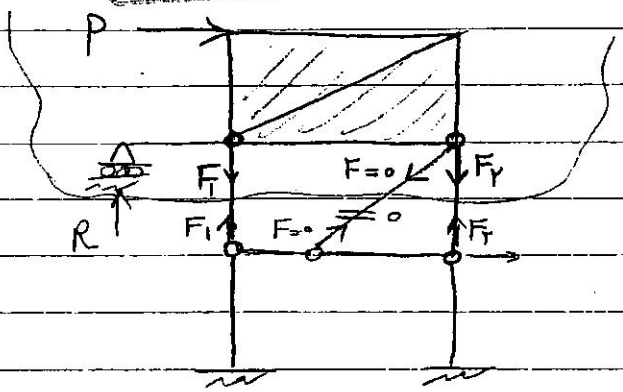

$\Sigma F_x = P \rightarrow +0$

ناپایدار

طبق سه

عضو دوم اعضای صفر نیروی

اگر سه عضو دو به دو غیر هم راستا در یک گره ای به هم برسند تعریف:

۱) بار گره آن گره اعمال نشده باشد. ۲) ۲ عضو از این سه عضو در یک راستا باشند

آنگاه عضو سوم، صفر نیروی می باشد.

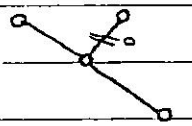

۳۳)

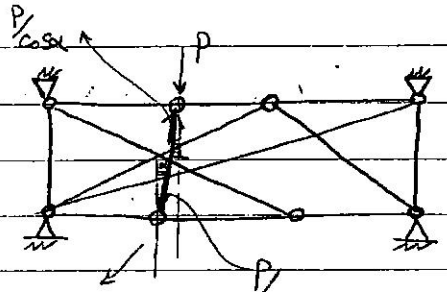

ناپایدار

$\Sigma F_y = 0 \rightarrow P \neq 0$

ناپایدار

۳۴)

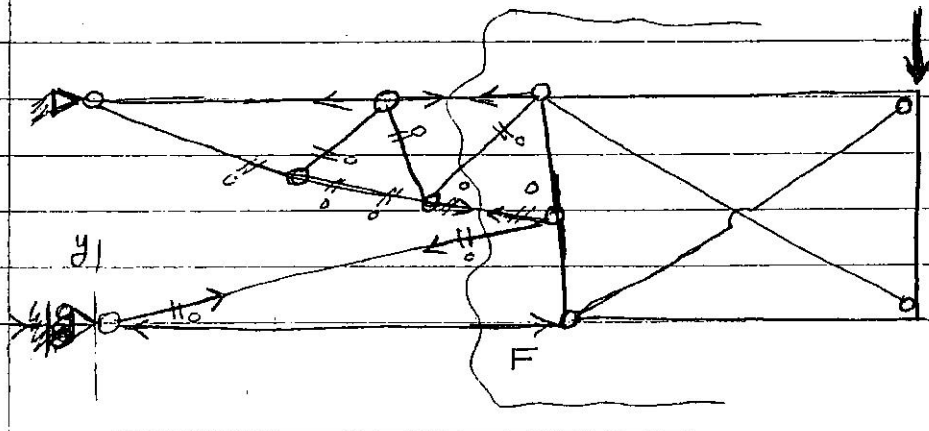

$\Sigma F_y = P \neq 0$

ناپایدار

(۳۵

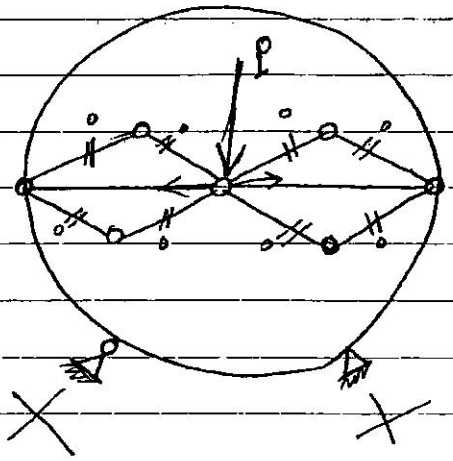

از نظر حرکتی پایدار

$\Sigma F_y = P \neq 0$ ناپایدار

(۳۶

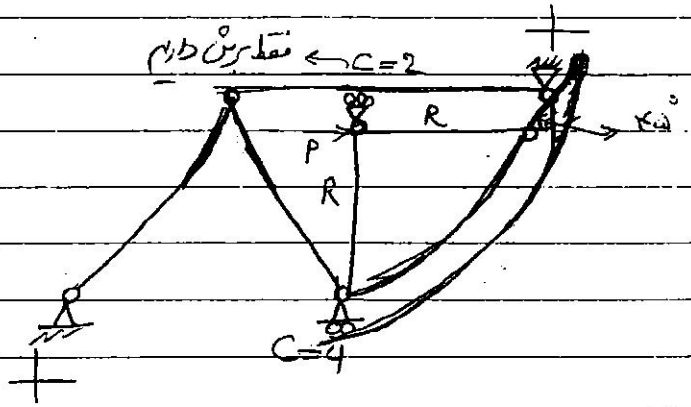

پایداری یا ناپایداری؟

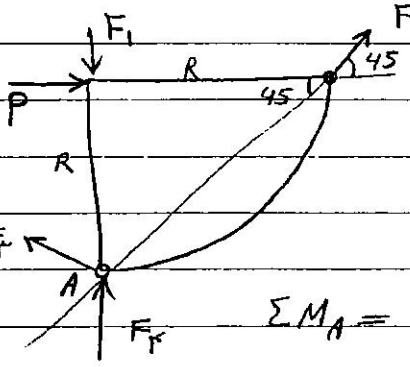

$\Sigma M_A = P \times R \neq 0$

(۳۷

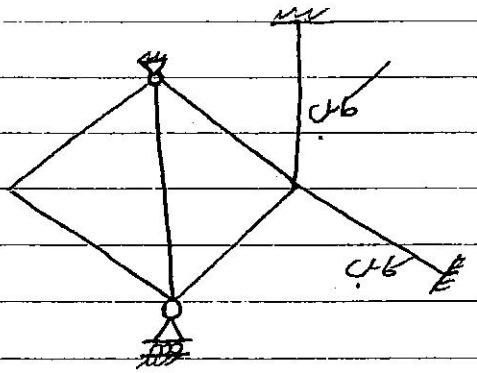

گروه‌شکاف ایستائی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۴۰۷۸۹۵

۳- روش بار صفر

در این روش نیروی داخلی یکی از اعضا و یا عکس العمل های تکیه گاهی را برابر S می گیریم سپس بقیه نیروها و عکس العمل های تکیه گاهی را برحسب S بدست می آوریم چنانچه در گره ای یا قسمی و یا کل سازه بتوان معادلات تعادل استاتیکی برقرار نمود و در نهایت S = 0.0 شود سازه پایدار است ولی اگر تمامی نیروها و عکس العمل های تکیه گاهی برحسب S بدست آیند (بی شمار جواب برای S) سازه ناپایدار است.

$$\begin{cases} S = 0 \rightarrow \text{پایدار} \\ S \neq 0 \rightarrow \text{ناپایدار} \end{cases}$$

* این روش فقط برای پایداری و ناپایداری سازه های معین است.

* همیشه سعی کنید در این روش، ابتدا اعضای صفر نیرویی را بدست آورید.

* خرپا ← ساده
مرکب
مختلط: خرپایی که نه ساده است و نه مرکب.

* این روش برای بیشتر خرپاها آن هم از نوع مختلط استفاده می شود.

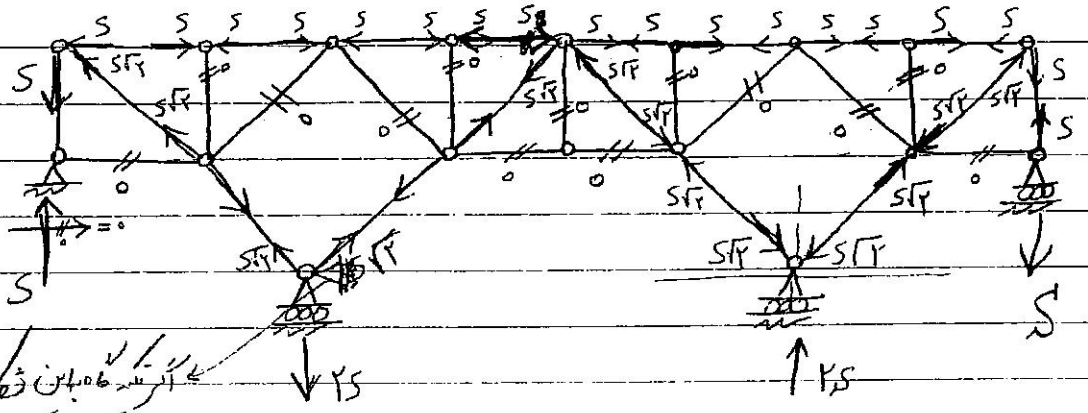

اگر تکیه گاه پایین ذهل بود، پایداری را برای کید

(۳۸

$\neq 0 \quad \Sigma M_B = 0$

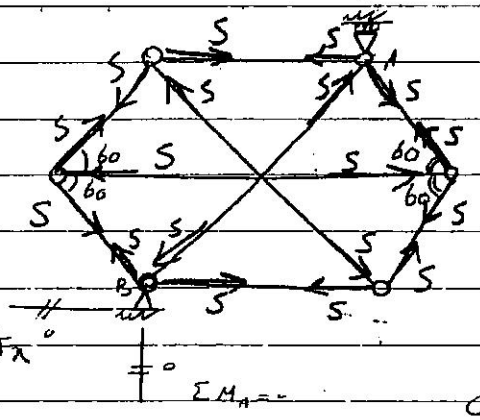

$\Sigma F_x \neq 0$

$\Sigma M_A = 0$

$n = 0$ یعنی

عضو صفر نیروی ندارم

عکس العمل ها صفرند پس یکی از نیروهای داخلی را صفر می گیریم

$S \neq 0 \Rightarrow$ ناپایدار

(۳۸) اگر ۹ عضوی پایدار می شود، چرا ۹؟

(۳۸

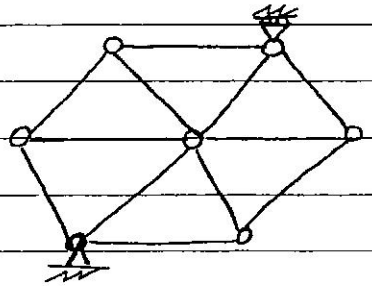

ضلع ساده ـ پایدار

(۳۹

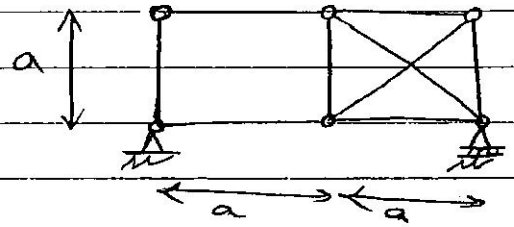

؟

ناپایدار است

خطا تایپ

۱۶

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۷۶۲۸۹۵

۱۴۰

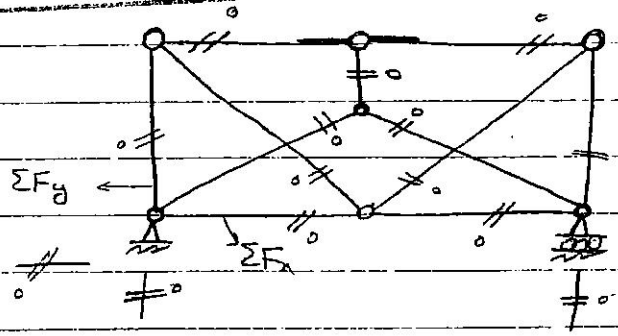

پایدار
۲ -

* اگر نیروی تمام اعضا صفر شود، پایدار است.

« فصل دوم »

« خط تاثیر »

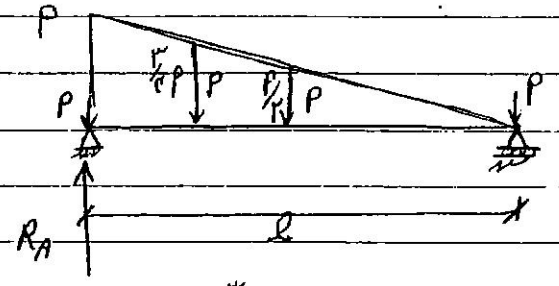

$R_A = P, \frac{3}{4}P, \frac{P}{2}, 0$

خط تاثیر:

* تغییرات کمیت (نیروی برشی، نیروی محوری و لنگر خمشی) به ازای حرکت یک واحد.

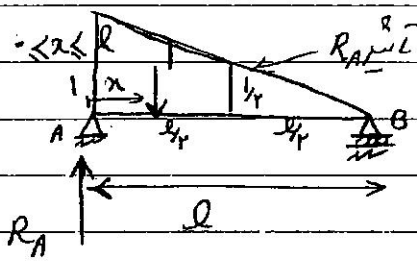

$$\sum M_B = 0 \Rightarrow R_A \times l = 1 \times (l - x)$$

$$R_A = \frac{l - x}{l} \quad \begin{cases} x = 0 \rightarrow R_A = 1 \\ x = l \rightarrow R_A = 0 \end{cases}$$

مثال ۱) با حرکت GH حرکت می‌کند

خط تاثیر عکس العمل تکیه‌گاه A کدام است؟

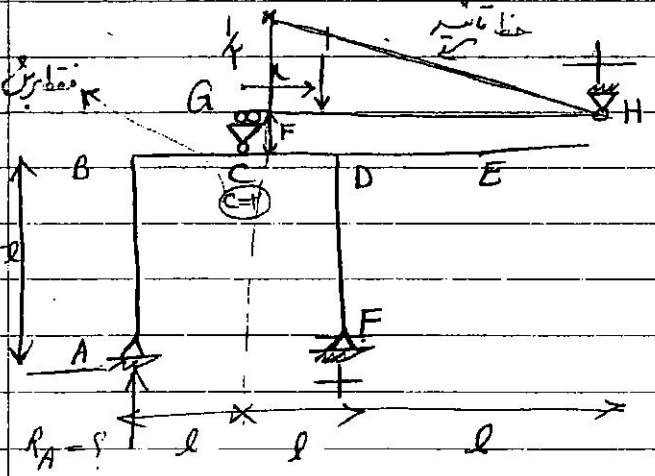

$$\text{با } \sum M_H = 0 \longrightarrow F \times 2L = 1 \times (2L - x) \Rightarrow F = \frac{2L - x}{2L}$$

$$\text{با } \sum M_F = 0 \longrightarrow R_A \times 2l = F \times l \Rightarrow R_A = \frac{2L - x}{4L} \quad \begin{cases} x = 0 \\ x = 2l \end{cases}$$

net

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

خط تأثیر همیشه در حالی رسم می‌شود که بار حرکت می‌کند.

مثال ۲)

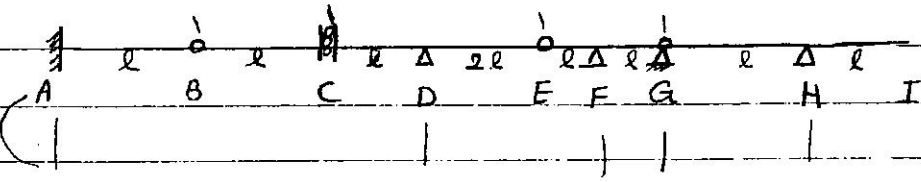

معین $n' = r' - (c' + r) = 9 - (4 + 2) = 0$

خط تأثیر:

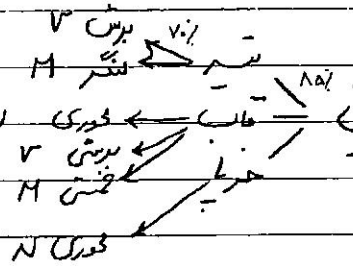

۱) خط تأثیر، تیر، معین، تیرهای گربر، عکس الحل مانع نقطه ای:

در نقطه مورد نظر به اندازه یک واحد بالا می‌رویم، سپس مکانیزم تغییر شکل متناظر را که حرکات را رسم می‌کنیم. این مکانیزم همان خط تأثیر عکس الحل مانع نقطه‌ای مورد نظر می‌باشد. بدیهی است که شیب طرفین تمامی نقاط در مکانیزم (به جز مفصل خمشی) می‌بایست عدد ثابتی برابر باشد.

خط تاثیر R_F ؟

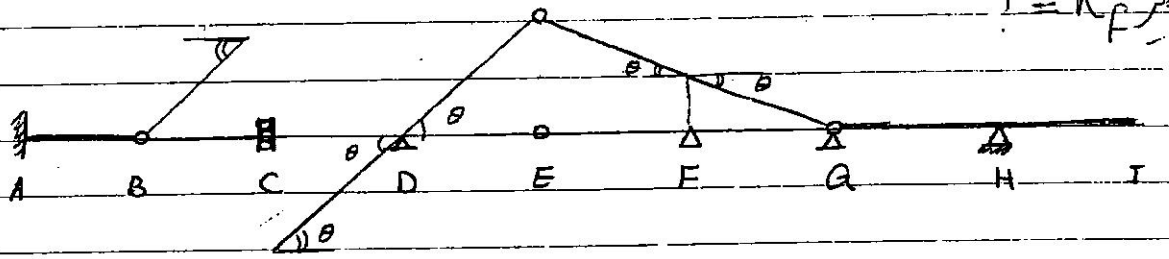

فقط در B و G و E می‌تواند تکیه‌گاه باشد یعنی فقط در مفصل ها

خط تاثیر R_G

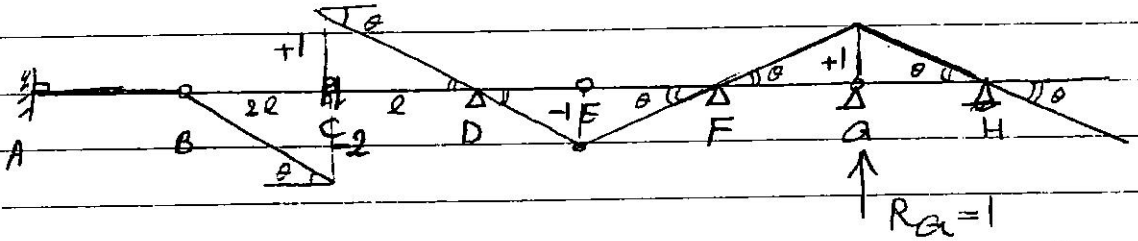

تمام ارتفاع ها R_G را نشان می‌دهند، بدون خط تاثیر R_G را رسم کردیم

خط تاثیر R_D ؟

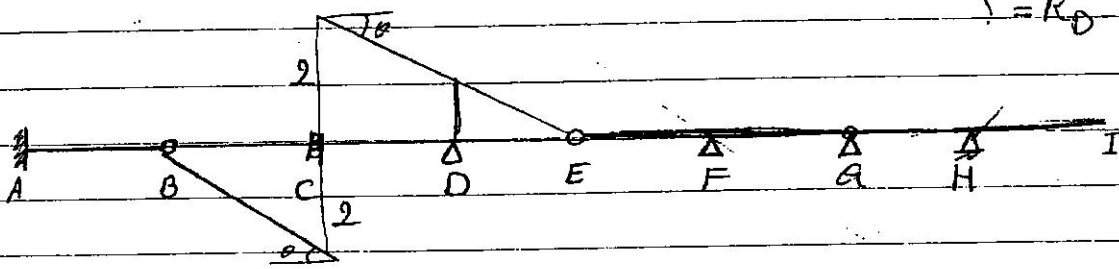

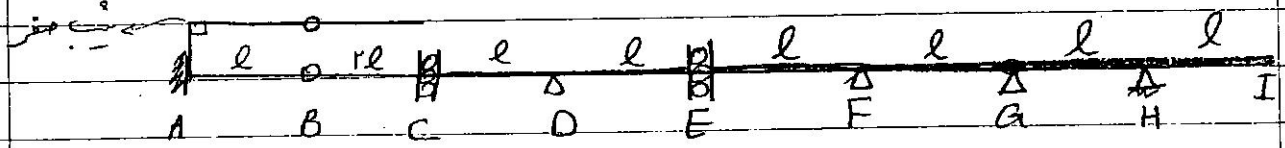

خط تاثیر R_A ؟

مفصل هم می‌تواند تکیه‌گاه شود!

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۳۰۲۸۹۵

۲) خط تاثیر، تیر، معین، نیروی برشی، برش داخلی ۰

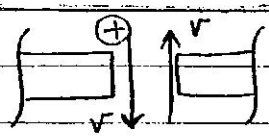

در نقطه مورد نظر یک مفصل برشی فرضی قرار می دهیم سمت راست مفصل را به اندازه b/l بالا می بریم و سمت چپ آن را به اندازه a/l پایین می آوریم، سپس مکانیزم تغییر شکل تیر را که خواهیت رسم می کنیم. این مکانیزم همان خط تاثیر برش داخلی نقطه مورد نظر می باشد.

$$\frac{l}{l} = \frac{a}{l} + \frac{b}{l} = \delta = 1$$

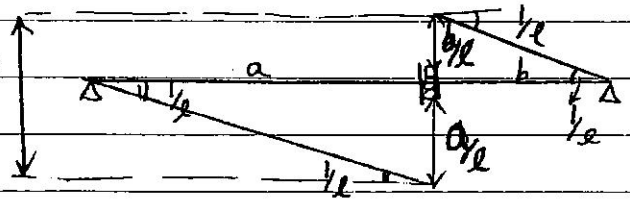

بطوری است که بین مفصل برشی فرضی می بایست بام برابر باشد مگر اینکه مفصل برشی فرضی روی مفصل قرار گیرد (خط تاثیر نیروی برشی در محل مفصل برشی)

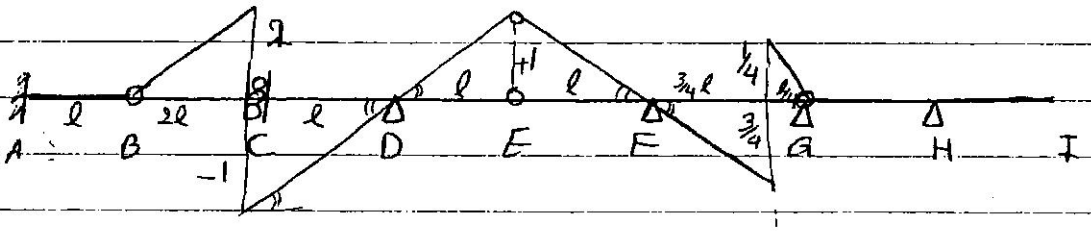

خط تاثیر G_R در فاصله $l/4$ ؟

خط تاثیر A بر حسب $l/4$ ؟

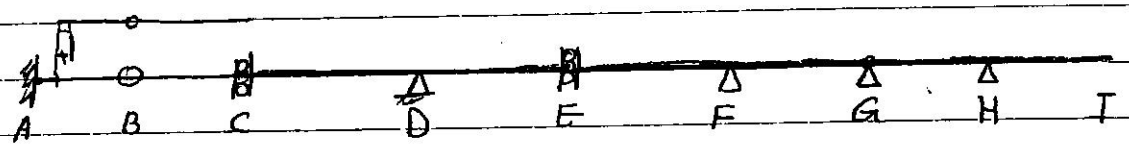

* ممکن است پاسخ نهایی صفر شود

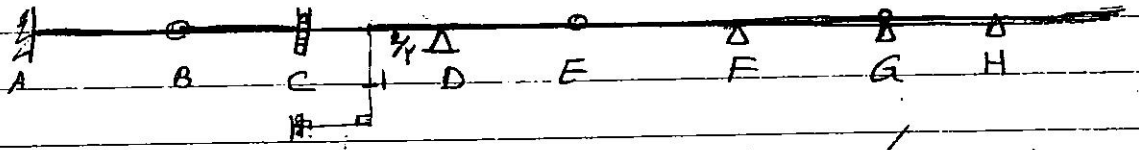

در F نمی‌تواند باشد ولی در G هم باید صفر باشد.

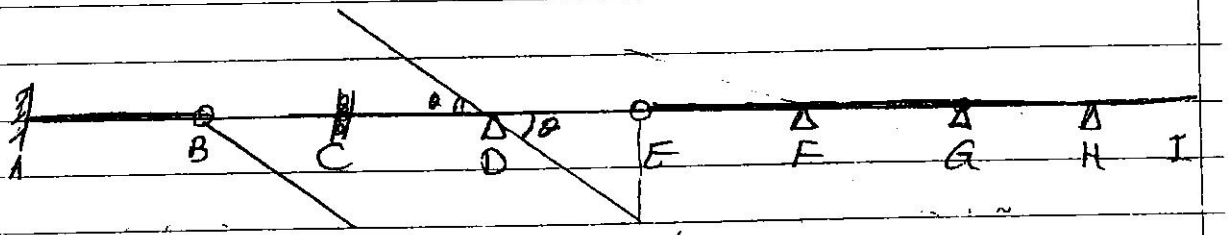

برش در E ؟

استثناء = مفصل داخلی می‌تواند برای عابر، می‌تواند نباشد.

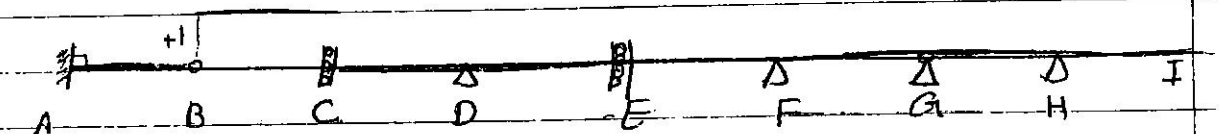

برش در B ؟

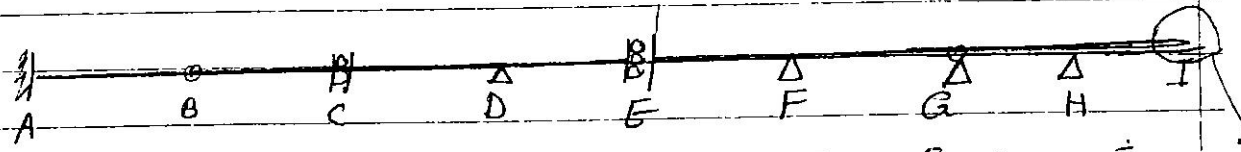

برش در E ؟ خط تاثیر در مفصل برش صفر است.

انجام شد

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۱ خط تأثیر تیر مفصل برش و لنگر صفرات

۲) خط تأثیر تیر، یعنی، نمودار برش، برش سمت چپ و راست تکیه‌گاه:

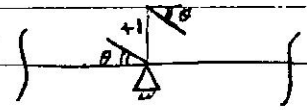

برش سمت راست تکیه‌گاه

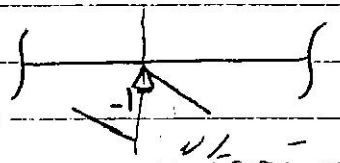

برش سمت چپ تکیه‌گاه

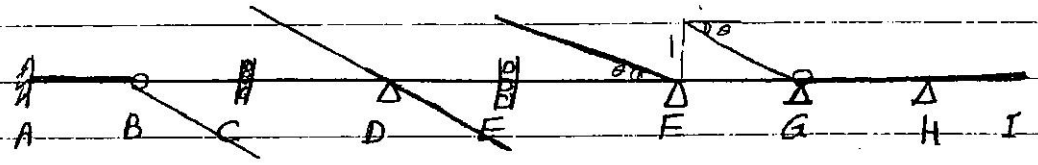

برش سمت راست F ؟

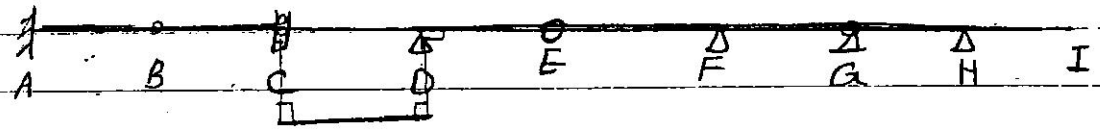

برش سمت چپ D ؟

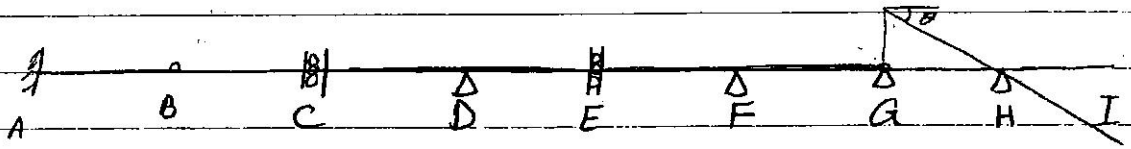

برش راست G ؟

ثبت مفصل در دو طرف می‌تواند برای شما باشد !

۴) خط تأثیر تیر ممتد، تیر ممتد لنگرخش (هم لنگر داخلی و هم لنگر تکیه‌گاه):

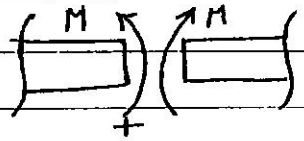

در نقطه مورد نظر یک مفصل خیالی فرضی وارد داده، مفصل را به اندازه $\frac{ab}{l}$ باز می‌کنیم، سپس طرفین مفصل را به سمت آورده و مکانیزم تغییر شکل تیر را که خطی است رسم می‌کنیم. این مکانیزم همان خط تأثیر لنگرخش داخلی نقطه مورد نظر می‌باشد.

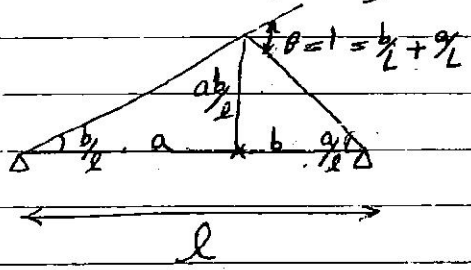

بدهی است که برای رسم خط تأثیر لنگرخش تکیه‌گاه (تکیه‌گاه غیرچرخدار) لنگرین نوانیم در آن تکیه‌گاه بالا بروم.

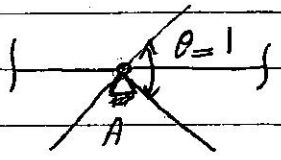

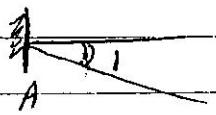

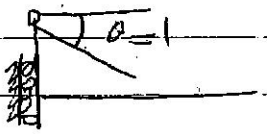

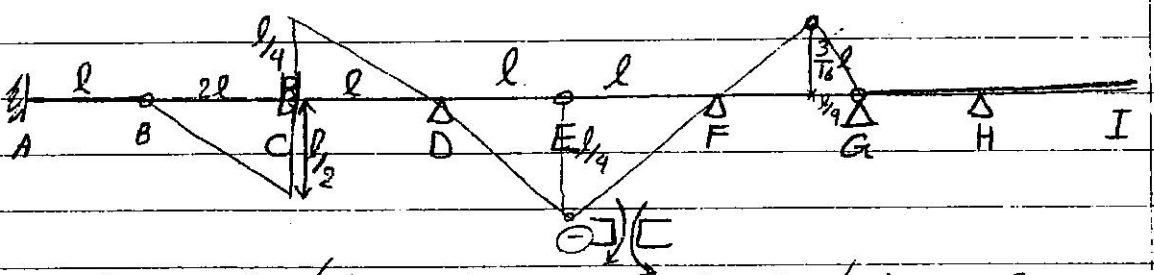

بعد ارتفاع خط تأثیر لنگرخش از نوع طول می‌باشد. حال آنکه ارتفاع خط تأثیر نیروی برشی بدون بعد است.

مثال ۲۰

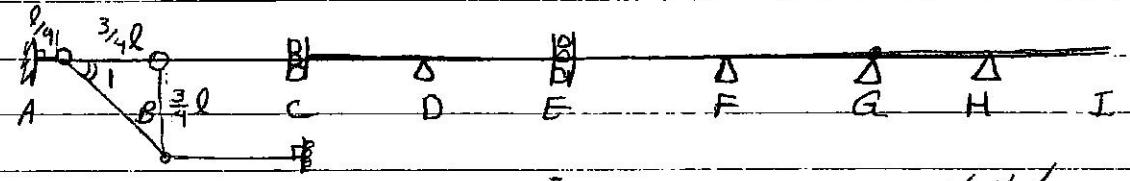

$\frac{l}{4}$ از تکیه‌گاه گیردار ؟

خط تأثیر R_C

نوشتگاه اینترنتی جوینه
www.joone.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

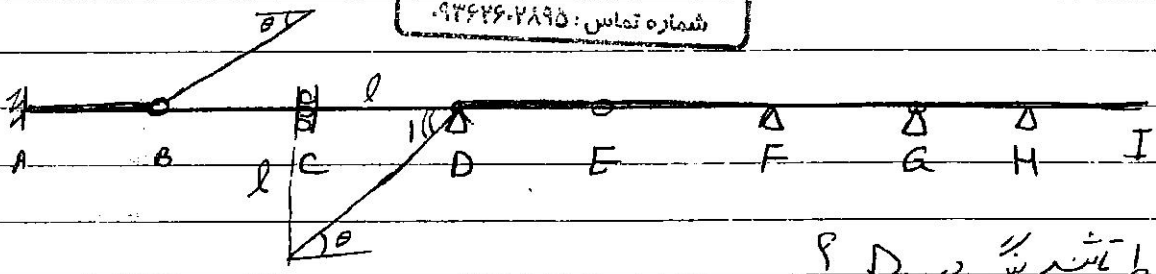

خط تأثیر لنگر در D ؟

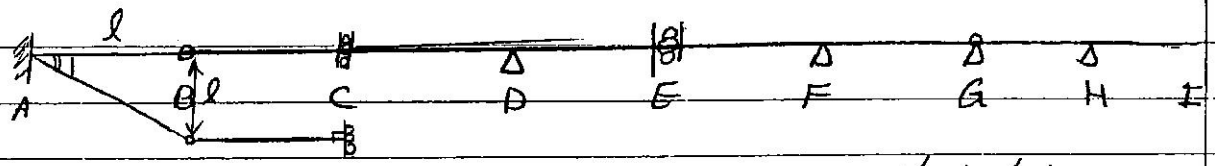

خط تأثیر لنگر تکیه‌گاه گیردار ؟

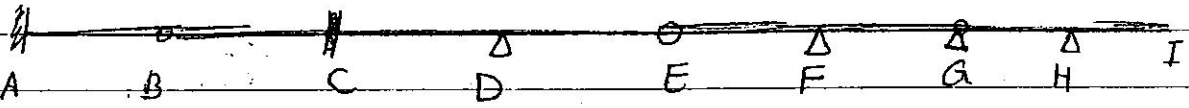

خط تأثیر R_E ؟ در محل تکیه‌گاه صفر است

در اینجا در نقاط B و E و G و I ، خط تأثیر صفر است

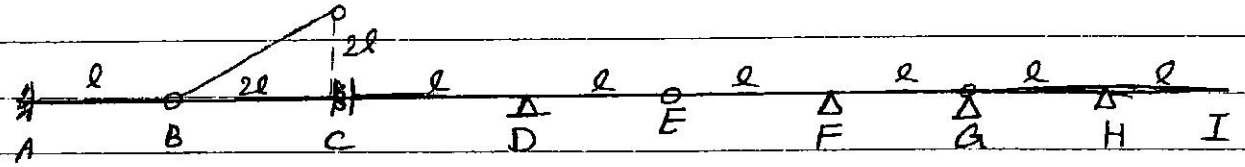

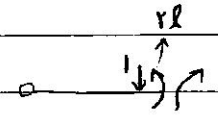

خط تاثیر لنگر C ؟

ثبت طرفین مفصل برشی در هم خط تاثیر شیب برابر است.

هم اختلاف δ داریم و هم اختلاف θ داریم.

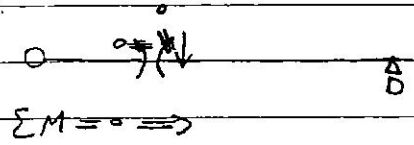

مثال)

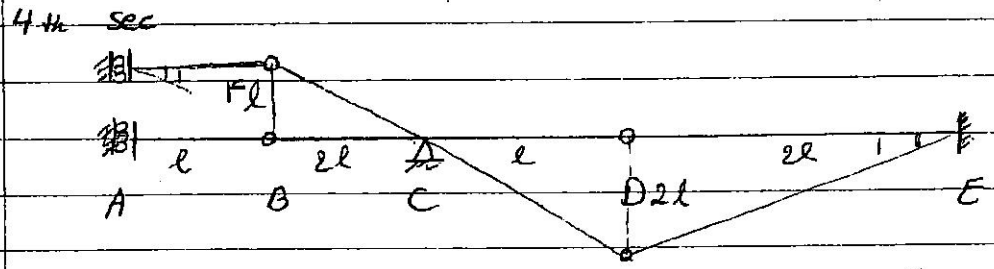

خط تاثیر $M_{max}\ E$ ؟

اگر بر P حرکت کند M_{max} را بدست آورید.

$M_{max}\ E = 3p \times 4l = 12pl$

بیشترین ارتفاع

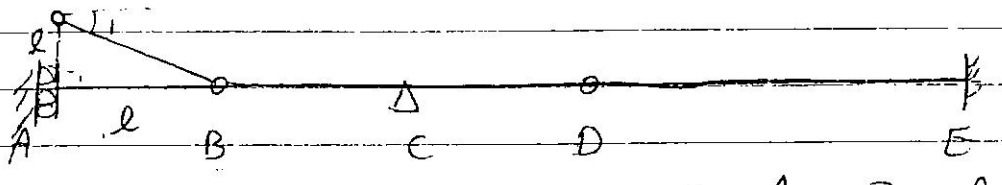

$M_{max}\ A = 3p \times l = 3pl$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

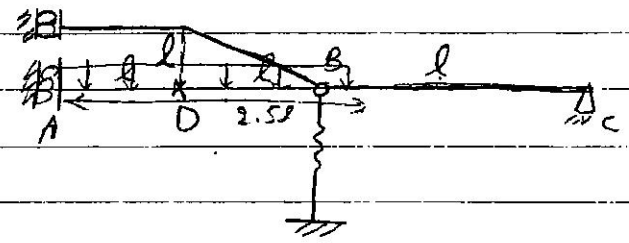

۳) تیر گیردار ساده تحت بار گسترده یکنواخت به شدت w و طول l و ۲.۵l

روی سر حرکت می‌کند. خط تاثیر برش در

نقطه D کدام است؟

نیروی متمرکز در اینجا صفر می‌شود و تیر گسترده در صفحات صفر می‌شود.

$$M_{max}\,D = w\left[\frac{2l+l}{2}\times l\right] = \frac{3}{2}wl^2$$

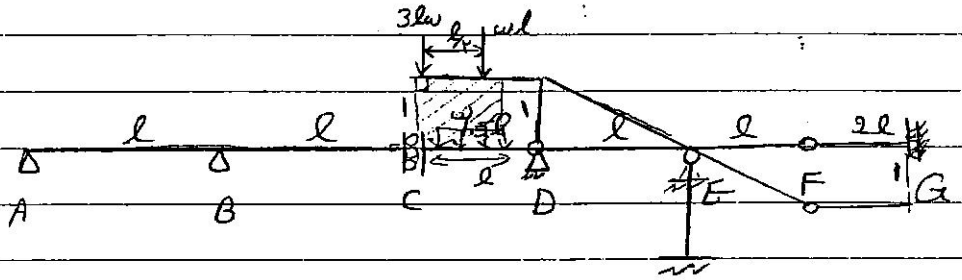

۴

تیر گسترده ساده شدت w حرکت می‌کند طول بار l است و به تکیه زیر دو بار متمرکز هم داریم.

خط تاثیر عکس العمل تکیه‌گاه D ؟

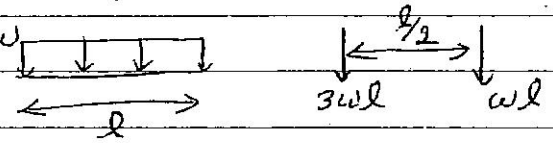

$$R_D^{max} = w\times\underbrace{[1\times l]}_{\text{مساحت}} + \underbrace{3wl\times 1}_{\text{بیشترین ارتفاع}} + wl\times 1 = 5wl$$

۵

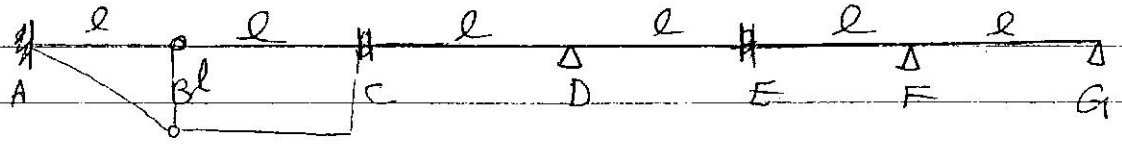

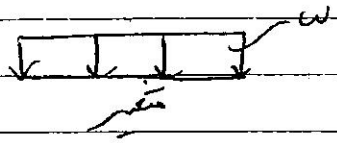

$$M_{max}^{A} = w \times \left[\frac{2l+l}{2} \times l\right] = \frac{3}{2} w l^2$$

وقتی طول متغیر بود باید فرض کنیم که max شود. در اینجا در $2l$ یا بیشتر قرار دهیم.

؟ $= M_{max}^{A}$ (4

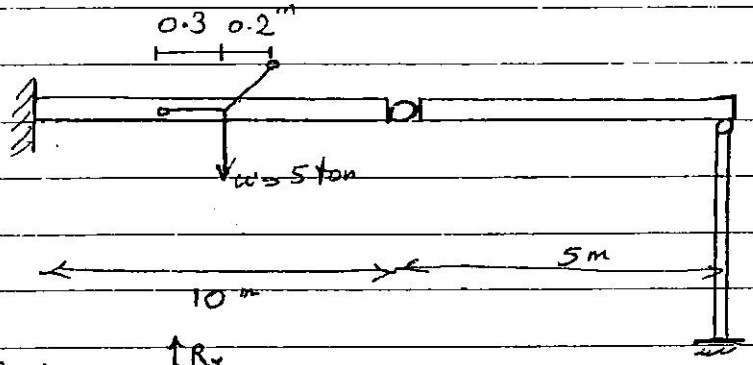

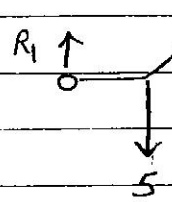

$$\left.\begin{aligned} R_1 + R_2 &= 5 \\ R_1 \times 0.3 &= R_2 \times 0.2 \end{aligned}\right\} \begin{aligned} R_1 &= 2\,t \\ R_2 &= 3\,t \end{aligned}$$

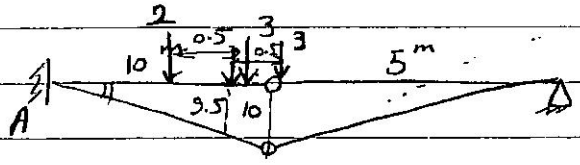

$$M_{max}^{A} = 3 \times 10 + 2 \times 9.5 = 49\ t.m$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۴۲۶۰۲۸۹۵

خط تاثیر تیر نامعین: روش دقیق / روش تقریبی (اصل مولر برسلاو)

روش تقریبی: تمام مواردی ذکر شده در مورد تیرهای معین در اینجا نیز صادق بوده و ما این تفاوت که در خط تاثیر در قسمت های نامعین تیر به صورت منحنی می باشد.

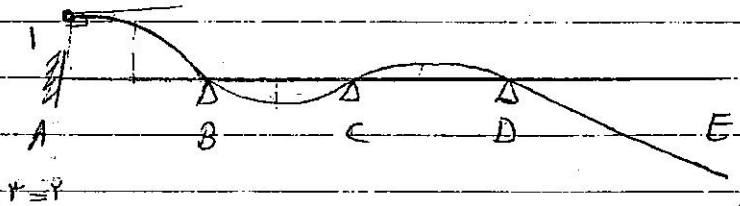

کنول چون معین است

$n' = 5 - 3 = 2$ نامعین

خطی است

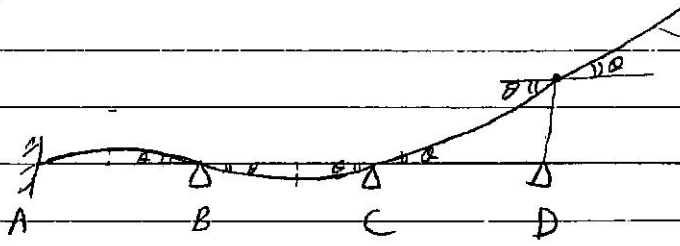

خط تاثیر عکس العمل D؟

معادله ها درجه ۳ هستند.

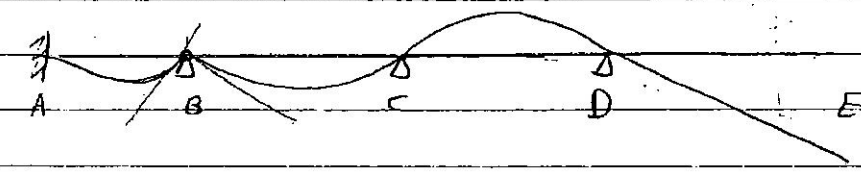

خط تاثیر نیرو B؟

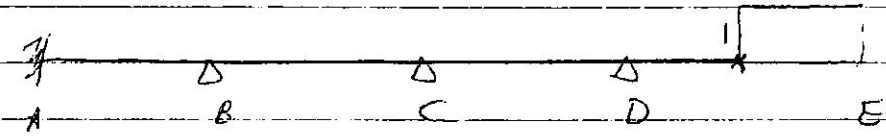

* چون خط تاثیر تکه معین داریم کردیم باید اصول خطی رعایت شود.

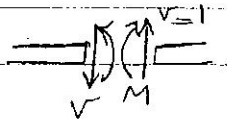

خط تاثیر تکیه گاه گیردار (لنگر)

خط تاثیر تکیه گاه گیردار (لنگر A)؟

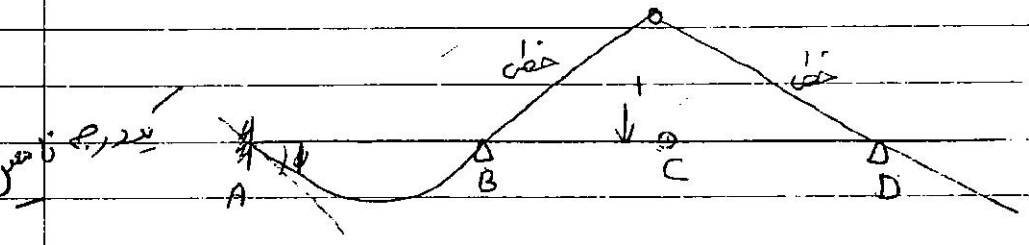

بدون درج ناصحن

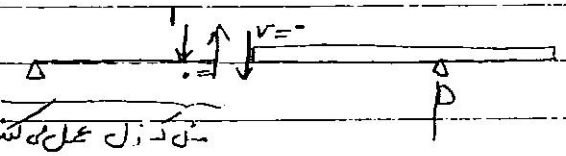

$M_D = V = 0$

ل گذار عمل می کند.

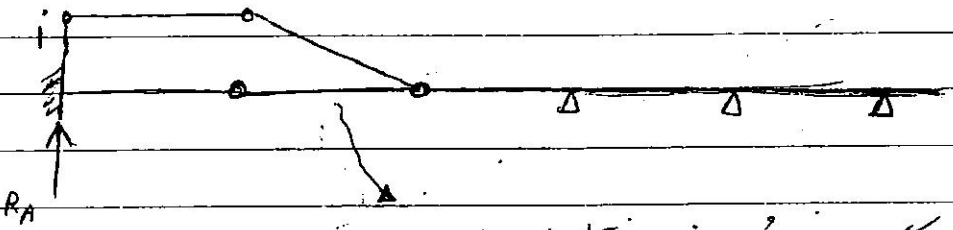

درج ناصحن

عضو دو سر مفصل، اگر بار نداشته باشد فقط نیروی محوری دارد

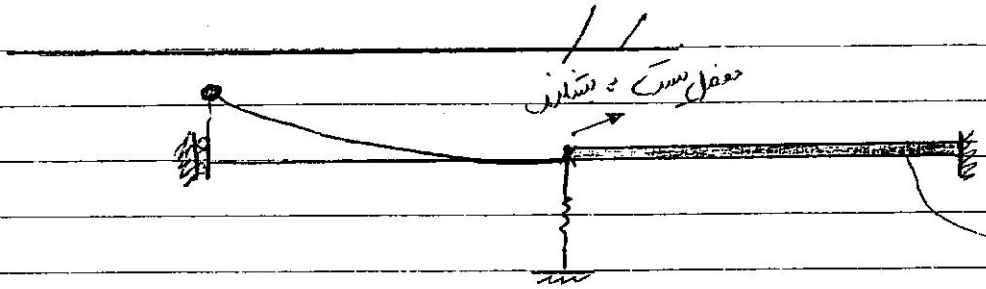

خط تاثیر لنگر تکیه گاه غلطکی پرتی. فاقد ناصحن است.

خط تاثیر نیروی عنز؟

میله صلب است پس هم نمی شود و تکیه گاه گیردار است و ثابت می ماند

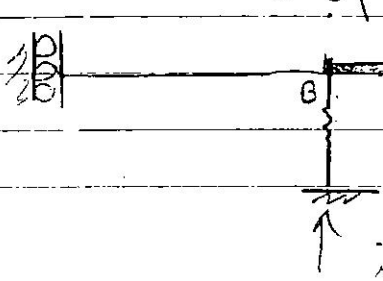

تکیه گاه B حرکت نمی کند چون BC صلب است

هر جا بار بگذاریم نیروی فنر $F = k \cdot \delta = 0.0$ تن

صفر است.

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

قاب معین :

خط تأثیر R_A ؟

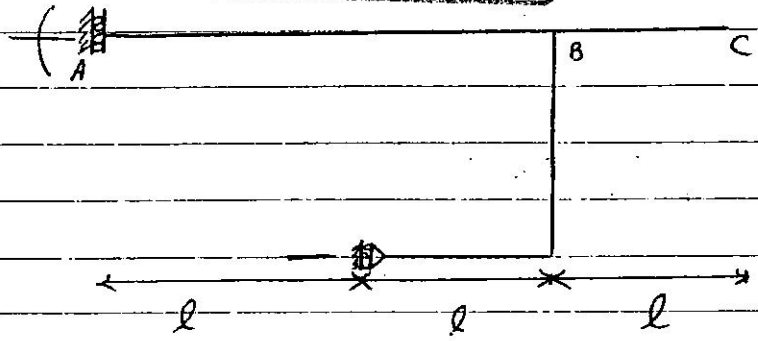

این سازه نامعین است. چون با P را در $\sum F_y$ ضرب می‌کنیم.

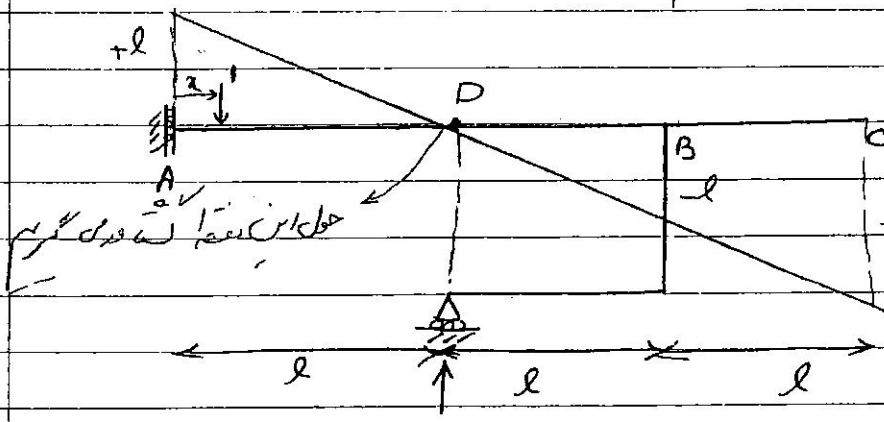

۲) به روی ABC حرکت می‌کند

حال این نقطه را آزاد می‌گیریم.

$M_A = 1 \times (\ell - x) \rightarrow M_A = (\ell - x)$

$0 < x < 3\ell$

خطی چون توان x ①

۳) به روی ABC حرکت می‌کند. خط تأثیر یکی العمل تکیه‌گاه غلطکی

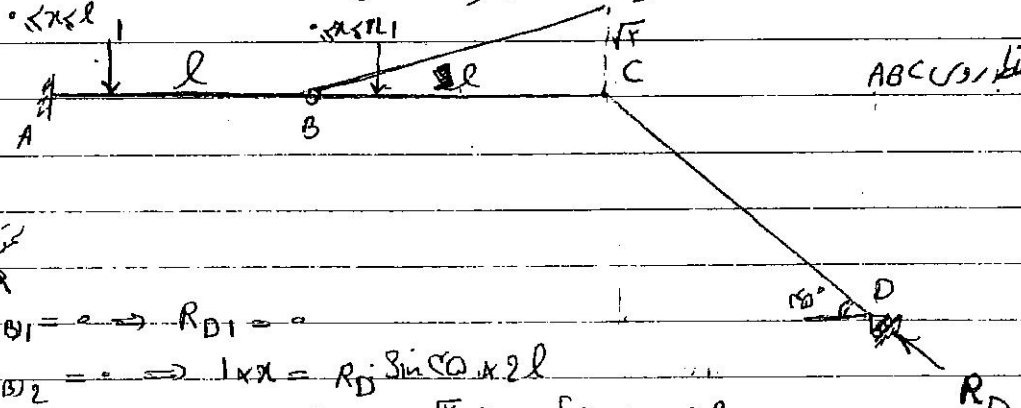

یعنی با در نظر گرفتن ABC

دم گوی

کش از B

AB

$\sum M_{RB1} = 0 \Rightarrow R_{D1} = 0$

BC

$\sum M_{RB2} = 0 \Rightarrow 1 \times x = R_D \sin 45 \times 2\ell$

$\Rightarrow R_D = \frac{\sqrt{2}}{2} \frac{x}{\ell}$ $\begin{cases} x = 0 \rightarrow R_D = 0 \\ x = 2\ell \rightarrow R_D = \sqrt{2} \end{cases}$

۱۲) بار روی خط اثر حرکت می‌کند.

خط تأثیر عکس العمل افقی تکیه‌گاه E؟

سازه معین و پایداری طبق مفصل دو عضو

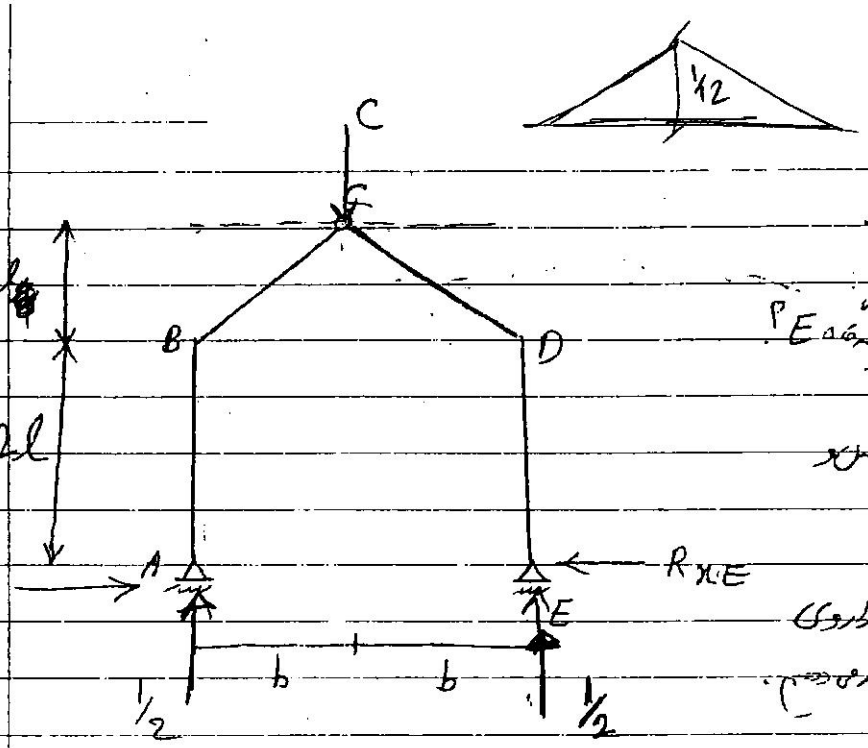

عبور هگزینه‌ها یکان این بارگذاری

C قرار داده و R_{xE} را محاسبه می‌کنیم.

$$\sum M_C = 0 \Rightarrow R_{xE} \times 3l = \frac{1}{4} \times \frac{l}{2}$$

$$\Rightarrow R_{xE} = \frac{1}{12}$$

اگر بجای مفصل خارجی مفصل داخلی قرار داریم سازه

خط تأثیر سازه‌های معین، خطی است. نیاز به داشتن اعمال بار (مرحله ۲)

مثال نامعین:

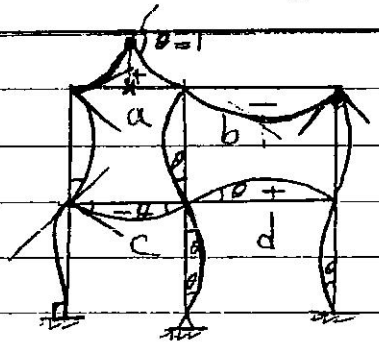

۱) خط تأثیر تیر زیر، نقطه x را محاسبه کنید.

اگر به ترتیب مقادیر a و d قرار دهیم، max مثبت و اگر در b و c قرار دهیم

max منفی خواهد شد.

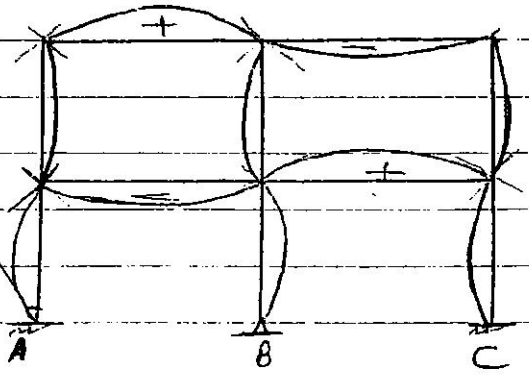

۲) * خط تأثیر تکیه‌گاه A را رسم کنید.

همه حالت‌ها مثبت

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۳) R_y ؟

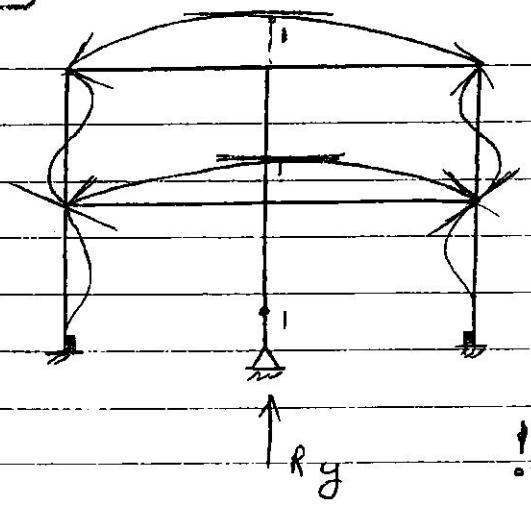

R_y

زاویه صلب را باید رعایت کرد!

۴)

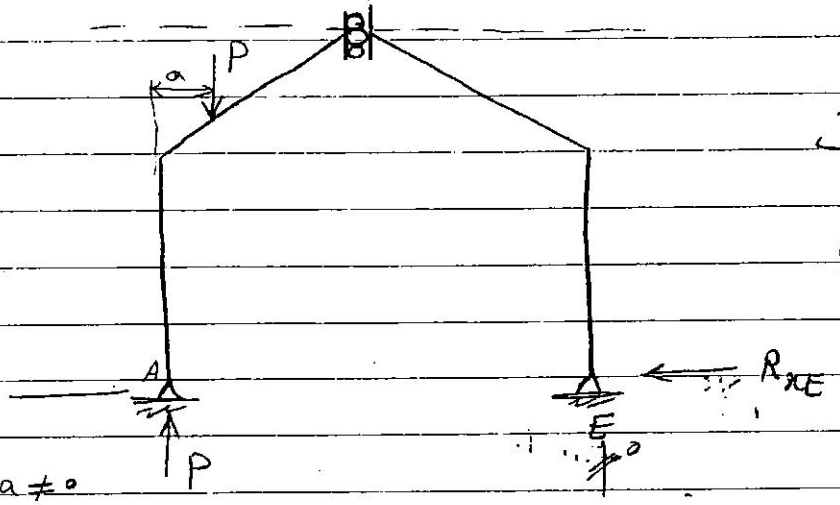

سازه نامیدار است

پس خطا نیز ندارد!

$\Sigma M_A = P.a \neq 0$

۵) مثل ۵

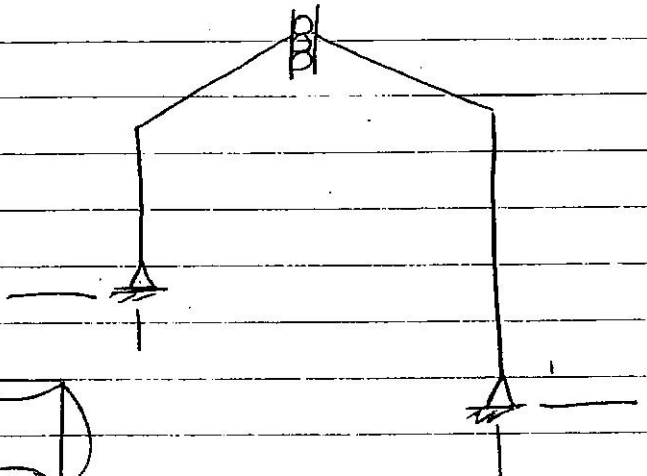

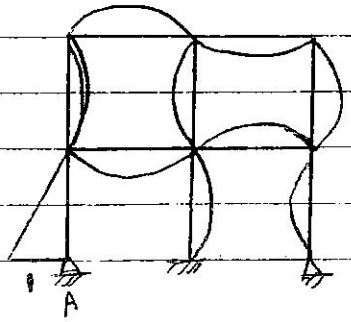

خطا تأثیر عکس العمل افقی A ؟

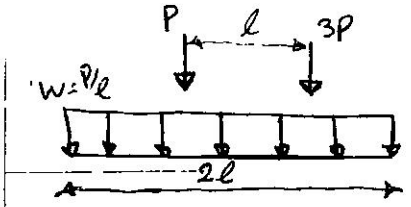

$$R_{YB_{max}} = 3P\times 1 + P\times 1 + w(2l\times 1) = 6P$$

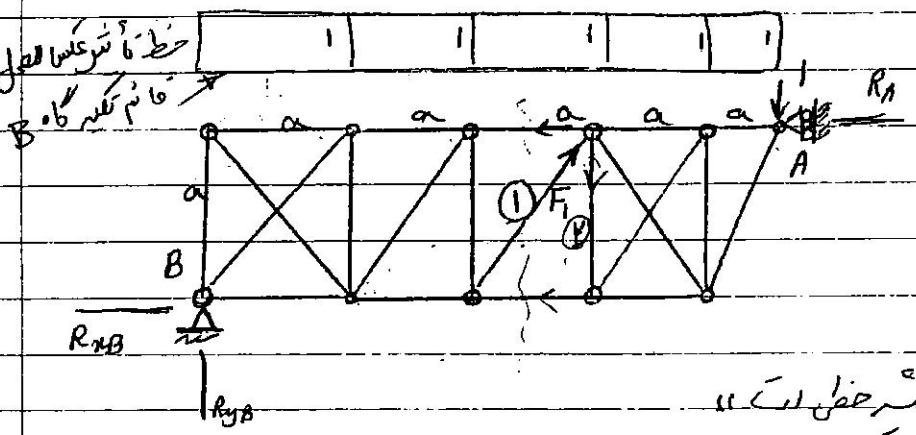

« مراحل »

۱ـ عکس العمل تکیه گاهی

۲ـ نیروی داخلی اعضا

« مراحل خط تأثیر »

در این سوال، بار در راستای حرکت می کند.

بار روی هیچ گره ای نداریم و ΣF_y می بندیم.

* در این سوال خط تأثیر R_A را رسم کنید.

$$\Sigma M_B = 0 \Rightarrow 1\times 0a = R_a \times a \Rightarrow \boxed{R_a = 0}$$

(۲

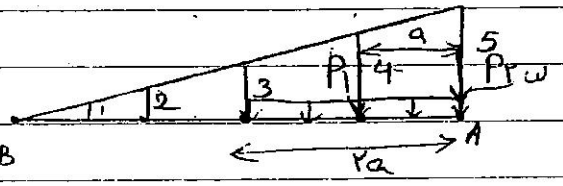

نیروی واحد

خط تأثیر را در گره ها می بندیم و ΣM حول B می گیریم.

* اگر یک بار گسترده به شدت w و طول 2a و دو بار متمرکز P_1 و P_2 ($P_2 > P_1$) به فاصله ثابت a روی تیر حرکت کند؟

$$R_{A^{max}} = w\left[\quad \frac{3\cdot 5}{2}\times 2a\right] + 3P_2\times 5 + P_1\, a\, 4$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۶

۳) خط تاثیر نیروی داخلی عضو ۱

$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow F_1 \cos 45 = 1 \Rightarrow F_1 = \sqrt{2}$

راست

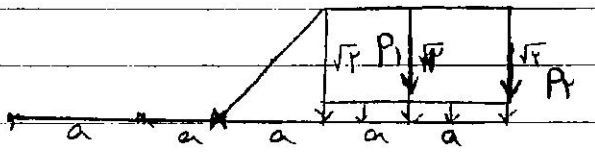

برای قسمت x حول های راست $F_1 \cos 45 = 0$ می‌شود و $F_1 = 0$ خواهد شد
چون عت راست نیروی نداریم

$F_{①}^{max} = \omega[\sqrt{2} \times 2a] + P_2 \times a\sqrt{2} + P_1 \times a\sqrt{2}$

۴) خط تاثیر نیروی کابل را رسم کنید.

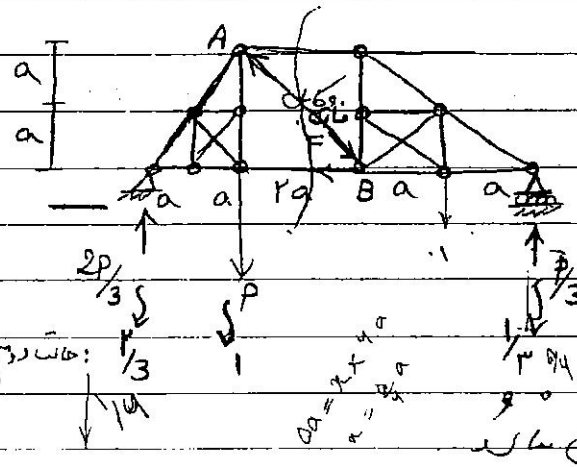

چون کابل مشارکتی نمی‌کند نادیده و
خط تاثیر ندارد. ΣF_y را دقت را می‌نویسم
نیروی کابل مشارکتی نمی‌شود.

سوال را در صورتی حل کنید که AB، کابل باشد

راست $\Sigma F_y = 0 \Rightarrow F \cos 45 = \frac{1}{3} \Rightarrow F = \frac{\sqrt{2}}{3}$ مشارکتی

$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow F \sin 45 = \frac{1}{4} \Rightarrow F = \frac{\sqrt{2}}{4}$ مشارکتی

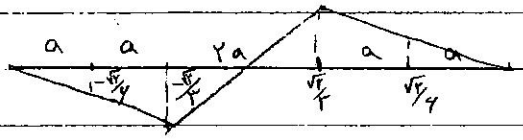

۵) نیروی حداکثر عضو ۱ را در صورت وجود بار w ؟

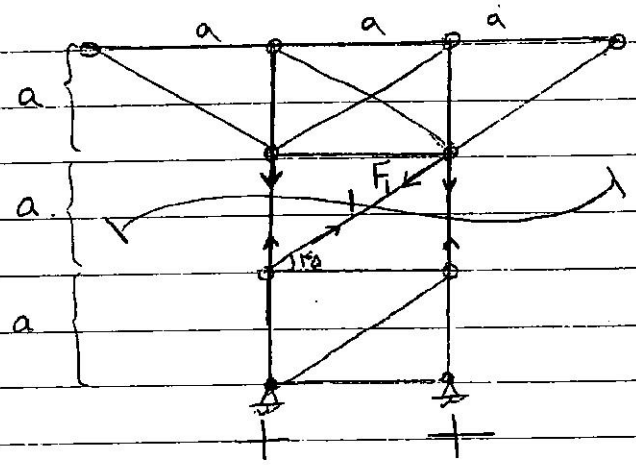

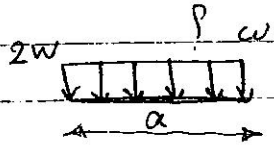

خطا ثبت = می‌شود.

$\sum F_x = 0 \Rightarrow F_1 \cos(45) = 0 \Rightarrow F_1 = 0$

۶) در سازه‌ی روبرو بار F چه مقدار باشد تا عضو ۱ نیروی صفر داشته باشد؟

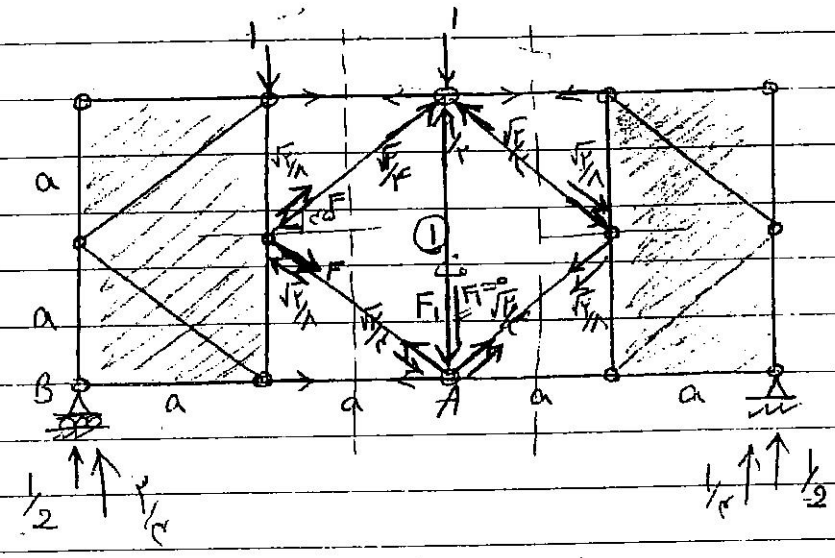

$\sum F_y = 0$

این جهت F ها را به این صورت می‌کشد

$\sum F_y = 0 \Rightarrow 2F\sin(45) = \frac{1}{2} \Rightarrow F = \sqrt{2}/4$

گره A: $\sum F_y = 0 \Rightarrow F_1 = 2(\frac{\sqrt{2}}{4}\cos(45)) = \frac{1}{2}$

گره B

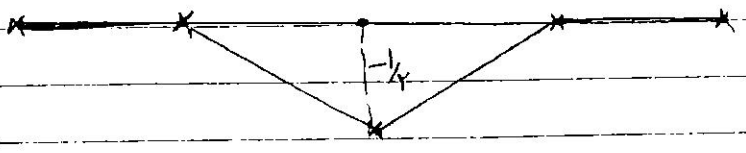

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

۷) خط تاثیر نیروی عضو IJ ؟

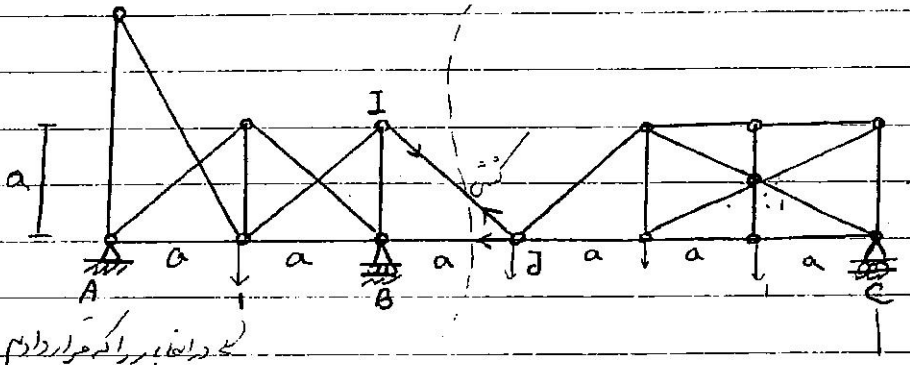

پایداری:

! اول پایداری را چک می‌کنیم.

! وقتی بار روی تکیه‌گاه قرار بگیرد، عکس‌العمل‌های دیگر صفر می‌شوند و فقط نیروی پایه‌گاه داریم.

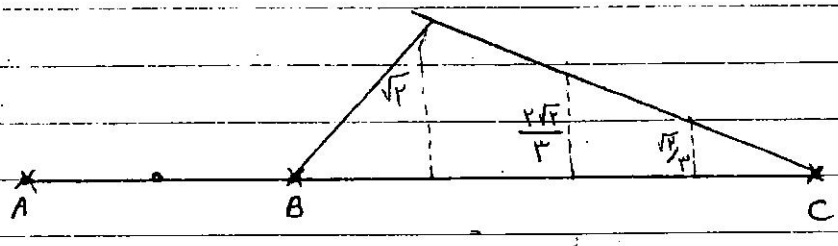

$\sum M_C = 0.0 \Rightarrow (F_{IJ} \cdot \sin 45)\,3a = 1 \times a \Rightarrow F_{IJ} = \frac{\sqrt{2}}{3}$

روش استفاده از گره‌ها:

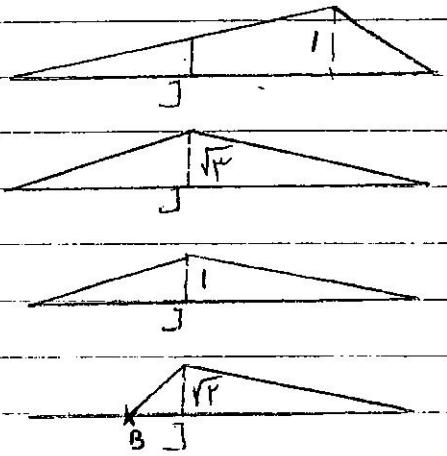

چون بار در مفصل B قرار گیرد، عکس‌العمل بار را خودش می‌گیرد پس در B خط تاثیر صفر است.

یا

J را چون تغییر مکان، مقطع می‌زنیم و مقدار آن را بدست می‌آوریم.

خط تاثیر پانل ها:

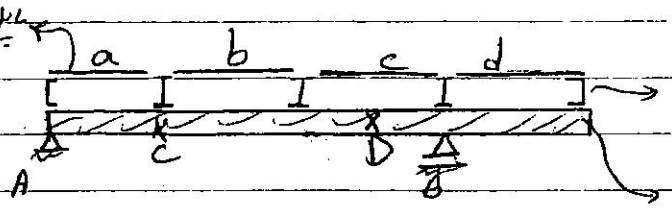

۱) بار روی پانل حرکت می کند پس نمودار روی پانل رسم می شود.

۲) اتصال بین دو پانل نگه دارنده است و لنگر صفر است.

۳) خط تاثیر پانل برای کمک های تیر اصلی معنی دارد

۴) بار از پانل به تیر اصلی از طریق تیر عرضی و بصورت نیروی متمرکز منتقل می شود.

۱) خط تاثیر R_A را رسم کنید.

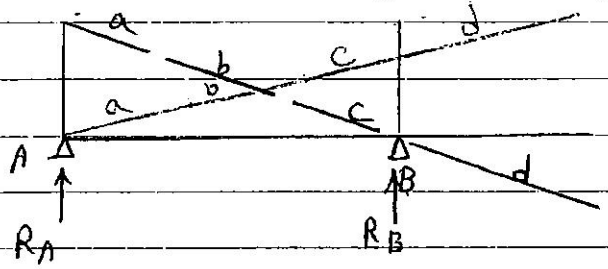

در مورد پانل های معارف، ابتدا

نمودار خط تاثیر R_A را رسم می کنیم سپس نقاط را مشخص می دهیم.

خط تاثیر لنگر C ؟

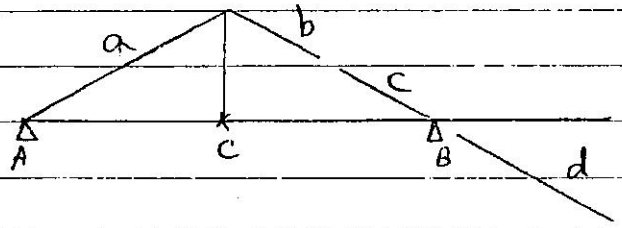

خط تاثیر برش D ؟

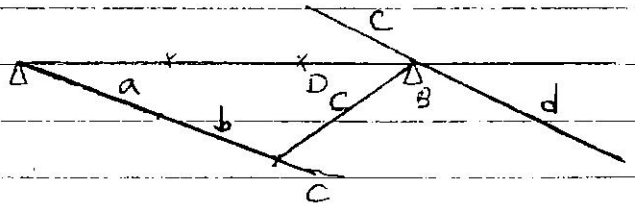

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶-۲۸۹۵

پل هرگز نباید شکند و باید سرویس پل را به هم وصل کنیم.

* پل نامتعارف:

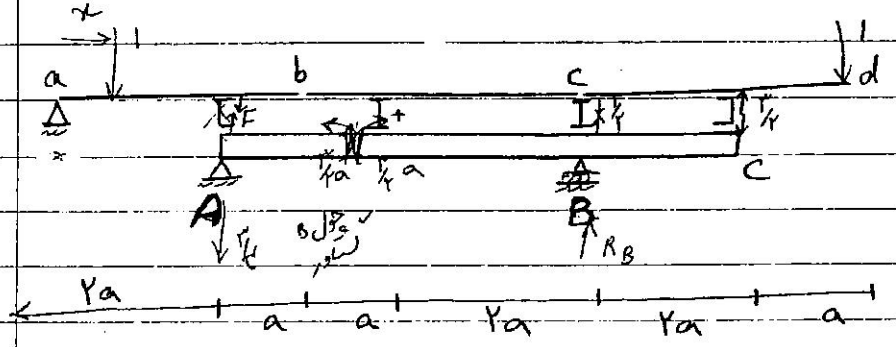

بار را به نقطه A منتقل می‌کنیم
بار روی دهانه‌های پل تکیه
حرکت می‌کند. نیروی ایجاد شده
از این حرکت توسط تیرهای فرعی
به تیر ABC می‌رسد. خط تأثیر
لنگر خمشی در مقطع نشان داده شده
از تیر اصلی گرام است.

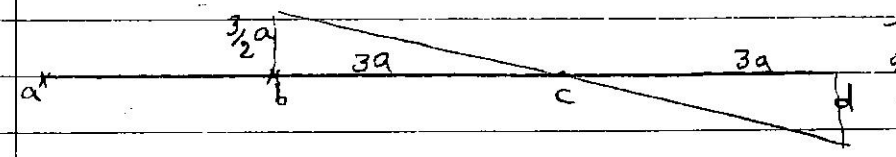

"فصل سوم" "سطح لنگر"

۱) نمودار تغییر شکل ساده ۲) روابط هندسی ۳) قوانین سطح لنگر

قوانین:

قانون اول: $\theta_{i/j} = \int_i^j \frac{M dx}{EI} = \frac{A_M}{EI} = \theta_{j/i}$

[EI: صلبیت خمشی]

$A_M = \int M dx$: مساحت زیر نمودار لنگر خمشی

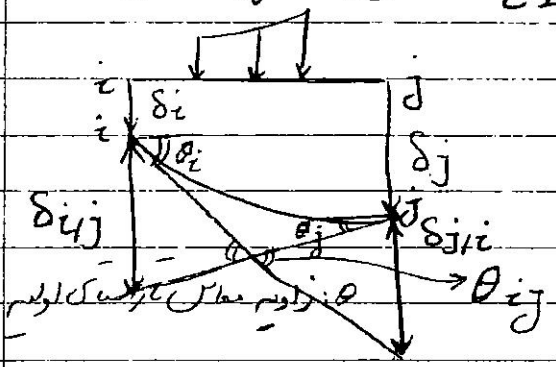

۲) قانون دوم:

$\delta_{i/j} = \int_i^j \frac{M_x \, dx}{EI} = \frac{A_m}{EI} \cdot \bar{x} + \delta_{j/i}$

* $\bar{x}$: فاصله مرکز سطح نمودار لنگر خمشی تا نقطه اول (i)

* $\delta_{i/j}$: فاصله نقطه اول (i) در نمودار تغییر شکل ساده تا مماس رسم شده از نقطه دوم (j)

* روش سطح لنگر هم برای سازه های معین و هم نامعین بکار می رود.

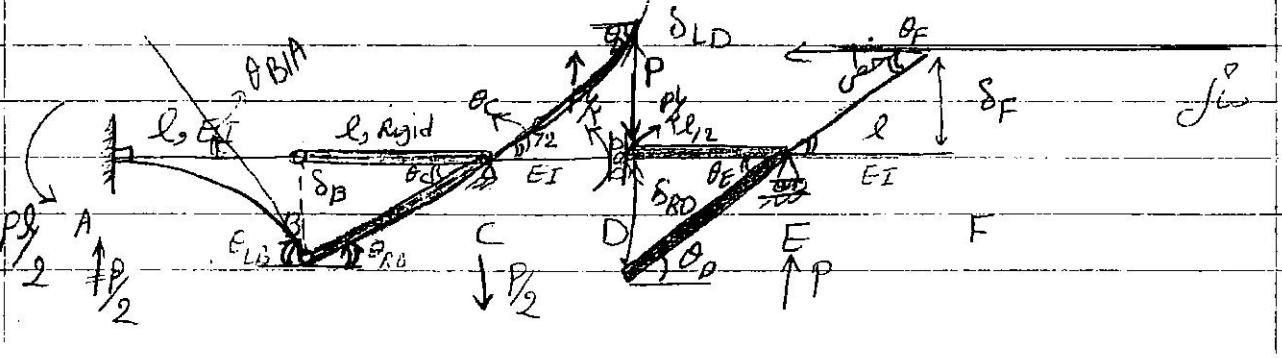

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

$\delta_B = ?$ ، $\Delta\theta_B = ?$

$n' = r' - (c' + 2) = 5 - (4 + 2) = 0$ یعنی معین

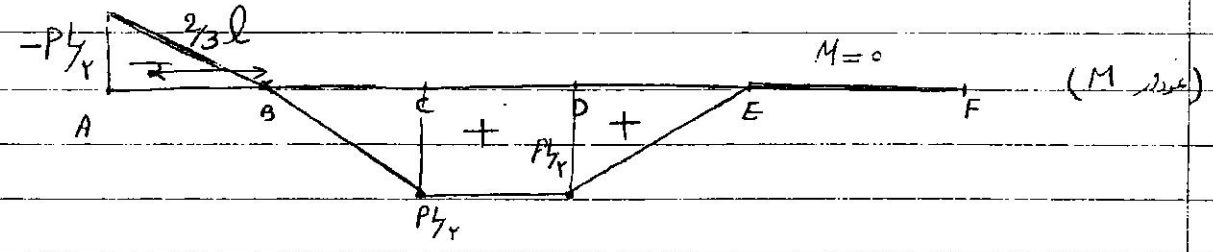

نکته ۱: برای نمودار تغییر شکل داریم:

$\begin{cases} M > 0 \Rightarrow \cup \\ M < 0 \Rightarrow \cap \\ M = 0 \Rightarrow \text{خط} \end{cases}$ میله صلب هم تغییر شکل خطی دارد

نکته ۲:

$$\delta_B = \delta_{B/A} = \frac{A_M}{EI} \times \bar{x} = \frac{Pl/2 \times l}{2EI} \times \frac{2}{3}l = \frac{Pl^3}{6EI}$$

$$\begin{cases} \theta_{A/B} = \theta_C = \dfrac{\delta_{B/A}}{l} = \dfrac{Pl^2}{6EI} \\ \theta_{L/B} = \theta_{B/A} = \dfrac{Pl/2 \times l/2}{EI} = \dfrac{Pl^2}{4EI} \end{cases}$$

θ_{RB} ، θ_{LB}

$\theta_{RB} + \theta_{LB} = \Delta\theta_B$

$$\Delta\theta_B = \frac{5}{12}\frac{Pl^2}{EI}$$

$\begin{cases} \delta_{RD}\,,\ \delta_{LD}\,,\ \delta_F = ? \\ \theta_F = \theta_E = \theta_D = ? \end{cases}$

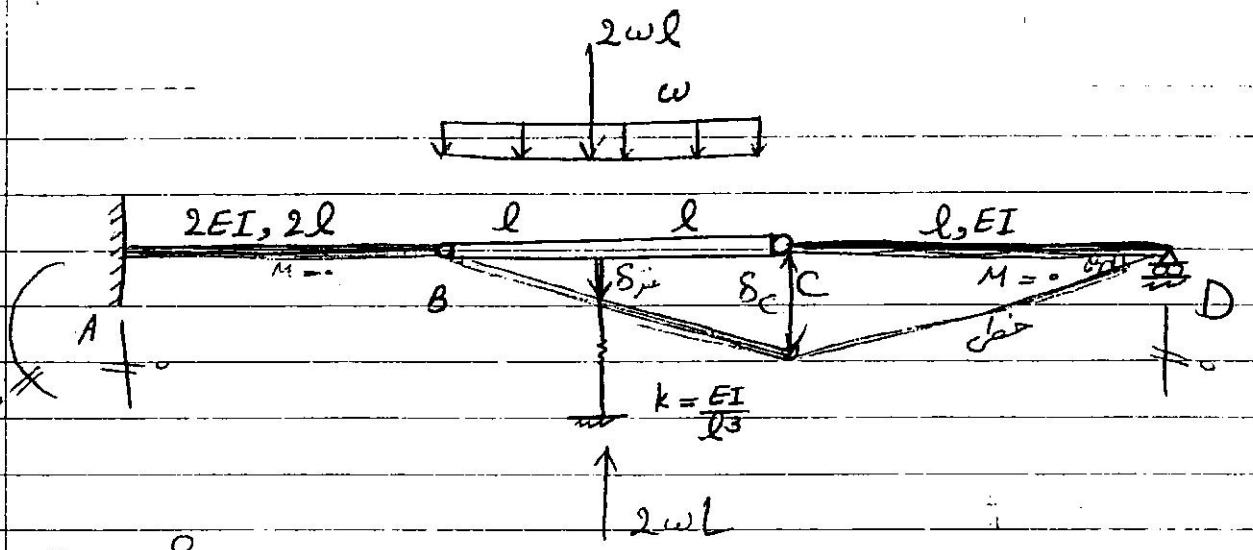

$\theta_D = ?$

$$\delta_{\text{تیر}} = \frac{F}{k} = \frac{2\omega L}{EI/l^3} = \frac{2\omega L^4}{EI}$$

$$\theta_D = \frac{\delta_c}{L} = \frac{8\omega l^3}{EI}$$

$2\delta_{\text{تیر}}$

مثال) تغییر مکان و دوران E ؟

وقتی EA داریم یعنی فقط تغییر طول محوری داریم.

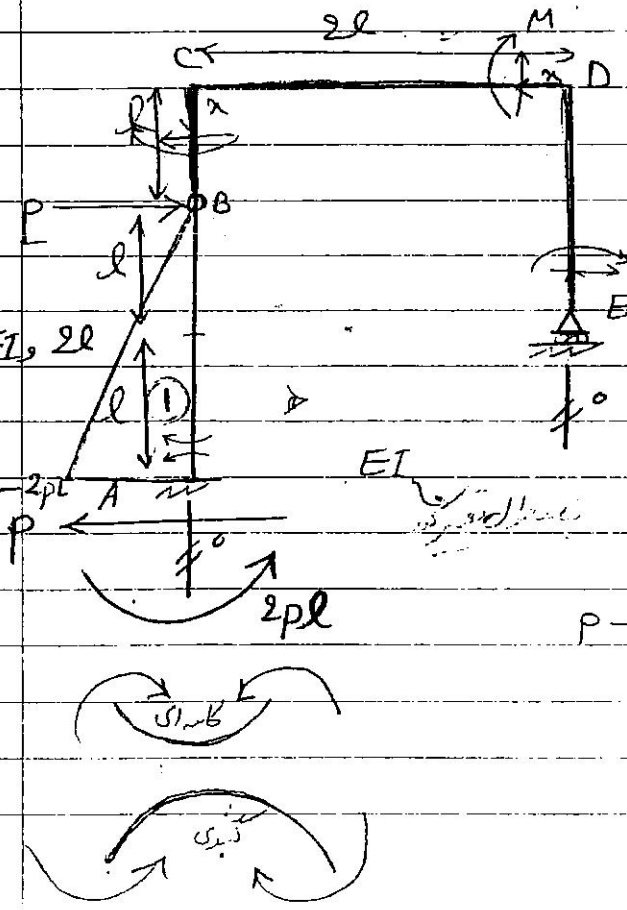

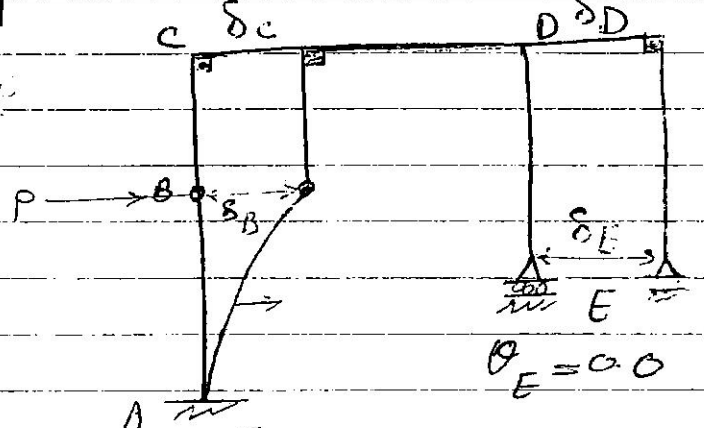

$\theta_E = 0.0$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

$$\delta_E = \delta_C = \delta_D = \delta_B = \delta_{B/A} = \frac{AM}{EI} \cdot \bar{x} = \frac{2pl^2}{EI} \times \left(\frac{2}{3} \times 2l\right)$$

$$= \frac{8}{3} \frac{pl^3}{EI}$$

و تنها EA نداده یعنی تغییر طول محوری صفر است و B به آن می رود.

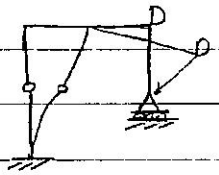

چون دچار تغییر طول می شود ⟹ غ ⟹

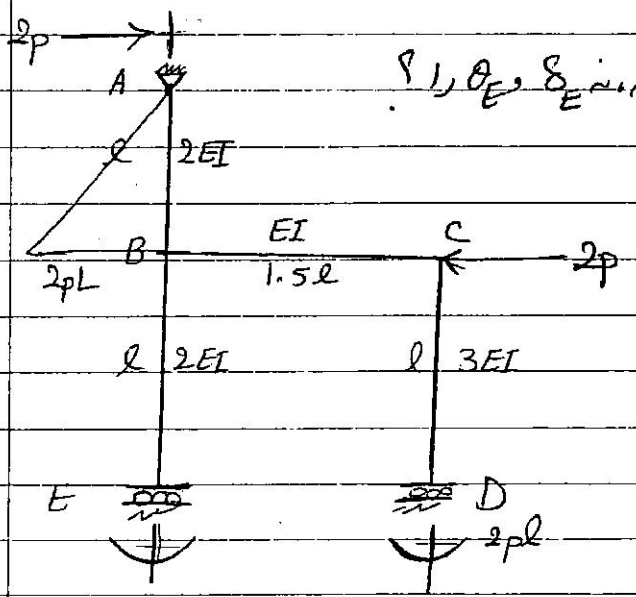

مثال) با توجه به شکل زیر چون $\theta_{A/B}$ را خواسته نه δ_E و θ_E را؟

$$\theta_{A/B} = ?$$

$$= \frac{AM}{EI} = \frac{2pl \times l/2}{2EI}$$

$$\theta_{AB} = \frac{pl^2}{2EI}$$

مثال) تغییر مکان نقطه A را محاسبه کنید.

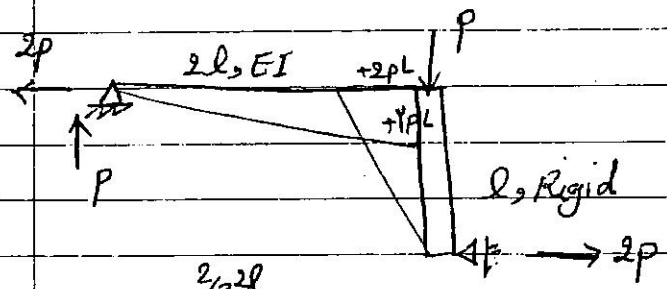

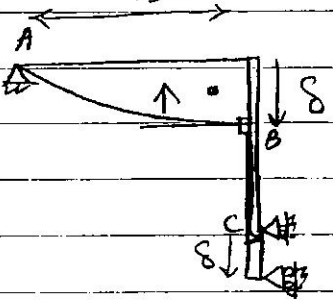

$$\delta = \delta_{A/B} = \frac{\bar{A}M}{EI} \cdot \bar{x} = \frac{(2pL)(2L)/2}{EI} \cdot \frac{2}{3}L$$

$$= \frac{8}{3} pL^3/EI$$

تمرین) $\delta_{A/B}$ را در این تیر محاسبه کنید.

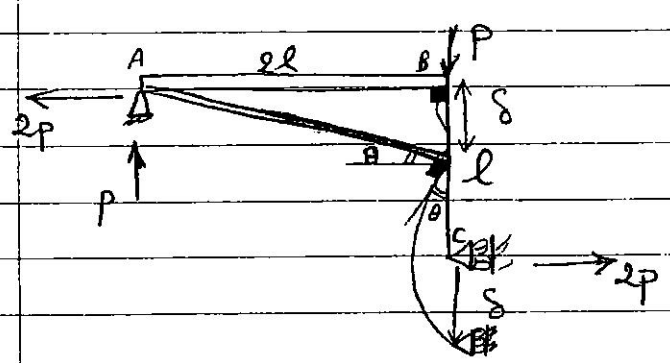

مثال) تغییر مکان نقطه E و دوران نقطه E را بدست آورید.

* سازه نامعین است و تغییر شکل میدهد.

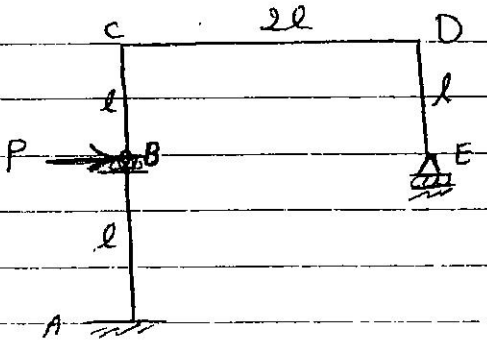

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

مثال) $\delta_{B/A}$ را محاسبه کنید.

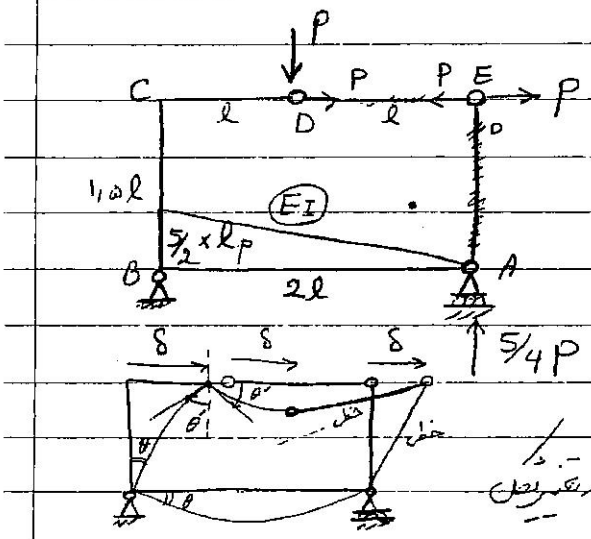

$$\delta_{B/A} = \frac{A_M}{EI} \cdot \bar{x}$$

$$\frac{5/2\, Pl \times 2l/2}{EI} \times \left(\frac{1}{3} 2l\right)$$

$$= 5/3 \; Pl^3/EI$$

مثال) $\delta_{D/B}$ را محاسبه کنید.

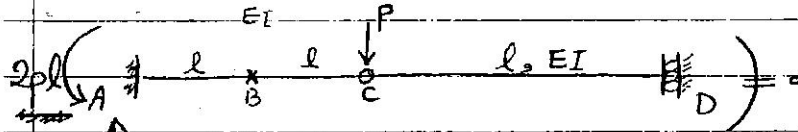

چون از B تا D مفصل

وجود دارد و نمودار شکسته است و

نمودار لنگر

بیوسته نیست باید نمودار سطح لنگر

را بکشیم.

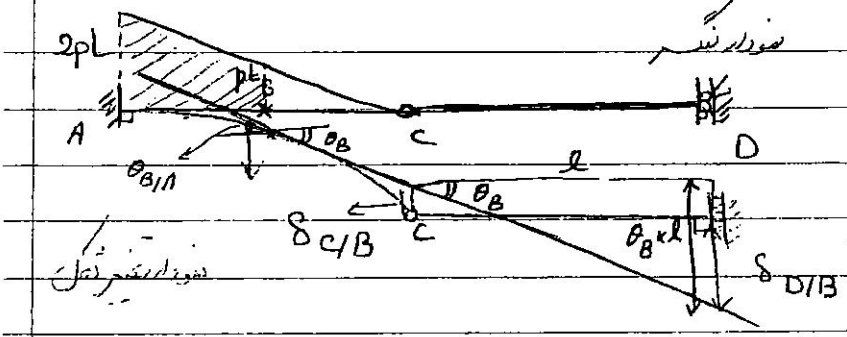

اگر مفصل وجود نداشته باشد و

بیوسته باشد می توان از نمودار لنگر، تغییر مکان را بدست آورد.

$$\delta_{D/B} = \frac{\theta_B}{\theta_{B/A}} \times l - \delta_{C/B} = \frac{(2pL+pL)\, l/2}{EI} \times l - \frac{Pl \times l/2}{EI} \times \frac{2}{3} l$$

$$= 7/6 \left(Pl^3/EI\right)$$

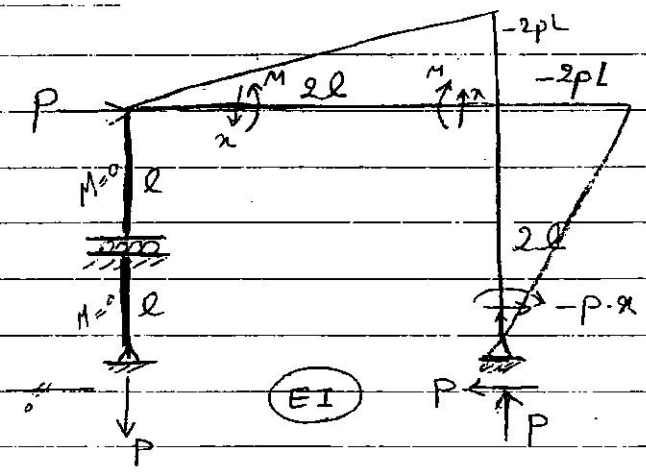

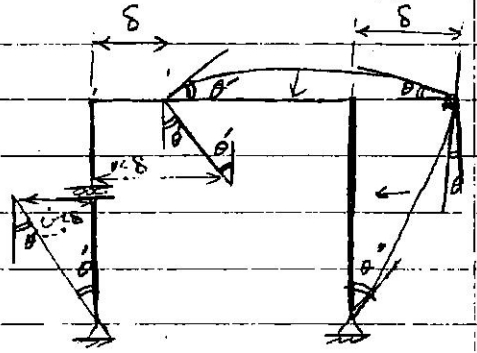

مثال)

۱) اگر اتصال صلب وجود باشد ۲) دو عضو فقط بهم رسیده باشند

۳) درجه نامعینی وجود نداشته باشد.

آن

اگر سه شرط بالا برقرار باشد آنگاه شکل تغییر شکل‌ها هم برابرند.

θ و θ و δ و δ رابطه آورید.

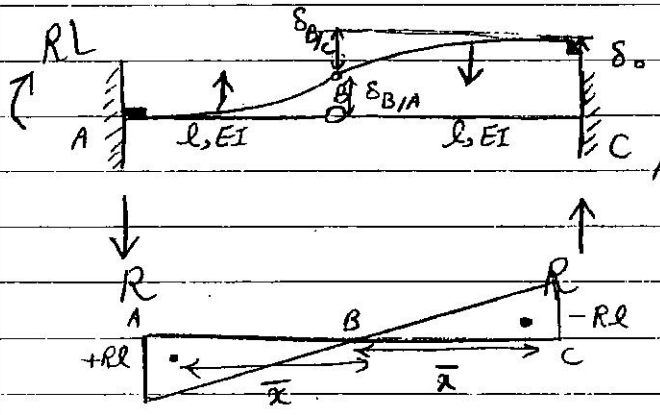

مثال) درجه نامعینی $n'=1$

δ_0 خطای ساخت داریم بعلت اضافی‌ها

تغییر شکل‌ها رابطه آورید.

$$\delta_{B/A} + \delta_{B/C} = \delta_0 \Rightarrow \frac{Rl \times l/2}{EI} \times \frac{2}{3} l + \frac{Rl \times l/2}{EI} \times \frac{2}{3} l$$

$$\Rightarrow R = 1.5 \frac{EI\,\delta_0}{l^3}$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

۳- مزدوج

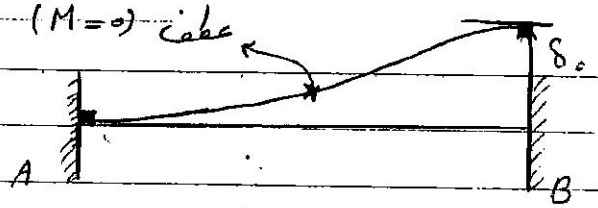

۱) ۲ درجه نامعین

در نقطه عطف، سر صفر است

بار هم در وسط تیر، سر صفر است و جواب مثل مثال قبل است

تیر مزدوج

(EI)

هم معین و هم نامعین

۱) کنسول	
۲) کنسول	

δ اصلی $= M'$ مزدوج

θ اصلی $= V'$ مزدوج

اصلی	مزدوج
δ	$M=0$
θ	$V'=\theta$
$\delta=0$	
θ	
$\delta=0$	
$\theta=0$	
δ	θ
δ θ	

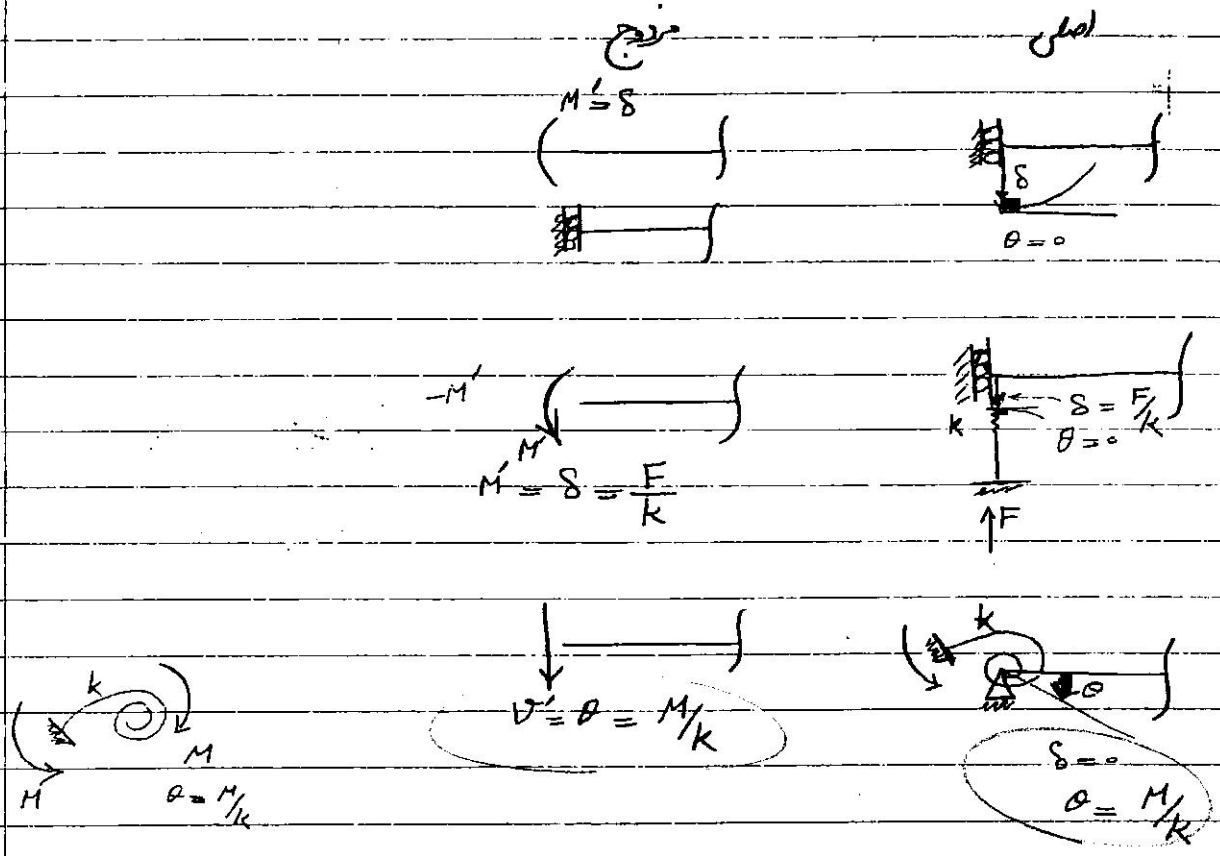

* قرارداد علامت در تیر مزدوج:

(۱) علامت δ: روبه بالا مثبت و روبه پایین منفی

(۲) علامت θ: در جهت عقربه‌های ساعت و خلاف جهت منفی

(۳) علامت نیروها: همان قرارداد علامت در استاتیک

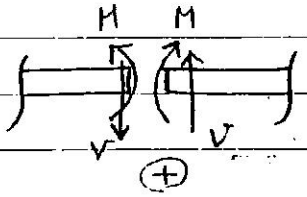

✓ استاتیک بیمهارت است

✓ M و θ بالا مثبت هستند

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۶۵

مزدوج

اصلی

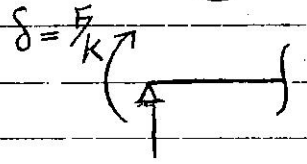

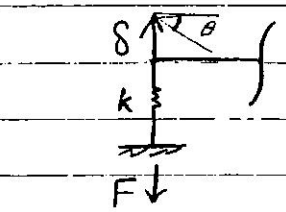

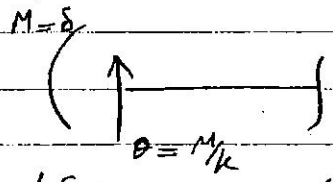

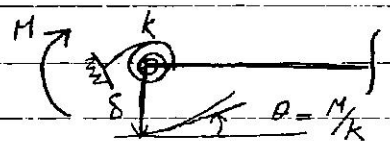

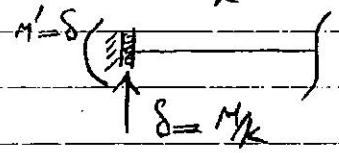

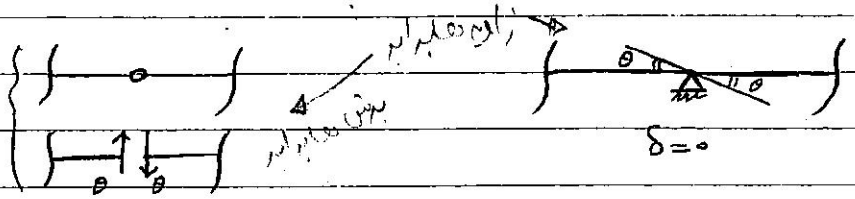

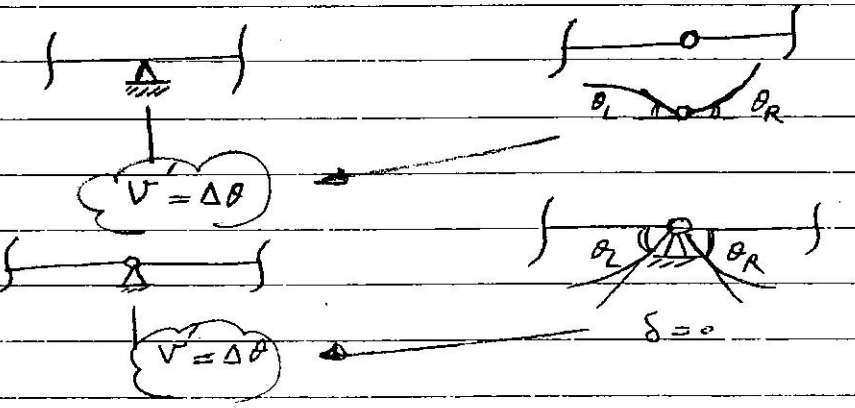

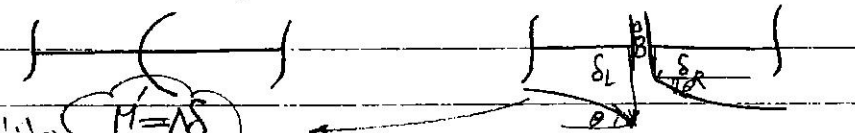

دو سطر تیره
اختلاف حاصل می‌شود
ه اندازه‌ی اختلاف
ه تیر در حالت مزدوج است M !

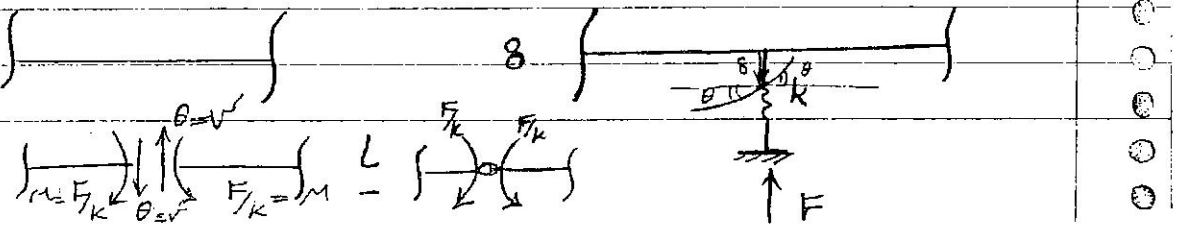

اصلی

مرجع

اختلاف θ سازگار بودن

مفصل نیست

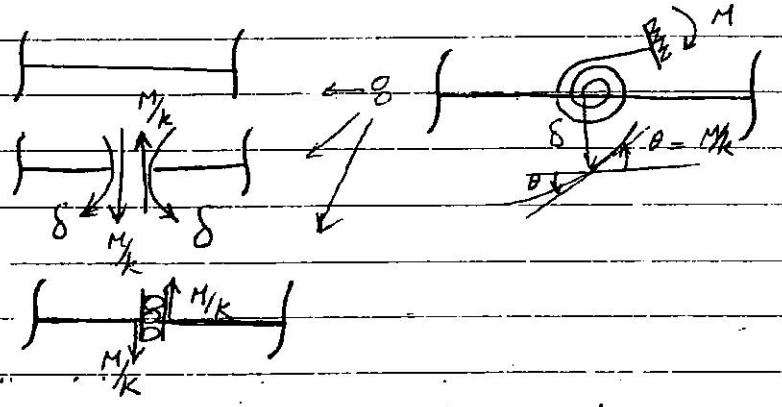

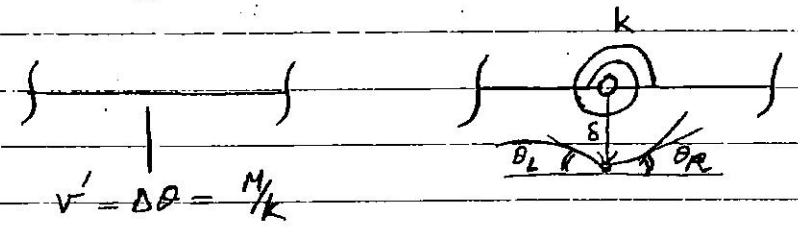

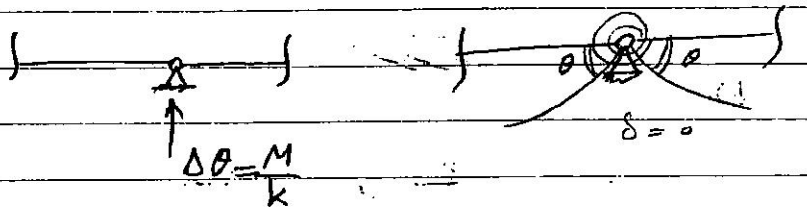

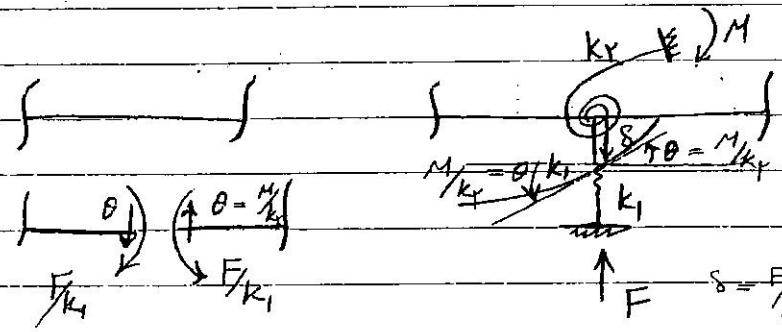

مثال) تیر مزدوج این شکل کدام است؟

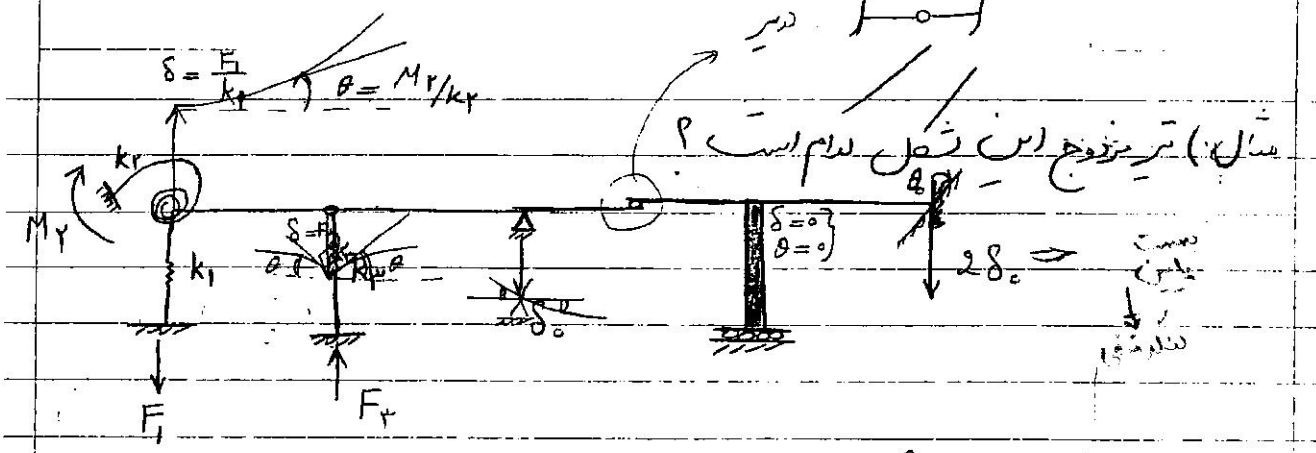

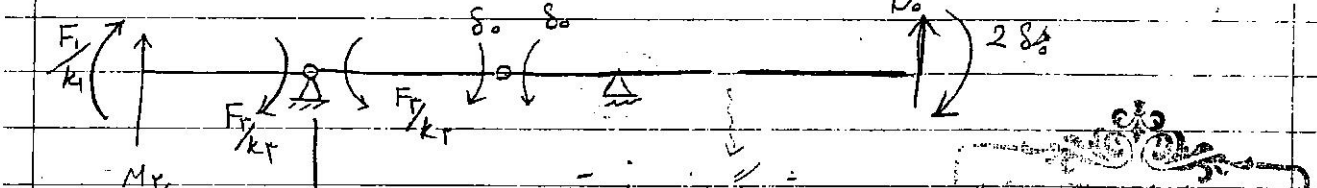

برش و لنگر داخلی معرف تیر و کی cut در این قسمت داریم

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶-۲۸۹۵

نمودار تغییر شکل

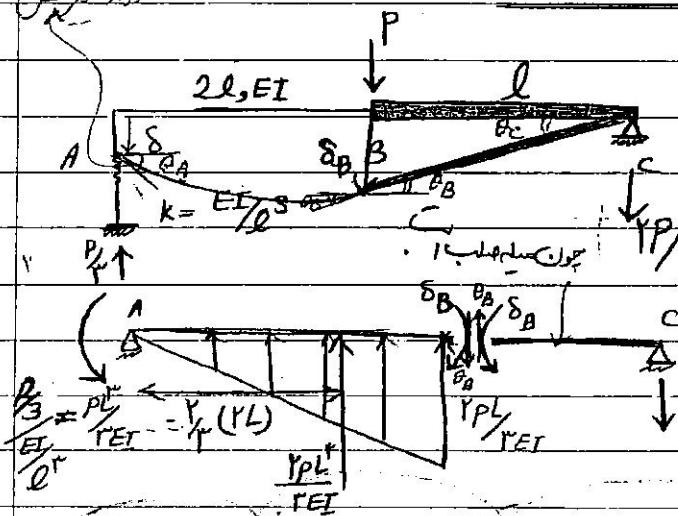

ب) تغییر مکان نقطه B؟

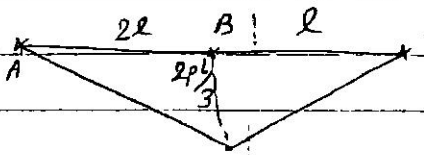

نکته) بارداری تیر مزدوج همان نمودار سر خمش در تیر اصلی تقسیم بر EI نظیر می باشد

$$\delta_B = M'_{B\,\text{تیر مزدوج}} = V'_C \times l = \frac{11\,Pl^3}{12\,EI}$$

$$\sum M'_A = 0 \rightarrow V'_C \times 3L = \frac{2PL^3}{3EI} \times \frac{4}{5}l + \frac{PL^3}{3EI}$$

$$\Rightarrow V'_C = \frac{11}{12}\frac{PL^2}{EI}$$

مثال)

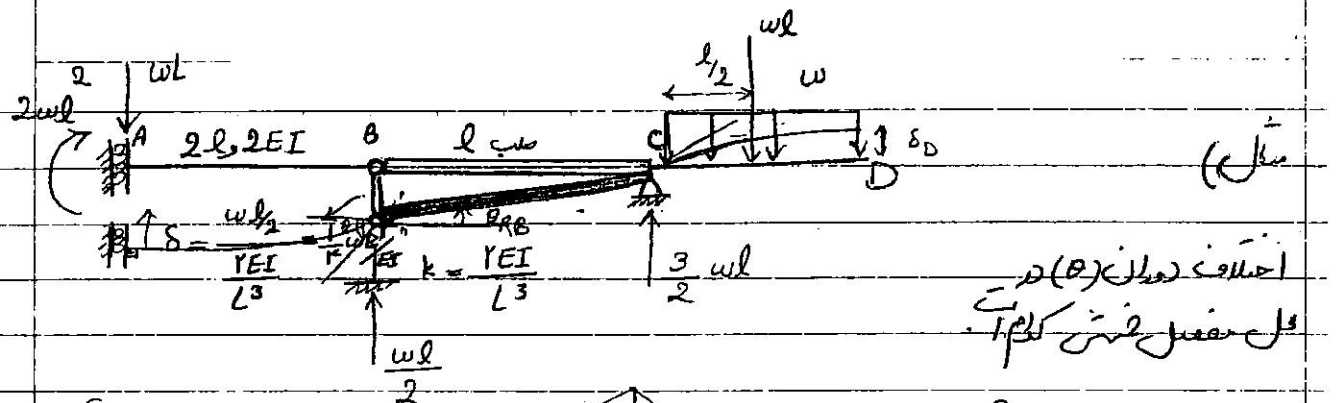

اختلاف دوران (θ) در دو طرف مفصل خنثی کافیست.

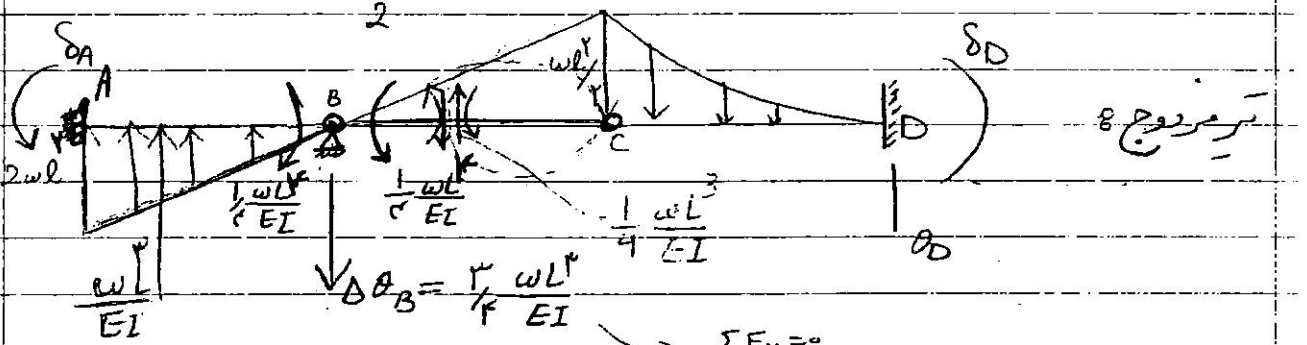

تیر مزدوج δ

$$\Delta\theta_B = \frac{3}{4}\cdot\frac{wL^2}{EI}$$

مثال) اختلاف δ در دو طرف مفصل

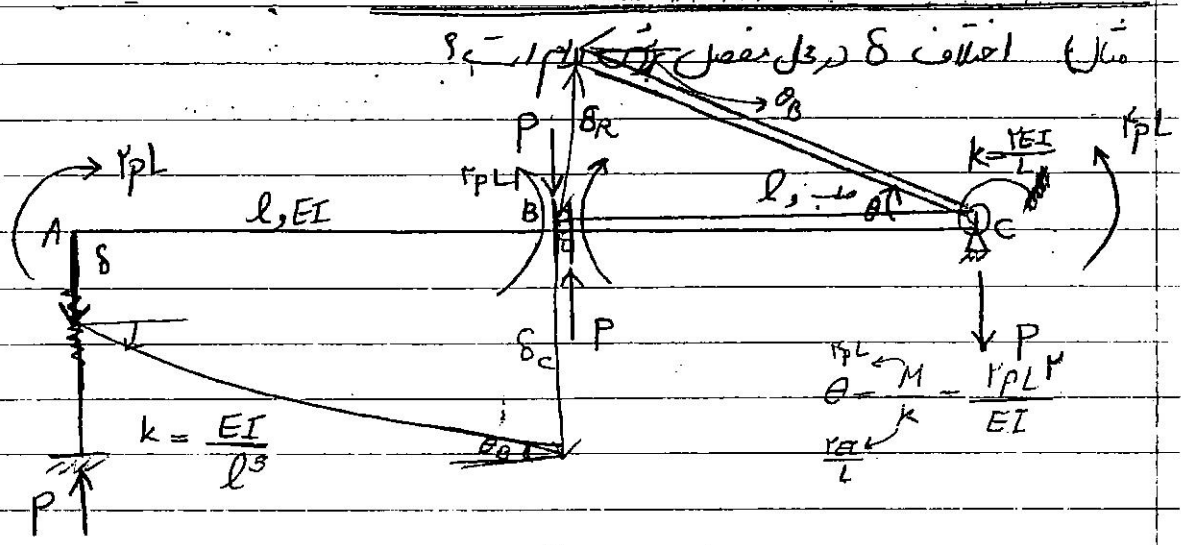

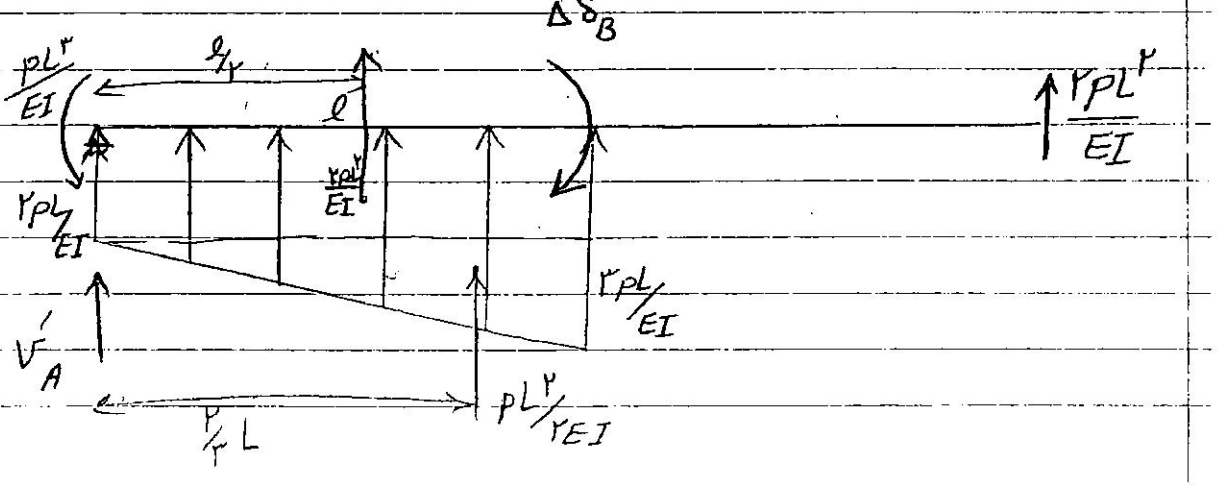

$$\Delta\delta_B = \frac{Pl^3}{EI} + \frac{2Pl^2}{EI}\times 2l + \frac{2Pl^2}{EI}\times\frac{l}{2} + \frac{Pl^2}{2EI}\times\frac{2}{3}l = \frac{19}{3}\times\frac{PL^3}{EI}$$

$\Sigma M'_A = 0.0$

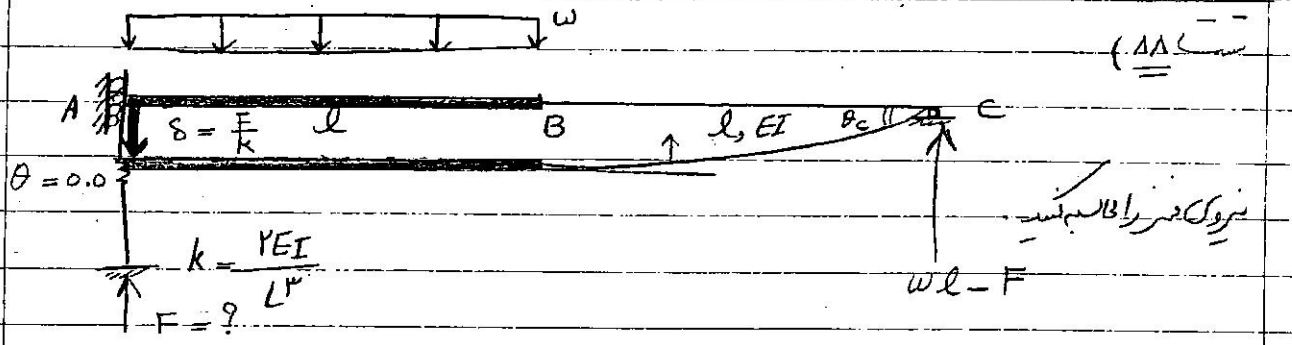

(سـت ΔΔ)

تیر دوگ را طالبم کشید.

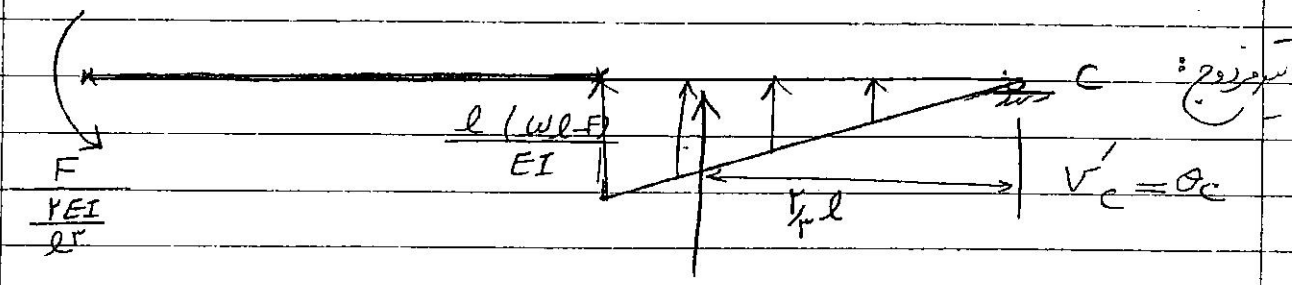

تیر دوم:

$$\Sigma M'_C = 0 \Rightarrow \frac{l^2(\omega l - F)}{EI}\times\frac{2}{3}l = \frac{F}{\left(\frac{2EI}{L^3}\right)}$$

$$\Rightarrow F = 0.4\,\omega l$$

« روش کارمازی »

پژوهشگاه ابنیه شهری جزوه
www.pjzve.info
شماره تماس: ۰۲۳۶۳۶۰۷۸۹۵

برای سازه‌های معین استفاده می‌شود.

۲ خرپاها ← خرپای معین
تیرها و قاب‌ها

تیرو ← اساسی
تغییر شکل ← کارمازی

تغییر مکان $\times$ نیرو = کار مجازی

واحد ← اصلی

$W_{ext} = W_{int}$

$$1 \times \delta + \omega_R = \sum \frac{nNl}{EI} + \sum n\alpha\Delta T.l + \sum \frac{PF}{k} + \sum n\delta \pm \sum Ins$$

$1 \times \delta$: تغییر مکان مورد نظر

ω_R: سطح هندسی دیاگرام

$\frac{nNl}{EI}$: کار مجازی خمشی

$n\alpha\Delta T.l$: حرارت

$\frac{PF}{k}$: فنر

$n\delta$: نشست تکیه‌گاه

Ins: خطای ساخت

سازه واحد $\Leftarrow f, n$ — سازه اصلی $\Leftarrow F, N$

مثال)

* سازه واحد حرارت، نشست، خطای ساخت و بارگذاری خارجی ندارد — فقط یک بار واحد دارد.

— تغییر مکان قائم نقطه A کدام است؟

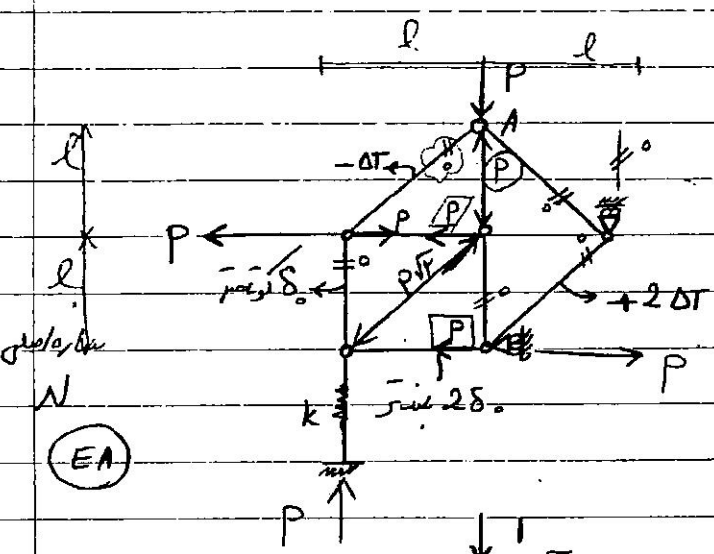

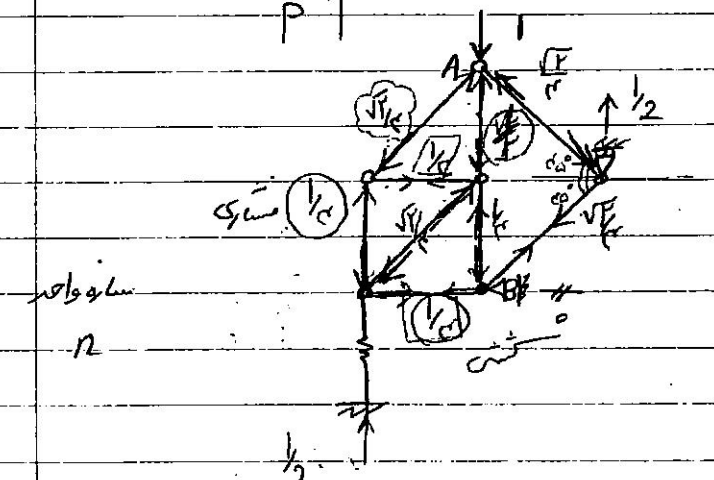

$$1 \times \delta_A = \underbrace{\sum n\alpha\Delta T.l}_{\left\{\begin{matrix}\frac{(-\sqrt{2}}{2})(\alpha)(-\Delta T)(l\sqrt{2}) \\ + \\ (\frac{\sqrt{2}}{2})(\alpha)(+\Delta T)(-l\sqrt{2})\end{matrix}\right\}} + \sum \frac{nNl}{EA} + \frac{\frac{1}{2}\sqrt{2}P}{k} + \underbrace{\sum n\delta}_{\begin{matrix}(-\delta_0)(-\frac{1}{\sqrt{2}}) \\ + (+2\delta_0)(+\frac{1}{\sqrt{2}})\end{matrix}}$$

$$\sum \frac{nNl}{EA} = \left[\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)(P\sqrt{2})\, l\sqrt{2} + \frac{1}{2} \times (P)(l) \times 2 + \frac{1}{2} pL \right] / EA$$

$$\boxed{\delta_{VA} = \left(1 + \frac{\sqrt{2}}{2}\right)\frac{Pl}{EA} + \frac{3}{2}\alpha \Delta T_{\circ} l + \frac{P}{2k} + \frac{2}{3}\delta_{\circ}}$$

مثال) تغییر مکان نقطه B ؟

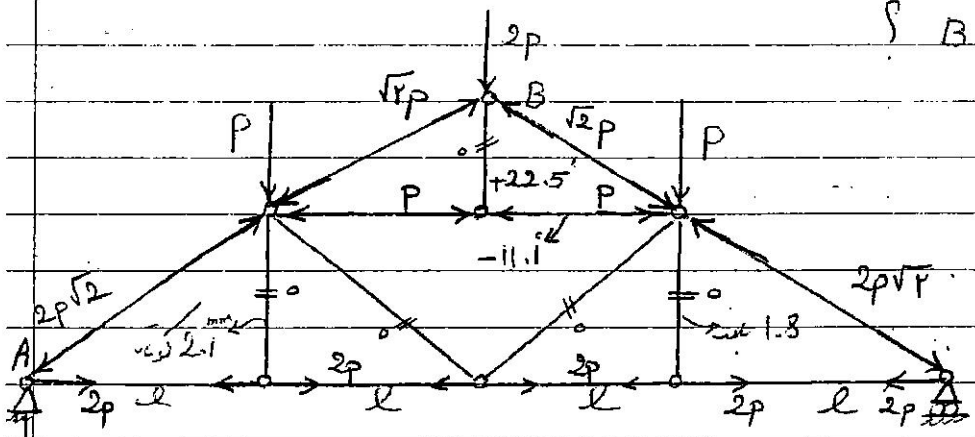

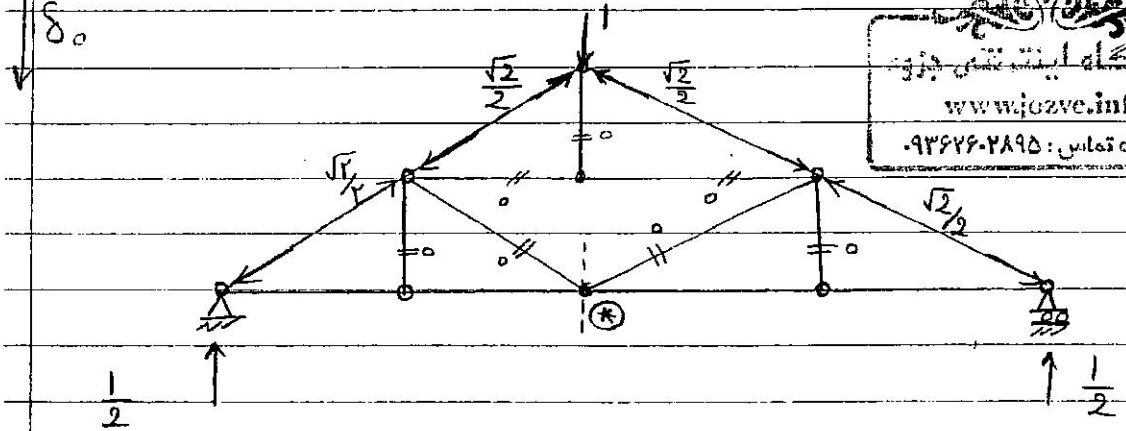

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶-۲۸۹۵

* چون خورهای را که بشم و معادل بنویسم، نیروها یکدیگر را خنثی می کنند و معادل برابر صفر است.

$$1 \times \delta_{VB} + \underbrace{\omega_R}_{-\frac{1}{2}\times\delta_{\circ}} = \sum \frac{nNl}{EA} + \sum n\alpha\Delta T_{\circ} l + \sum R\delta_{\circ}$$

$$\left[\left(\frac{1}{2} \times 2p \times l\right) \times 4 + \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \times 2p\sqrt{2} \times l\sqrt{2}\right) \times 2 + \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \times \sqrt{2}p \times l\sqrt{2}\right) \times 2 \right] / EA$$

$$\Rightarrow \delta_{VB} = \frac{\delta_0}{2} + \frac{(4+6\sqrt{2})Pl}{EA}$$

مثال) نقاط B و E چقدر هم دور می‌شوند؟

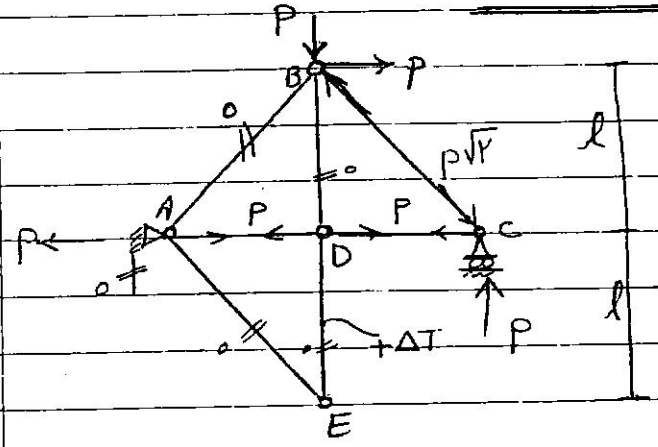

$$1 \times \delta_{B,E} = \frac{\sum n N l}{EA} + \sum n \alpha \Delta T l$$

$$\delta_{B,E} = \alpha \cdot \Delta T \cdot l$$

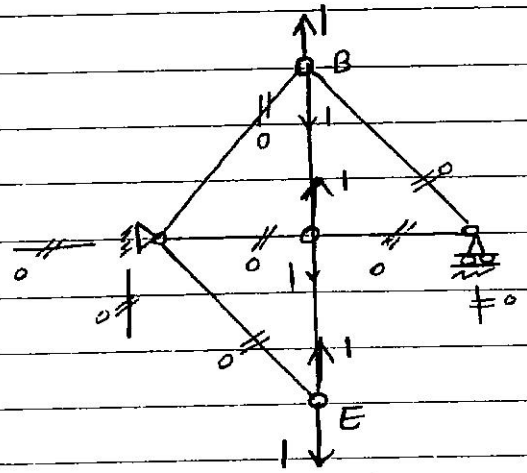

* برای دوران عضو AD:

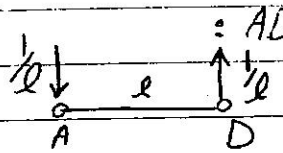

* دوران مفصل BC چقدر است؟

برای دوران عضو دلخواه حتی نیروی عضو به صورت $\frac{1}{\text{طول عضو}}$ قرار می‌دهیم.

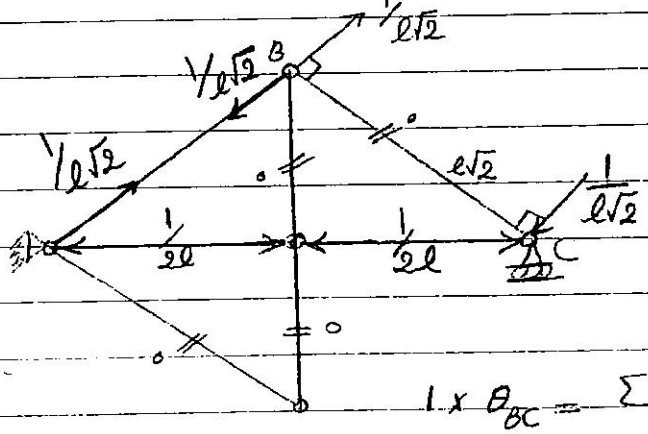

$$1 \times \theta_{BC} = \sum \frac{n \cdot Nl}{EA} + \sum n \alpha \Delta T l$$

$$\left[\left(-\frac{1}{2L}\right)(P)\frac{l}{EA}\right] \times 2$$

$$\Rightarrow \theta_{BC} = -\frac{P}{EA}$$

* علت انتخاب $\frac{1}{2L}$ و $\frac{1}{l\sqrt{2}}$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

مثال)

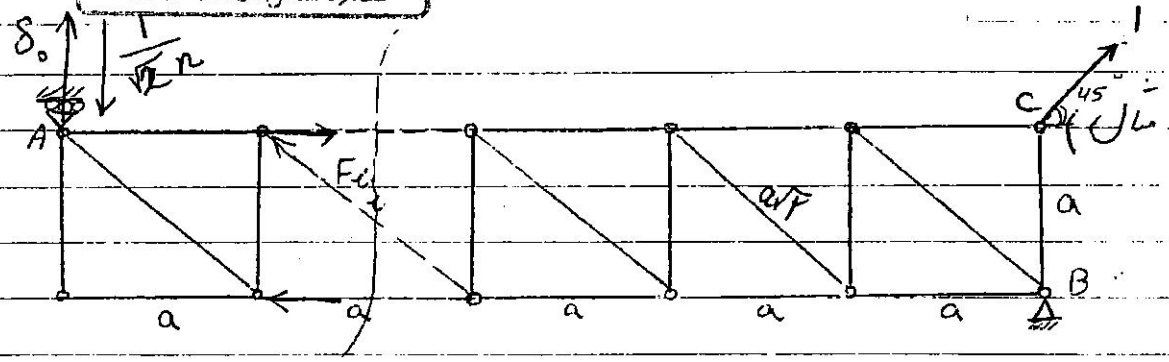

چنانچه تکیه‌گاه A به اندازه δ_0 نشست داشته باشد و دمای اعضای قطری سوم و سیزدهم دست ولوم را به اندازه ΔT افزایش دهیم، تغییر مکان گره C در امتداد 45° کدام است؟

$$1\times\delta_{C,45^\circ} + \omega_R = \sum n\alpha\Delta T\, l = \frac{\delta_0}{\sqrt{2}n} - \frac{3\sqrt{2}\alpha\Delta T_0}{n}$$

$$-\left(\delta_0 \times \frac{1}{\sqrt{2}n}\right) \qquad 3\left(\frac{1}{n}\right)\alpha(+\Delta T)(a\sqrt{2})$$

$$(1\times\cos 45)\,a = R_A(na)$$

$$\Rightarrow R_A = \frac{1}{\sqrt{2}n}$$

$$\sum F_y = 0$$

$$\Rightarrow F_i\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}n} = \frac{1}{n} \Rightarrow F_i = \frac{1}{n}$$

نیروی تمام عضوها $\frac{1}{n}$ است و فشاری.

مثال) تغییر مکان افقی گره B، چقدر است؟ و به کدام جهت است؟

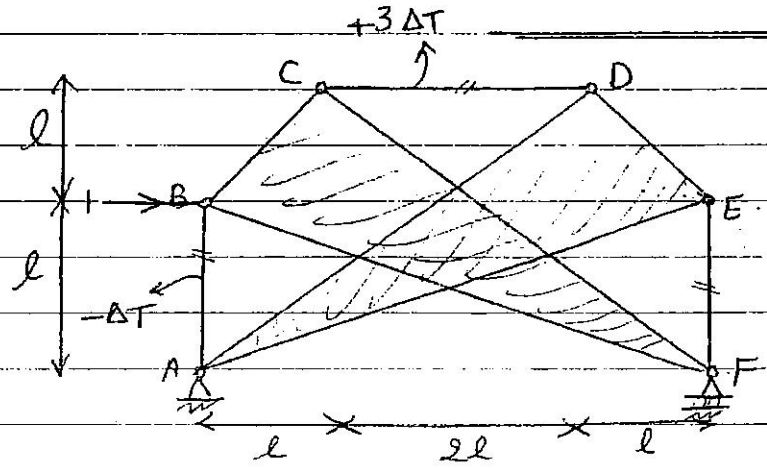

* سازه واحد

دهم اعضا با مصالح مشروط ← بادبر

$$1\times\delta_{H,B}=\sum n\alpha\Delta T\ell$$

$$\alpha\left[\left(-\tfrac{1}{4}\right)(-\Delta T)\ell+(-1)(3\Delta T)(2\ell)\right]$$

$$\Rightarrow \delta_{HB}=-\frac{23}{4}\alpha\Delta T$$

⊖ یعنی نقطه B به سمت چپ حرکت می‌کند

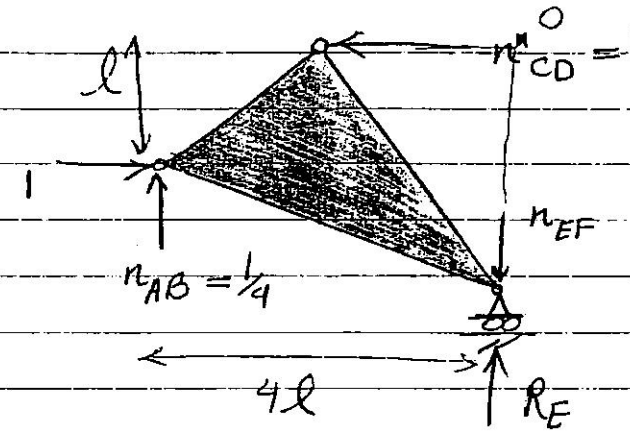

(سؤال ۱۱)

ت ۴ صفحه ۱۰۵

در شکل مقابل میله EB در وسط دهانه 3 cm کوتاه است. چنانچه با اعمال بار متمرکز 5 تن در نقطه F نیروی داخلی میله EB، 3 تن فشاری شود، تغییر مکان قائم نقطه F پس از مونتاژ و قبل از هرگونه بارگذاری چند cm است؟

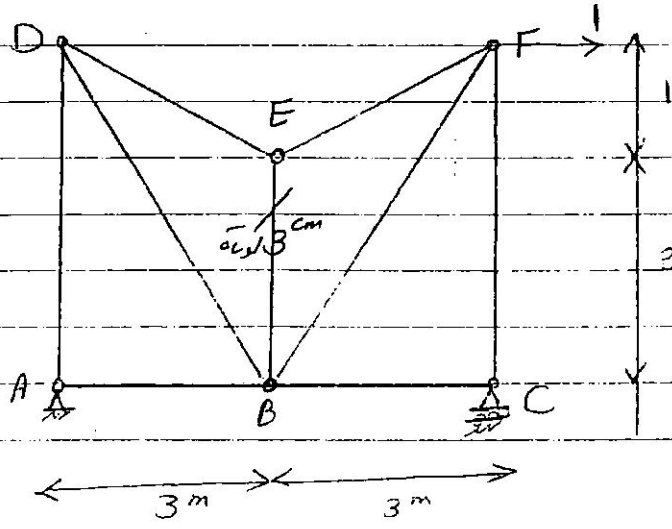

$$\begin{cases}1\times\delta_{HF}=n_{EB}\cdot\delta_{EB}\\ \delta_{HF}=\left(-\frac{3}{5}\right)(-3^{cm})=1.8^{cm}\end{cases}$$

5 ton → 3 ton

$n_{EB}=?$

$$n_{EB}=-\frac{3}{5}$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۹۰۲۸۹۵

خطای ساخت در سازه‌های معین فقط تغییر مکان ایجاد می‌کند، نیرو وجود ندارد.

مثال) تغییر مکان افقی نقطه B چقدر است؟

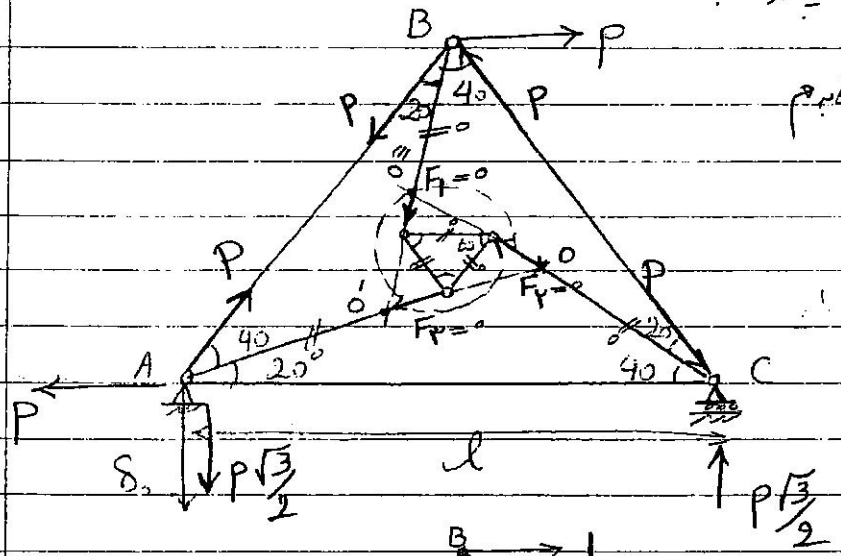

پایدار ← دو مثلث با سه میله مشخص با هم وصل شده‌اند.

$$\begin{cases} \Sigma M_0 = 0 \rightarrow F_1 = 0 \\ \Sigma M_{0'} = 0 \rightarrow F_2 = 0 \\ \Sigma M_{0''} = 0 \rightarrow F_3 = 0 \end{cases}$$

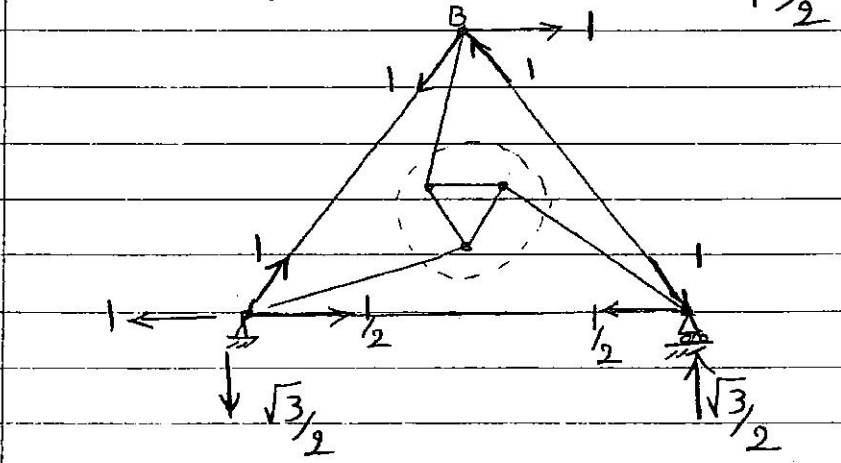

$$1\times\delta_{HB} + \omega_R = \frac{\Sigma nN\ell}{EA}$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2}\delta_0 \qquad \frac{1\times P\times\ell}{EA} + \frac{+(\frac{1}{2})(\frac{P}{2})(\ell)}{EA}$$

$$\Rightarrow \delta_{HB} = \frac{7}{4}\times\frac{PL}{EA} - \frac{\sqrt{3}}{2}\delta_0$$

مثال) تغییر مکان ذیل اثر P ؟

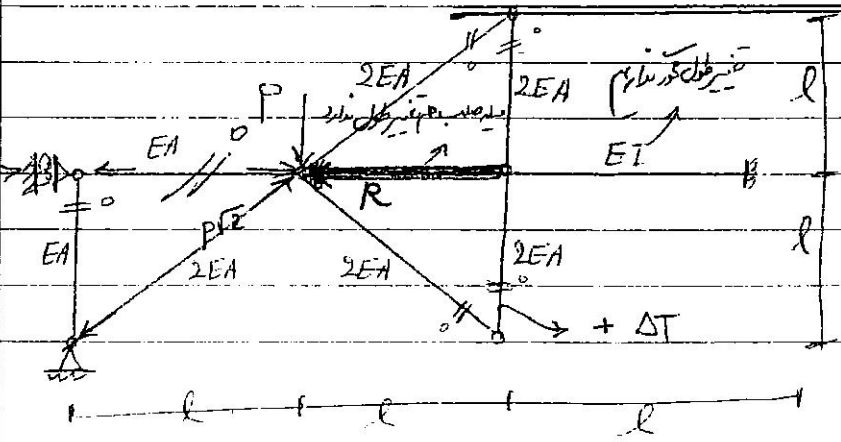

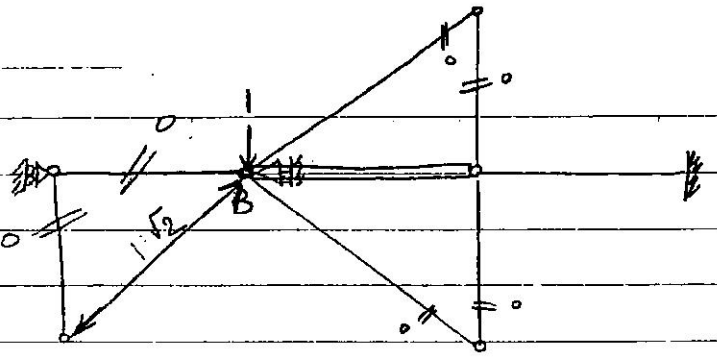

به خاطر یکسان بودن سطح مقطع و جنس EI

نقطه B نیز تمایل حرکت کند

$$1\times\delta_{VB}=\sum\frac{nN\ell}{EA}+\sum n\alpha\Delta T\cdot\ell$$

$$\frac{(\sqrt{2})(P\sqrt{2})(\ell\sqrt{2})}{2EA}\Rightarrow\delta_{VB}=2\sqrt{2}\,\frac{P\ell}{EA}$$

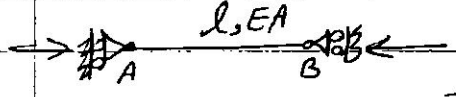

$$\delta_{AB}=0=\frac{F_{AB}\ell}{EA}\Rightarrow F_{AB}=0$$

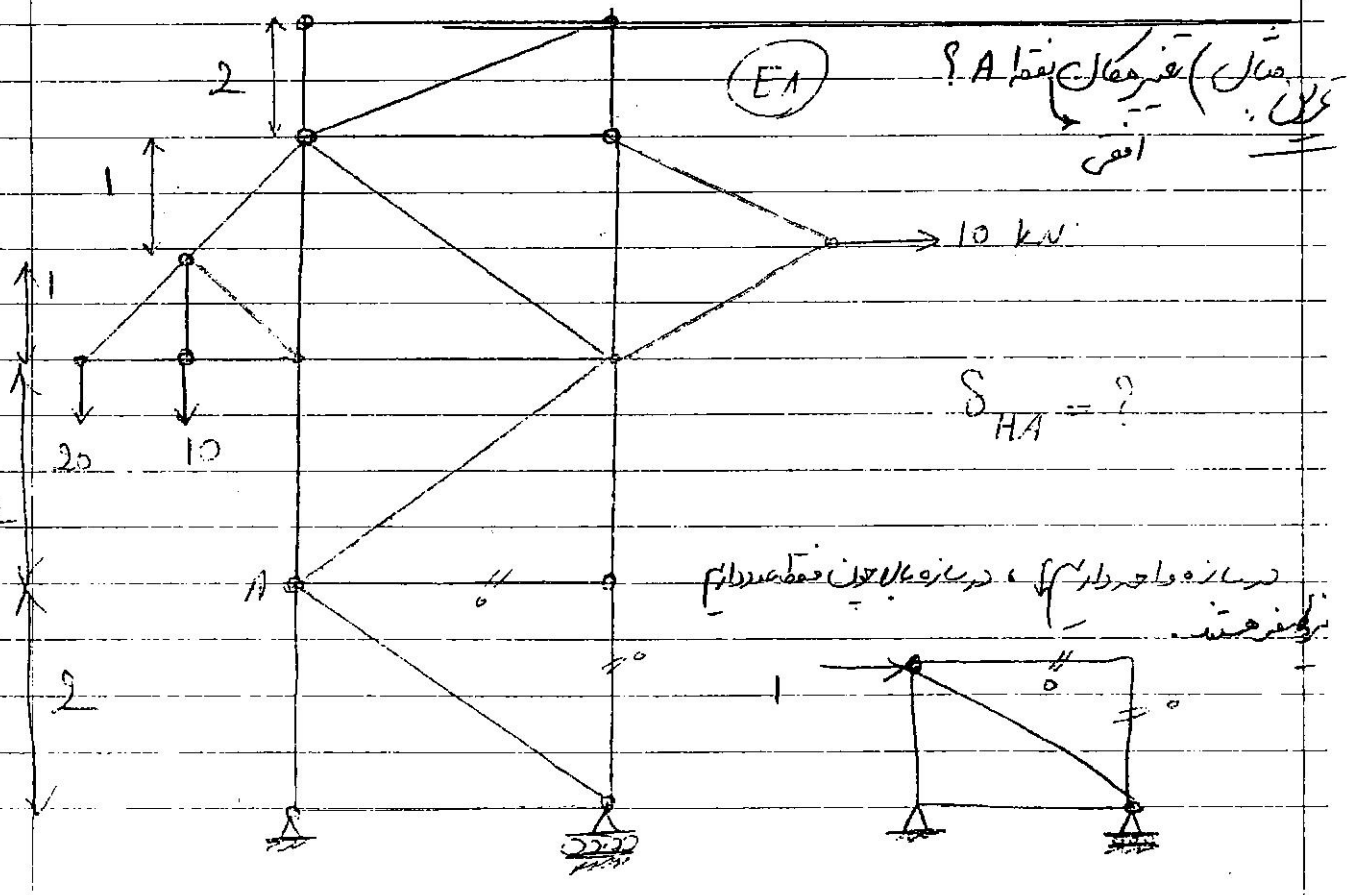

مثال) تغییر مکان نقطه A؟

افقی

$\delta_{HA}=?$

در سازه داده شده اگر بار P، در سازه مثال جزو فقط صفر دارم نیروهای صفر هستند.

کار مجازی (یا واحد مفید) در تیر و قاب های معین ← نیروهای داخلی

$n = 0$

تغییر شکل ← لطمه تنش ← تغییر شکل

$$W_{ext} = W_{int}$$

کار مجازی خارجی

$$1 \times \delta + W_R = \int \frac{mM\,dx}{EI} + \int f_s \frac{V \cdot V\,dx}{GA} + \int \frac{nN\,dx}{EA} + \int \frac{tT\,dx}{GJ}$$

δ ← جابجایی — θ ← شیب

واقعی ← V, M, T, N — واقعی ← n, t, m, v

ضریب شکل ← f_s

$$\begin{cases} 0 < f_s < \alpha_s \\ 0 < 1.2 < 1.5 \end{cases}$$

مستطیل ←

T_1 دمای تار بالا

T_2 دمای تار پایین

h

$$\Rightarrow + \int n\alpha \left(\frac{T_1 + T_2}{2} - T_0 \right) dx + \int m\alpha \left(\frac{T_2 - T_1}{h} \right) dx + \sum \frac{fE}{k} \quad \text{ادامه}$$

$\frac{T_1+T_2}{2}$ ← دمای تار میانی — ΔT

$$+ \sum \frac{mM}{k} + \sum n\delta + \sum |n\delta| + \dots$$

$\frac{mM}{k}$ ← k — $n\delta$ ← نشست — $|n\delta|$ ← خطای

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

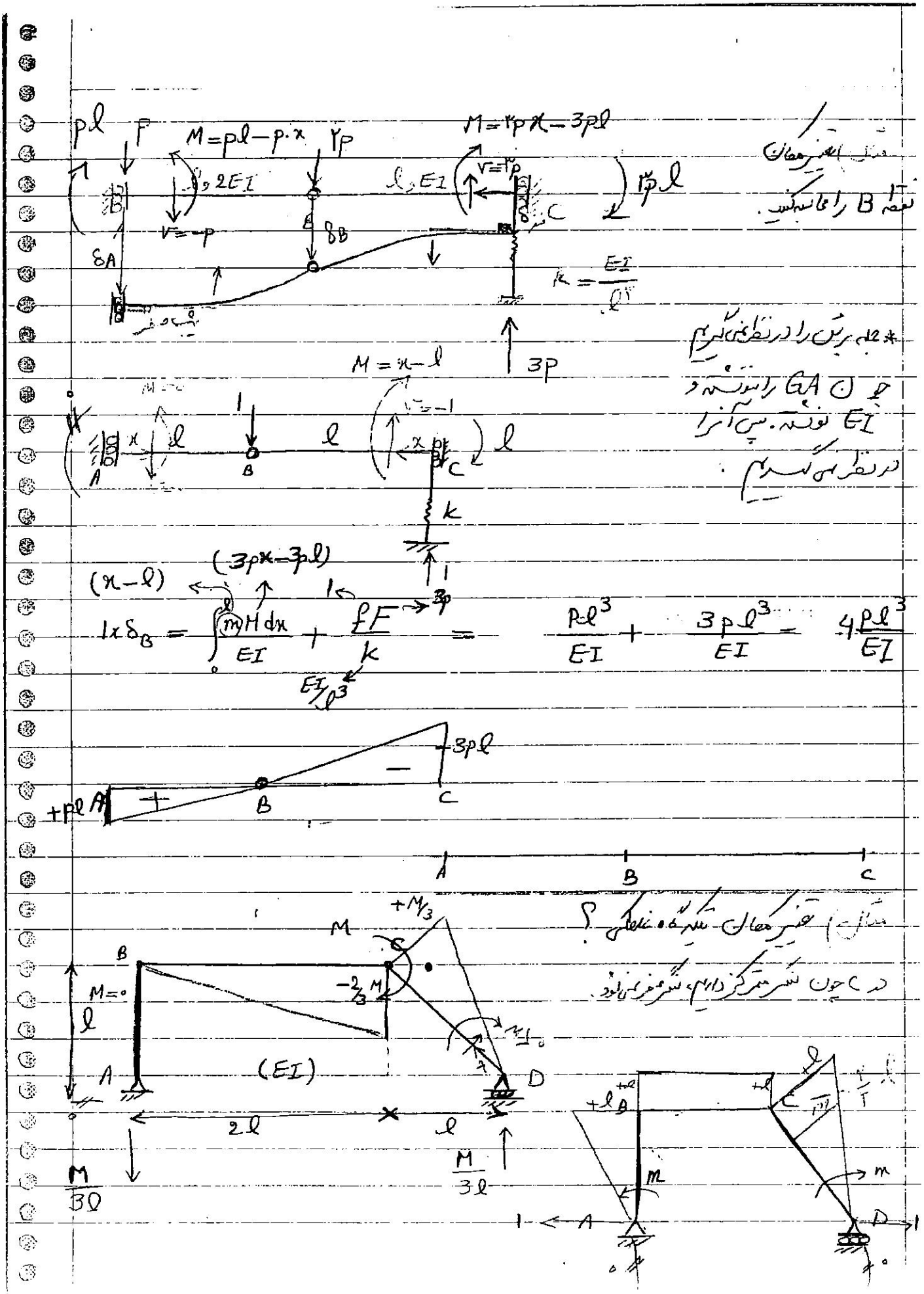
pl
P
M=pl−p·x
2P
2I
V=−P
δB
δA
l, EI
M=2px−3pl
V=2P
C
2Pl
k=EI/l³
3P
M=x−l
1
A
B
C
k
(x−l)
(3px−3pl)
1x δB = ∫ m M dx / EI + ΣF/k = Pl³/EI + 3Pl³/EI = 4Pl³/EI
EI/l³
+pl
3pl
A
B
C
+M/3
M
B
M=0
l
−2/3 M
A
(EI)
D
2l
l
M/3l
M/3Q
l
+l
m
1
A
D

$$1 \times \delta_{HD} = \int \frac{m M\, dx}{EI} = \frac{A_M \cdot \bar{m}}{EI} = \frac{A_m \cdot \bar{M}}{EI}$$

$$\delta_{HD} = \frac{A_M}{EI} \cdot \bar{m} = \frac{(M/3)(\sqrt{2}l)/2}{EI} \cdot \frac{2}{3} l + \frac{-(\frac{1}{2} M \times 2l)}{EI} \cdot (+l)$$

$$\delta_{HD} = \left(\frac{\sqrt{2}}{9} - \frac{2}{3}\right) \frac{Ml^2}{EI}$$

علامت δ منفی است بدین معنی که جهت عمود در جهت D به سمت چپ است.

مثال) دوران نقطه C در شکل زیر چقدر است؟

* برای محاسبه θ_C سیستم واحد را در نظر می‌گیریم.

جهت ساعت ← مثبت در نظر گرفته

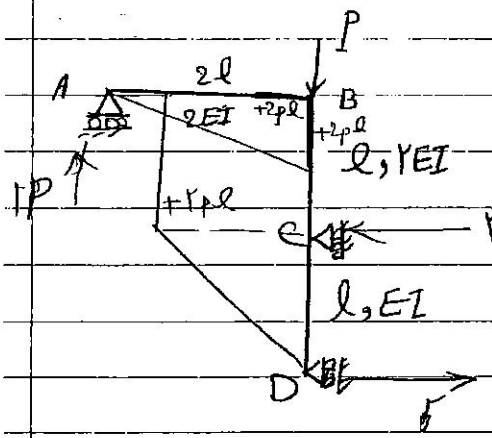

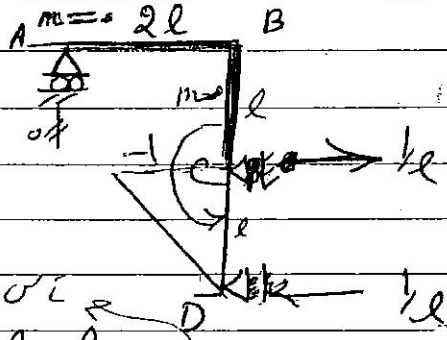

$$1 \times \theta_C = \frac{M_M}{EI} \cdot \bar{m} = \frac{2Pl \times l/2}{EI} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right) = -\frac{2}{3} Pl^2/EI$$

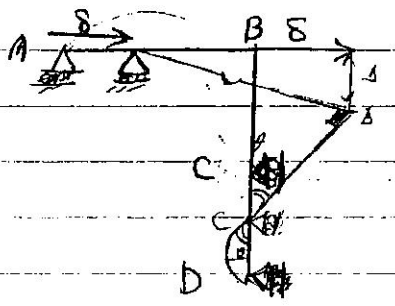

θ_C در جهت ساعت می‌شود.

مثال) تغییر مکان نقطه B ؟

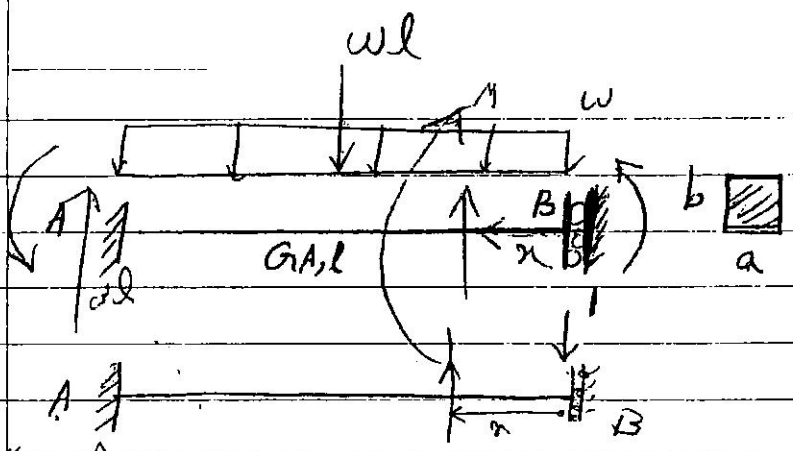

در نظر میگیریم. GA عنصر مقطع برش را

$$1 \times \delta_B = \int F_S \frac{v V dx}{GA} = \int_0^l \frac{V \cdot V \, dx}{GA} \Rightarrow$$

$w_x = \delta_{0A} - 1 = 0$

$$\delta_B = \delta_{0A} + \frac{wl^2}{2 \cdot GA} \times 1.2$$

حل استدلالی زیر را ببینید:

$$\frac{\int V dx}{GA} = \frac{(A_V) \cdot (\bar{V})}{GA} = \frac{\frac{wl \times l}{2}}{GA} = \frac{wl^2}{2 \cdot GA}$$

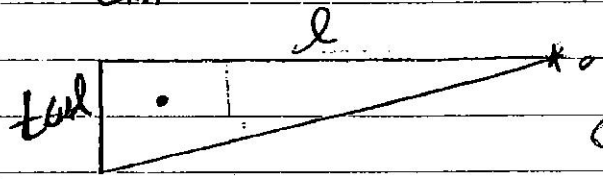

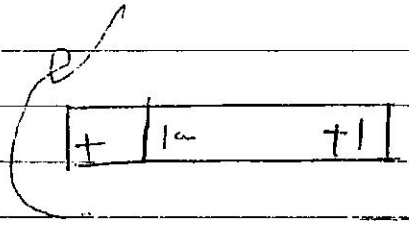

مثال) تغییر مکان نقطه B ؟

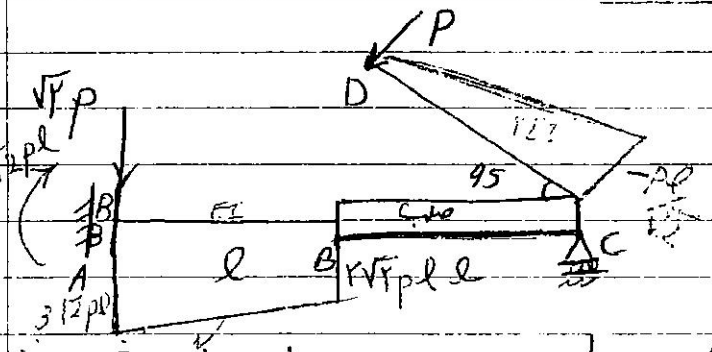

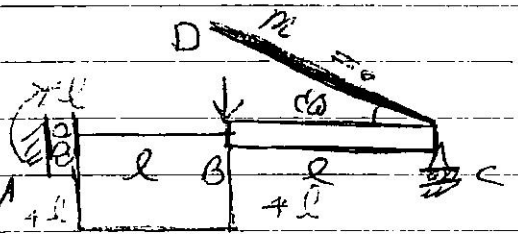

☆ دستورهای مطلب نمودار تنش را رسم کرده.

$$1\times\delta_B = \frac{Am}{EI}\cdot\bar{m} = \frac{\left(\frac{3\sqrt{2}pl + 2\sqrt{2}pl}{2}\right)l}{EI}\downarrow \times l$$

$$\Rightarrow \delta_B = \frac{5\sqrt{2}}{2}\cdot\frac{pl^3}{EI}$$

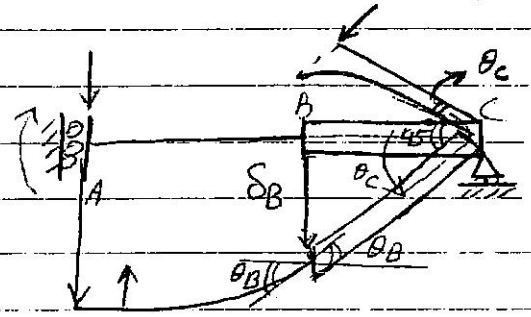

حرکت غیر نسبی:

$$\theta_C = \theta_B = \frac{\delta_B}{l}$$

نیروی F چقدر باشد تا تغییر مکان نقطه D برابر صفر گردد؟

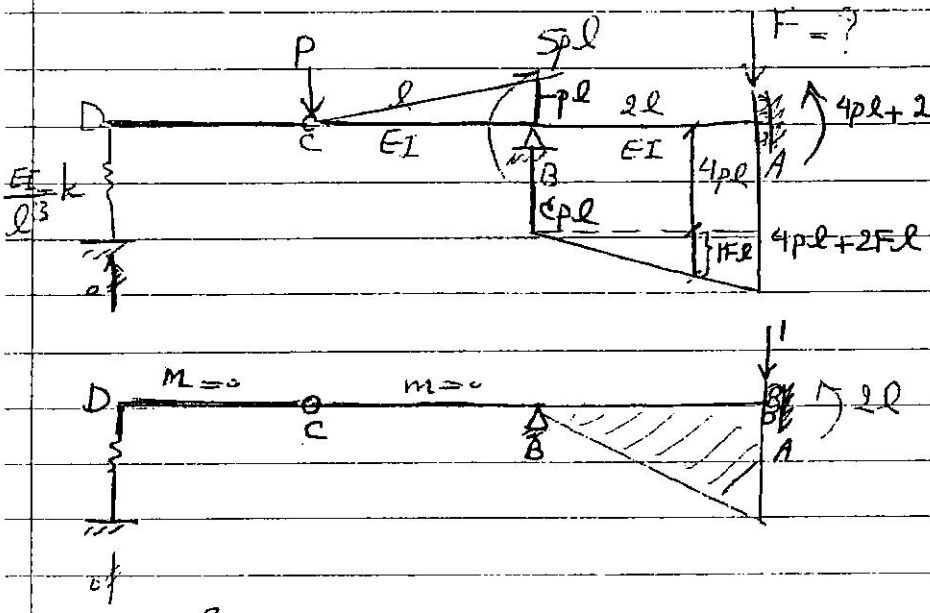

$$1\times\delta_A = \frac{Am}{EI}\bar{M} + \frac{FF}{k} = \frac{(2l\times 2l)/2}{EI}\times\left(4pl + \frac{2}{3}(2Fl)\right)$$

$$\Rightarrow F = -3p$$

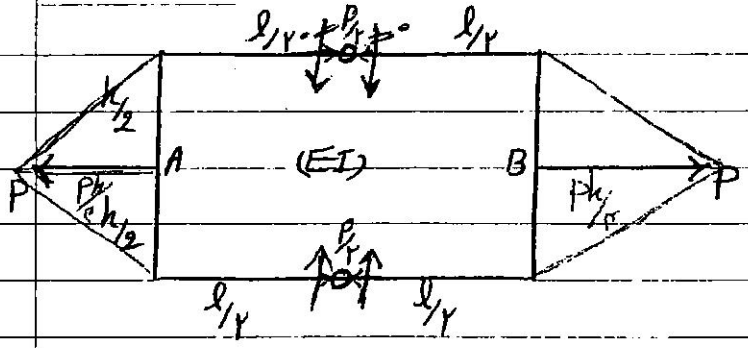

ل) نقاط A و B چقدار هم دوران می‌کنند؟

✓ برای اینکه هم تعادل و هم تقارن برقرار شود،

دوران مجاز تقارن، برش صفر است.

✓ شرط هم به خاطر متصل صفر است.

$$1 \times \delta_{A,B} = \int \frac{m M dx}{EI} = \frac{A_M}{EI} \cdot \bar{m}$$

$$= \left[\left[\frac{Ph/4 \times h/2}{2} \right] \times 2 \times \left(\frac{2}{3} \times \frac{h}{2} \right) \right] \times 4 = \frac{Ph^2}{12EI}$$

✓ هشدار: متصل موجب کاهش درجه نامعینی نمی‌شود.

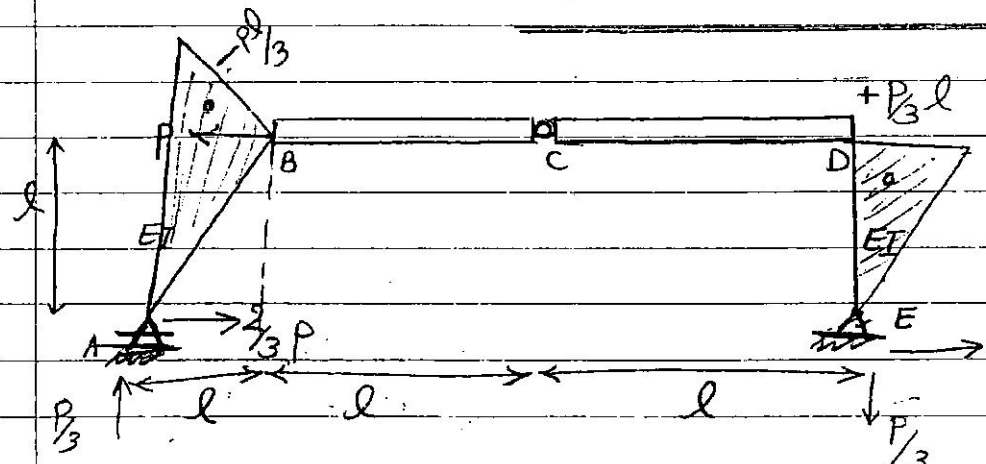

مثال) اختلاف شیب در متصل C؟

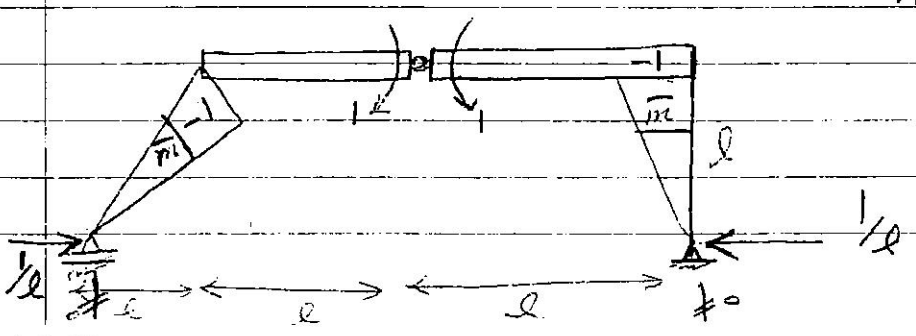

پژوهشگاه ابتکار فنی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۲۶۲۶۰۲۸۹۵

$$1\times\Delta\theta_C=\frac{A_M}{EI}\cdot\bar{m}=\frac{(-Pl/3)(l\sqrt{2})/2}{EI}\left(-\frac{2}{3}\right)+\frac{(Pl/3\times l/2)}{EI}\times\left(\frac{2}{3}\right)$$

$$=\left(\frac{\sqrt{2}-1}{9}\right)\left(\frac{Pl^2}{EI}\right)$$

ب) تغییر مکان افقی B ؟

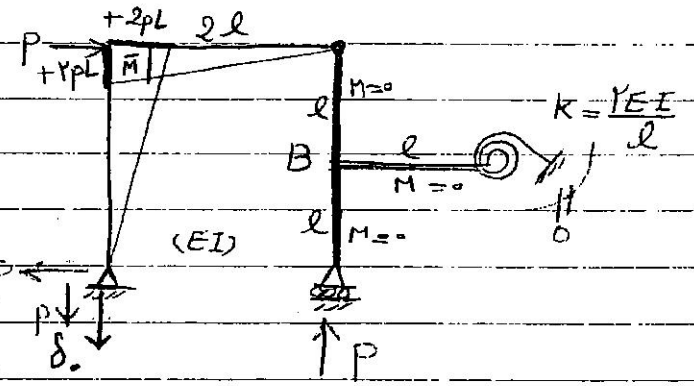

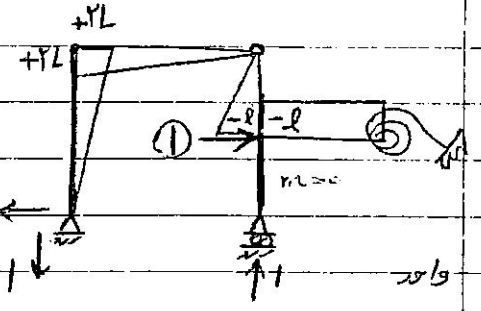

$$1\times\delta_{HB}+\omega/k=\frac{A_M}{EI}\cdot\bar{M}+\frac{mM}{k}$$

$$(\delta_0\times1)\qquad\left[\frac{(2l\times2l)}{2}\times\frac{2}{3}\times2pl\right]\times2$$

$$\Rightarrow\delta_{HB}=\frac{16}{3}\frac{pl^3}{EI}$$

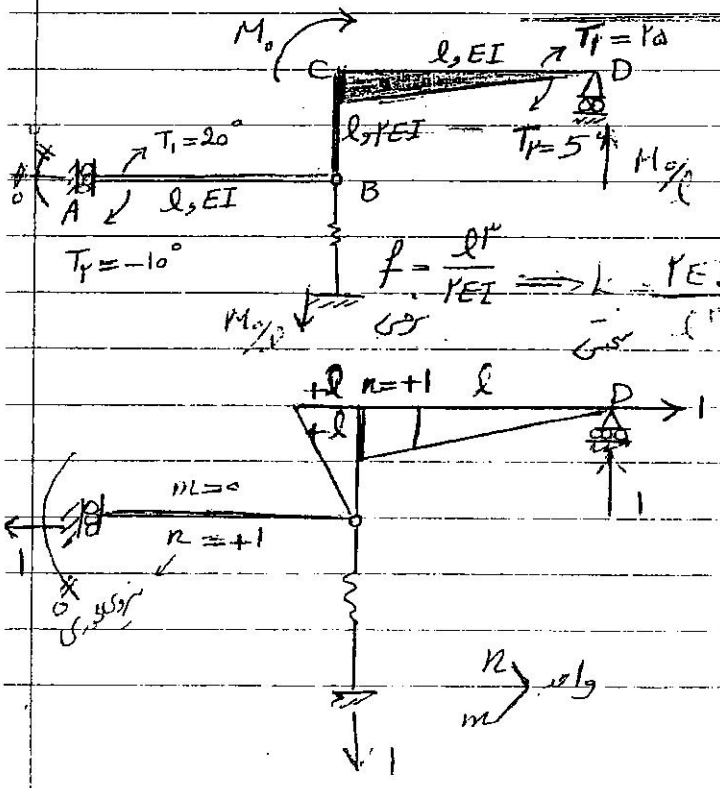

مثال) تغییر مکان نقطه D ؟

$$1\times\delta_{HD}=\frac{A_M}{EI}\cdot\bar{m}+\frac{fF}{k}+\int n\alpha\left(\frac{T_1+T_2}{2}-T_0\right)dx+\int m\alpha\left(\frac{T_2-T_1}{h}\right)dx$$

$$\left(\frac{M_0l}{2}\right)\qquad\frac{2}{3}l$$

$$\frac{M_0}{EI}\qquad\frac{M_0}{l}$$

$$f=\frac{Pl^3}{3EI}\Rightarrow k=\frac{3EI}{l^3}$$

$$\frac{\alpha(\Delta-T_0)}{h}\qquad\left(\frac{l_A-(\ )}{2}\right)$$

$$\int n\alpha\left(\frac{T_1+T_2}{2}-T_0\right)dx$$

$$=(+1)\alpha\left(\frac{20+(-10)}{2}\right)l+(+1)\alpha\left(\frac{25+5}{2}\right)l=20\alpha L$$

$$\Rightarrow \delta_D = \frac{M_2 l^2}{3EI} + \frac{M_0 l^2}{2EI} - \frac{10\alpha}{h} l^2 + 20\alpha l$$

* یا واحد نامعین :

برای سازه‌های یک درجه نامعین

$$\Delta_1 + \delta_{11} X_1 = 0 \quad \frac{1}{-} \quad \frac{-X_1}{k_1}$$

اگر مزبور

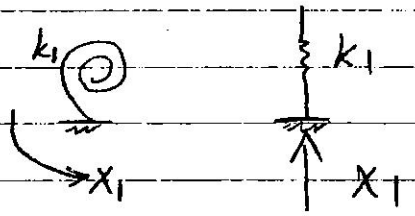

$$f_1 = \frac{1}{k_1}$$

$$\Delta_1 + \omega_R = \int \frac{m M_0 \, dx}{EI} + \int \frac{n N_0 \, l}{EA}$$

$$+ \sum n \alpha \Delta T \, l + \cdots$$

$$\delta_{11} = \int \frac{m^2 dx}{EI} + \int \frac{n^2 dx}{EA} + \cdots$$

M_0 و N_0 ← مبنا

m و n ← واحد

مثال)

۱ درجه نامعین خاص

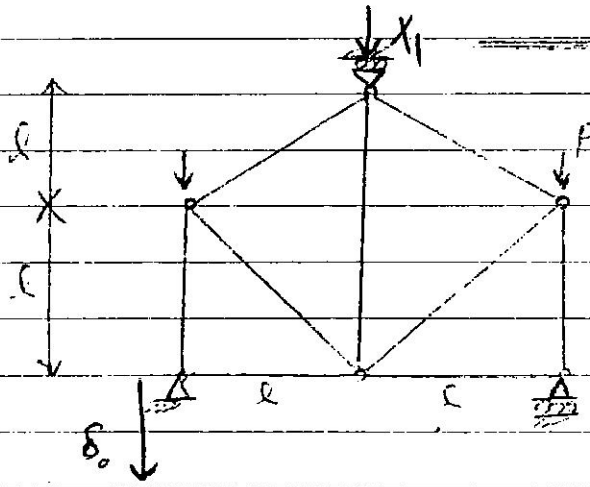

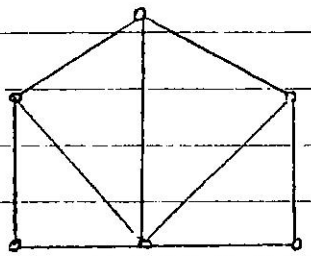

$$\begin{cases} +\Delta T \leftarrow \text{طول عضو} \\ EA \text{ و } \alpha \end{cases}$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۷۰۲۸۹۵

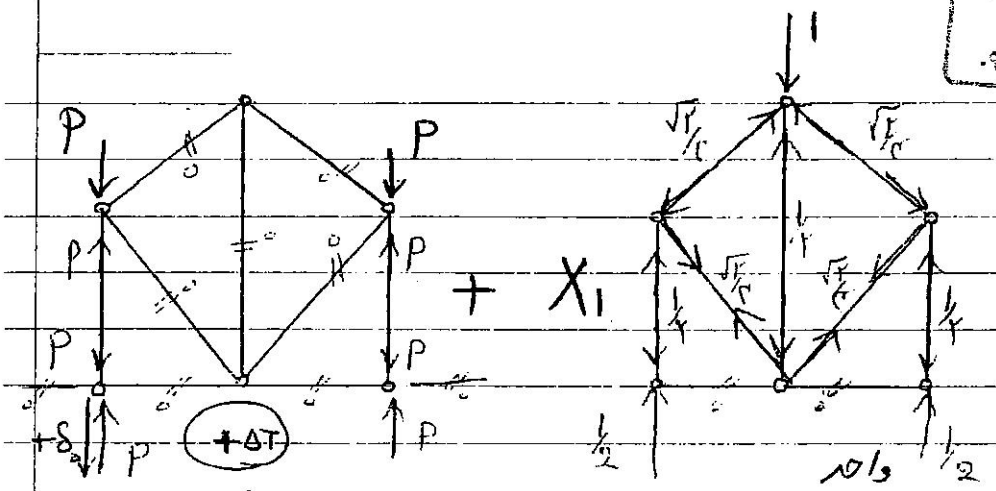

مبنا (N_0) (n)

$$\Delta_1 + \delta_{11} \cdot X_1 = 0 \Rightarrow X_1 = \frac{2\alpha\Delta T.\ell - \delta_0/2 - P\ell/EA}{(1+\frac{\sqrt{2}}{2})\ell/EA}$$

$$* \quad \Delta_1' + \omega_R = \underbrace{\sum \frac{nN_0\ell}{EA}}_{(\delta_0 \times -\frac{1}{2})\quad 2\times\frac{(-\frac{1}{2})(-P)\ell}{EA}} + \underbrace{\sum n\alpha.\Delta T.\ell}_{\alpha(+\Delta T)\left[-\frac{1}{4}\times\ell\times 2 + \frac{-1}{4}\times 2\ell\right]} = \frac{P\ell}{EA} + \frac{\delta_0}{2} - 2\alpha\Delta T.\ell$$

$$* \quad \delta_{11} = \sum \frac{n^2\ell}{EA} = \frac{(\frac{\sqrt{2}}{4})^2 \times (\ell\sqrt{2})\times 4 + (\frac{1}{2})^2 \times 2\ell \times 2 + (\frac{1}{2})^2 \times 2\ell}{EA} = (1+\frac{\sqrt{2}}{2})\frac{\ell}{EA}$$

۸۷) اگر بر اثر بارگذاری خارجی، نیروی قوری اعضای خرپای نامعین نشان داده شده را F_i نامیم، تغییر مکان افقی C کدام است؟ (همه EA)

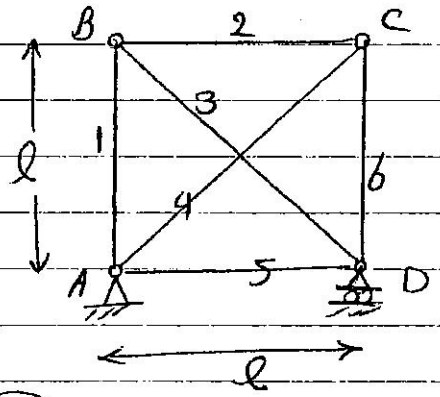

EA

۱) $\frac{\ell}{EA}(\sqrt{2}F_4 - F_6)$

۲) $\frac{\ell}{EA}(F_4 - 2F_6)$

۳) $\frac{\ell}{EA}(2F_4 - F_6)$

۴) $\frac{\ell}{EA}(F_4 - \sqrt{2}F_6)$

نمونه داخلی ← اعضا حذف
نمونه خارجی ← تکیه‌گاه حذف

$$1 \times \delta_{HC} = \frac{\sum nN\ell}{EA}$$

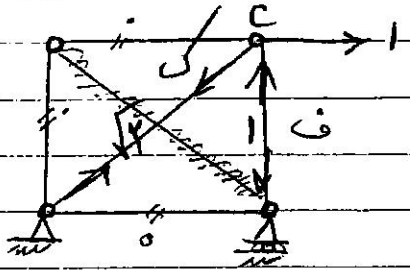

واحد (n)

به جای اینکه بیاییم سازه‌ای را معین کنیم

حل کنیم می‌توانیم یکی از اعضا را حذف کنیم و سازه را

به شکلی که معین و پایدار باشد حل کرد.

$$\Rightarrow = \frac{\sqrt{2}\times F_{AB}\times \ell\sqrt{2} + (-1)F_{CB}\times\ell}{EA}$$

$$= \text{تمرین ۳}$$

مثال) اگر سختی عضوها ثابت را با

M_i سال دهم، بطوری که در حل عضو متغیر باشد

یعنی $M_i = M_i(x)$ آماده حل

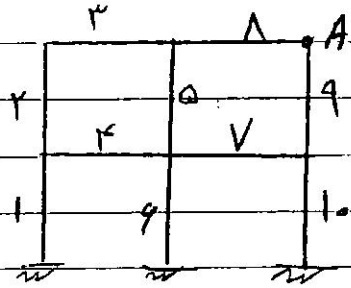

گره A شکست (AA)؟

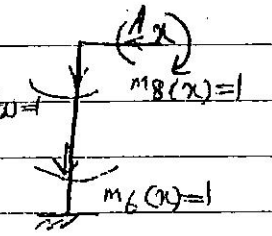

$$1 \times \theta_A = \int \frac{m(x)\,M(x)\,dx}{EI}$$

تمرین‌های دیگت!

مثال ۸۶) تغییر مکان؟

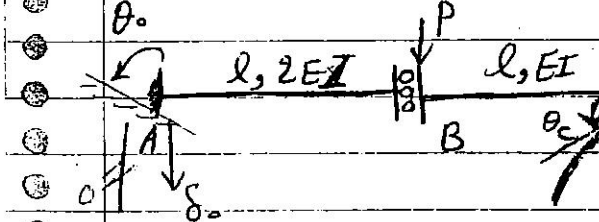

$f = \frac{\ell}{EA}$

جهت فرض X_1

$$\Delta_1 = -X_1$$

$$\frac{Am}{E_i}\cdot\bar{m} = \frac{2\ell}{EI}\times\frac{\ell}{2} = \frac{\ell^2}{EI}$$

$$\Delta_1' + \delta_{11}X_1 = -X_1\beta_1$$

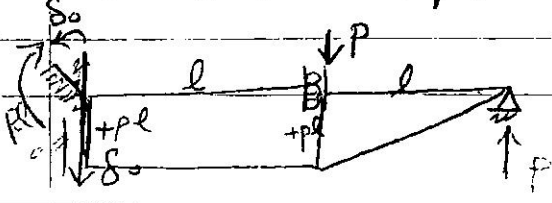

$$+ X_1 \left(\frac{-1\ \ \ell\ \ \bar{m}}{2EI} \right) \left(\frac{-1\ \ \ell\ \ \bar{m}}{EI} \right) \left(\frac{-1}{} \right) \leftarrow 1$$

$$\frac{A_{M_0}}{EI}\cdot\bar{m} = \frac{+pl \times l}{2EI} \times (-1) + \frac{(+pl \times l)}{EI} \times -1$$

$$\Delta_1' + \omega_R = \int \frac{m M_0 dx}{EI} = \frac{A_{M_0}}{EI}\cdot\bar{m}$$

$$(\theta_0 \times 1) + (\delta_0 \times 0)$$

$$\delta_{11} = \frac{A_m}{EI}\cdot\bar{m} = \frac{l \times 1}{2EI} \times 1 + \frac{l \times 1}{EI} \times 1 = \frac{3}{2}\, l/EI$$

$$\Rightarrow \Delta_1' = -\frac{pl^2}{EI} - \theta_0$$

$$\Delta_1' + \delta_{11} X_1 = -X_1 \quad \delta_1 \Rightarrow X_1 = \frac{2}{5} pl + \frac{2}{5}\frac{\theta_0 EI}{l}$$

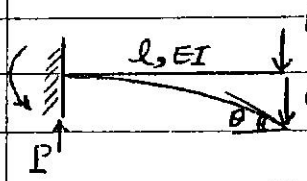

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{Pl^3}{3EI} \\ \theta = \dfrac{Pl^2}{2EI} \end{cases} \quad (1$$

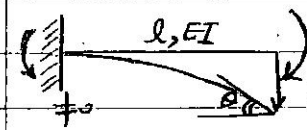

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{M_0 l^2}{2EI} \\ \theta = \dfrac{M_0 l}{EI} \end{cases} \quad (2$$

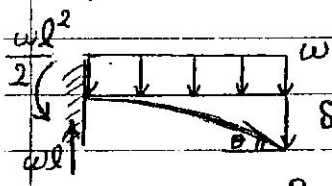

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{wl^4}{8EI} \\ \theta = \dfrac{wl^3}{6EI} \end{cases} \quad (3$$

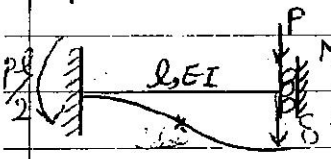

$$\delta = \frac{pl^3}{12EI} \quad (4$$

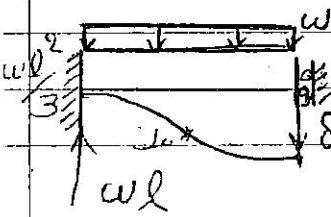

$$\delta = \frac{wl^4}{24EI} \quad (5$$

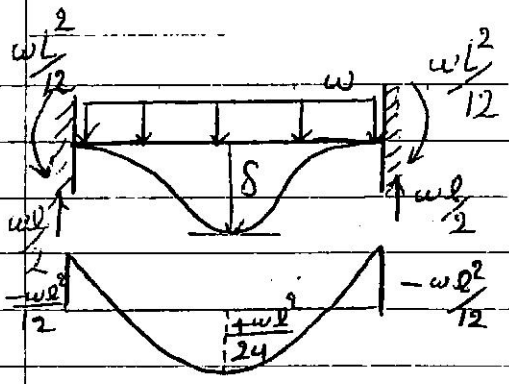

$$\delta = \frac{\omega l^4}{384 EI} \qquad (6$$

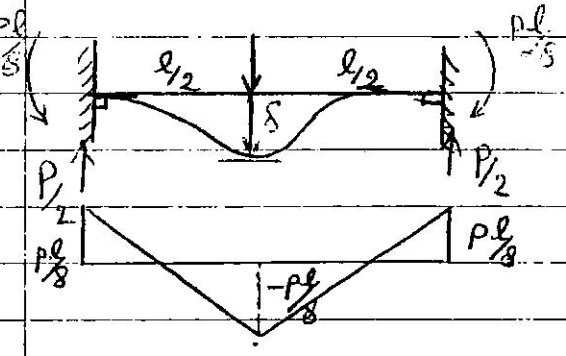

$$\delta = \frac{P l^3}{192 EI} \qquad (7$$

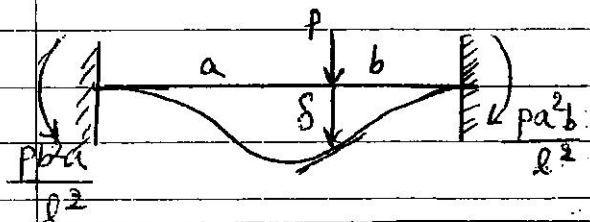

$$\delta = \frac{P a^3 b^3}{3 EI l^3} \qquad (8$$

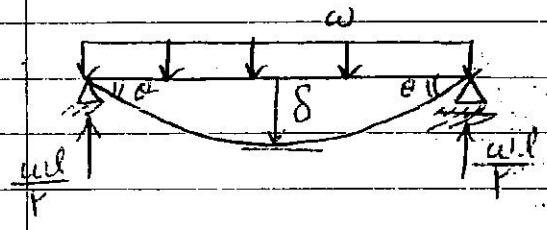

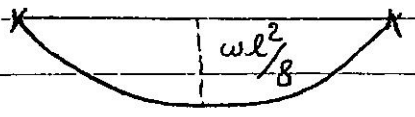

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{5 \omega l^4}{384 EI} \\ \theta = \dfrac{\omega l^3}{24 EI} \end{cases} \qquad (9$$

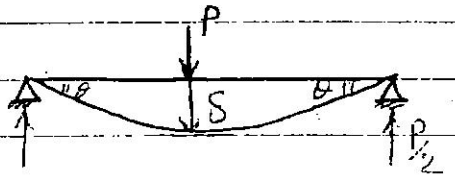

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{P l^3}{48 EI} \\ \theta = \dfrac{P l^2}{16 EI} \end{cases} \qquad (10$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۷۸۹۵

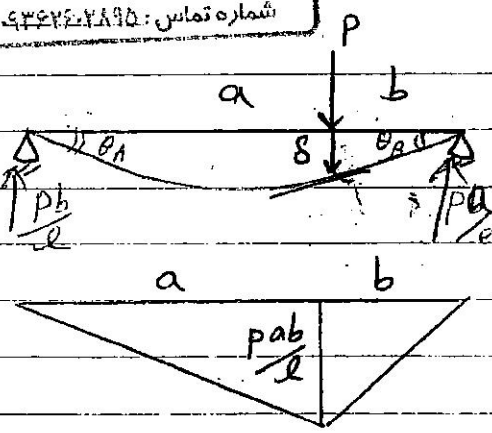

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{Pa^2b^2}{3EI\ell} \\ \theta_A = \dfrac{Pab(\ell+b)}{6EI\ell} \\ \theta_B = \dfrac{Pab(\ell+a)}{6EI\ell} \end{cases} \quad (11$$

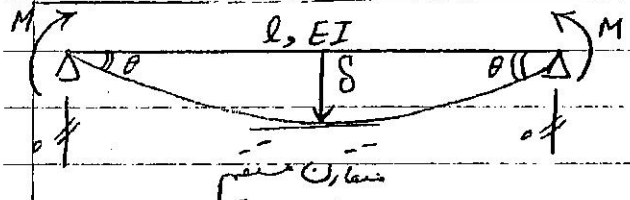

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{M\ell^2}{8EI} \\ \theta = \dfrac{M\ell}{EI} \end{cases} \quad (12$$

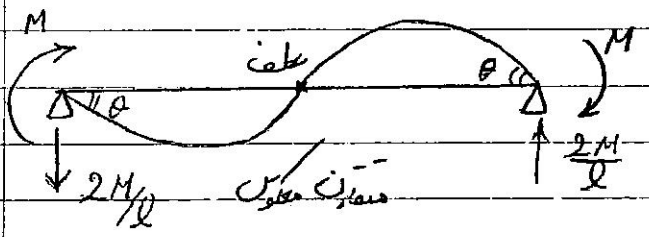

$$\theta = \frac{M\ell}{6EI} \quad (13$$

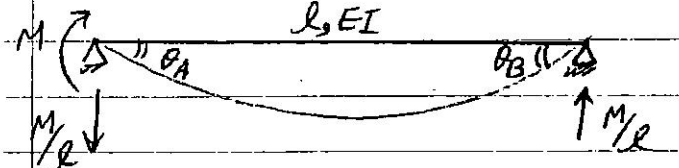

$$\begin{cases} \theta_A = \dfrac{M\ell}{3EI} \\ \theta_B = \dfrac{M\ell}{6EI} \end{cases} \quad (14$$

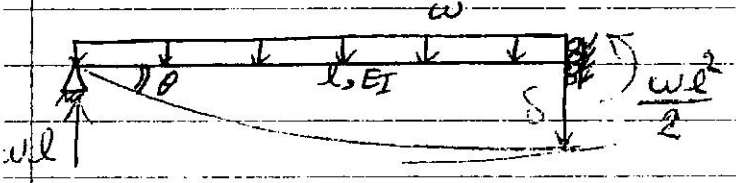

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{5\omega\ell^4}{24EI} \\ \theta = \dfrac{\omega\ell^3}{3EI} \end{cases} \quad (15$$

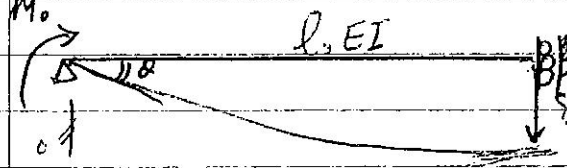

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{M_0\ell^2}{2EI} \\ \theta = \dfrac{M_0\ell}{EI} \end{cases} \quad (16$$

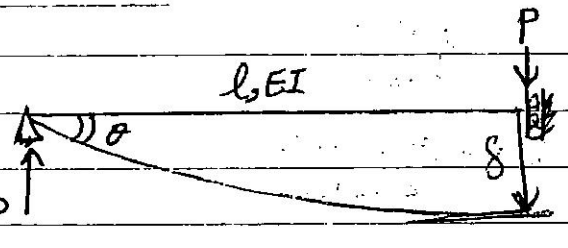

$$\begin{cases} \delta = \dfrac{Pl^3}{3EI} \\ \theta = \dfrac{Pl^2}{2EI} \end{cases}$$ (17

«نکات»

۱) در تمام فرمول‌ها رابطه‌ی θ بر حسب δ یکی کسر است.

۲) در نقاط عطف که در بعضی سازه‌ها داریم، M صفر است.

۳) ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸، سازه‌های نامعین اند.

۴) فرمول ۱ = ۱۷ و فرمول ۱۶ = ۲

۱، ۴، ۷، ۸ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۷ کسری قسمتی دارند

تیرها، قاب‌ها، خرپاها

نامعین — روش سختی — روش سازگاری — روابط حفظی

معین — روابط حفظی

فنرها

سری: k_1 k_2 P

$$\begin{cases} F_1 = F_2 = \dots = F \\ k = k_1 = \dots = k \end{cases}$$

موازی: k_1, k_2, F

$$\begin{cases} \delta_1 = \delta_2 = \dots = \delta \\ F = F_1 + F_2 + \dots \end{cases}$$

* در فنرهای سری:

$$\frac{1}{k_{کل}} = \frac{1}{k_1} + \frac{1}{k_2} + \dots$$

* در فنرهای موازی:

$$k_{کل} = k_1 + k_2 + \dots$$

$$F_i = \frac{k_i}{\Sigma k_i} \times F$$

* انواع سختی‌ها :

پژوهشگاه ... شماره تماس ...

محوری : $\frac{EA}{l}$

پیچشی : $\frac{GJ}{l}$

خمشی : ← انتقالی : وقتی اتفاق می‌افتد که بار متمرکز داشته باشیم ... $\alpha \frac{EI}{l^3}$

← دورانی :

مثال) تغییر مکان قائم گره D ؟

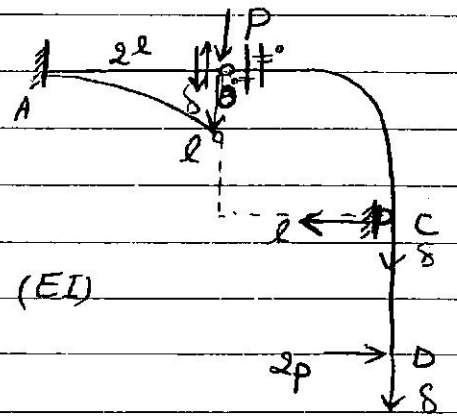

$$\delta_{VD} = \delta = \frac{P(2l)^3}{3EI} = \frac{8}{3}\frac{Pl^3}{EI}$$

فرمول ۱

مثال) نقاط A و B چقدر از هم دور می‌شوند ؟

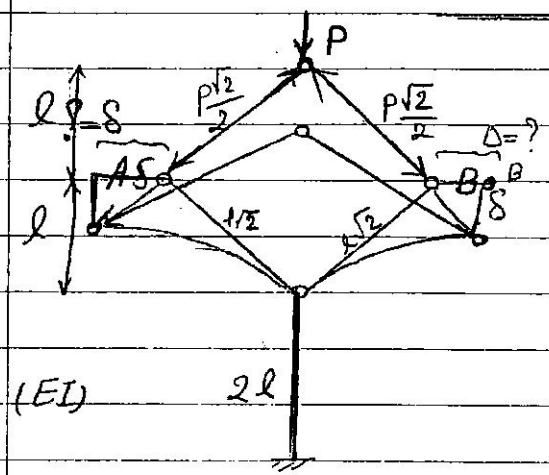

$$\delta = \frac{(P\sqrt{2}/2)(l\sqrt{2})^3}{EI} = \frac{2}{3}\frac{Pl^3}{EI}$$

$$\delta_{A,B} = 2\Delta = 2\delta\cos 45 = \frac{2\sqrt{2}}{3}\frac{Pl^3}{EI}$$

! اینکار دیگر مفصل خیالی نخواهیم بود !

مثال) نقاط A و B چقدر بهم نزدیک می‌شوند؟

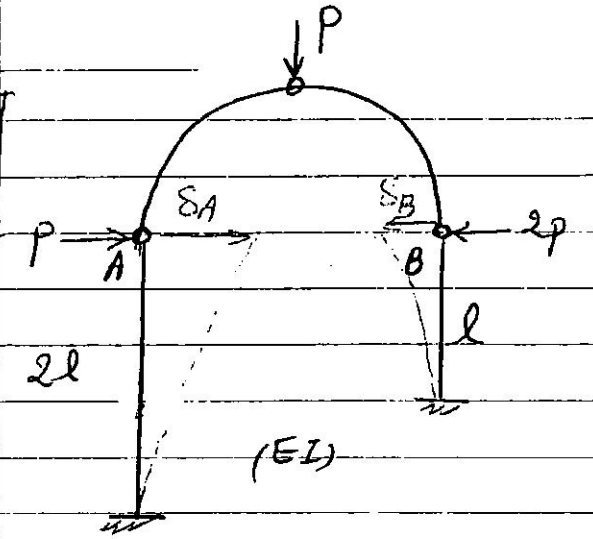

$$\delta_{A,B} = \delta_A + \delta_B$$

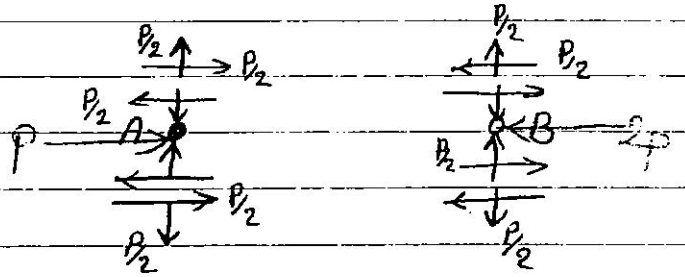

$$\delta_A = \frac{(P/2)(2l)^3}{3EI} \quad , \quad \delta_B = \frac{(3/2\,P)(l)^3}{3EI}$$

$$\Rightarrow \delta_{A,B} = \frac{11}{6}\frac{Pl^3}{EI}$$

مثال) تغییر مکان نقطه A را با قضیه کسب

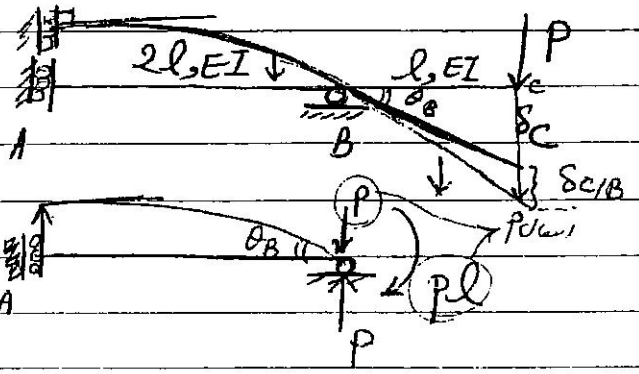

فرمول 16

$$\delta_A = \frac{(Pl)(2l)^2}{2EI} = \frac{2Pl^3}{EI}$$

$$\theta_B = \frac{(Pl)(2l)}{EI} = \frac{2Pl^2}{EI}$$

فرمول 12

$$\delta_{C/B} = \frac{Pl^3}{3EI}$$

فرمول 1

$$\delta_C = \theta_B \cdot l + \delta_{C/B} = \frac{7Pl^3}{3EI}$$

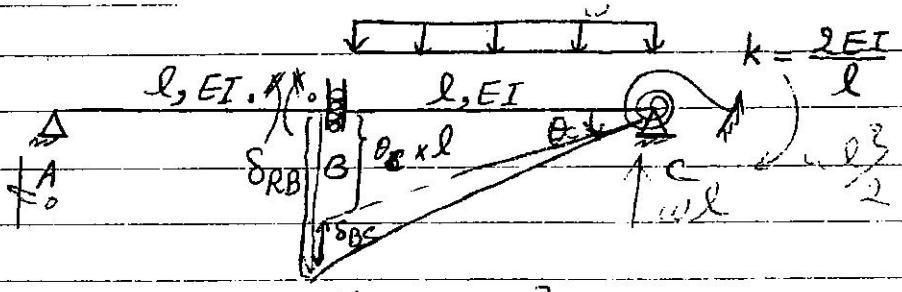

$$\theta_C = \theta_{\text{تیر}} = \frac{M}{k} = \frac{wl^3}{4EI}$$

پژوهشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۱۲۷۲۰۲۸۹۵

$$\delta_{RB} = \theta_C \times l + \delta_{B/C} = \frac{3}{8}\cdot\frac{wl^4}{EI}$$

$\theta_C \times l = \frac{wl^3}{4EI}$ ↓ $\delta_{B/C} = \frac{wl^4}{8EI}$ (مطابق ۲)

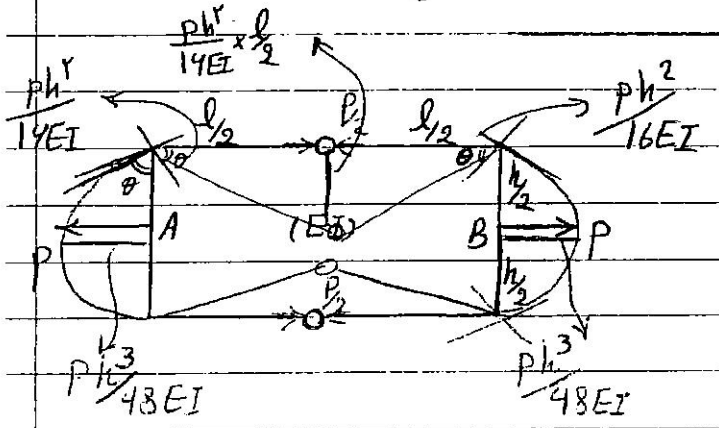

(مثال ۱)

(فرمول ۱۵)

$$\delta_{A,B} = \frac{2ph^3}{48EI} = \frac{ph^3}{24EI}$$

نقاط C و D چقدر بهم نزدیک می‌شوند؟

$$\delta_{C,D} = \delta_C + \delta_D = \frac{2}{3} \times \frac{ph^2}{14EI} \times \frac{l}{2} = \frac{ph^2 l}{16EI}$$

مثال) تغییر مکان وسط دهانه تیر p چقدر است؟

* راه حل:

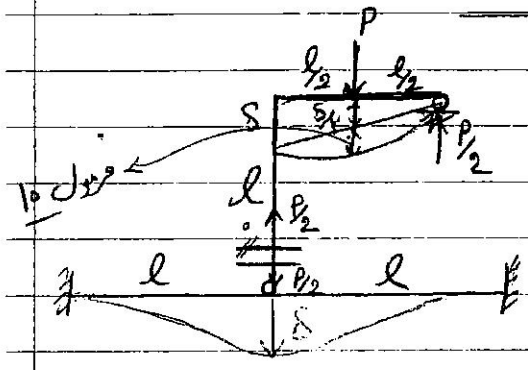

فرمول ۱۵

(فرمول ۷ برای تیر)

$$\delta = \frac{(P/2)(2l)^3}{192EI} = \frac{Pl^3}{48EI}$$

(تیر 2EI)

$$\delta \text{ در } P = \frac{\delta}{2} + \frac{Pl^3}{48EI} = \frac{Pl^3}{32EI}$$

فرمول ۱۵

مثال ۱۱) تغییر مکان گره B ؟

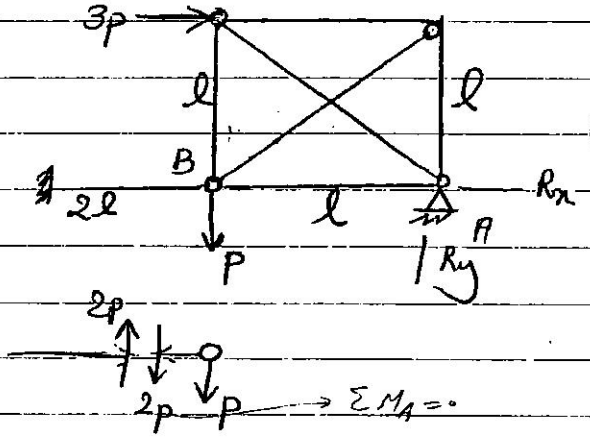

$$\delta_B = \frac{(2P)(2\ell)^3}{3EI} = \frac{16}{3}\frac{p\ell^3}{EI}$$

مثال ۲) تغییر مکان گره B ؟

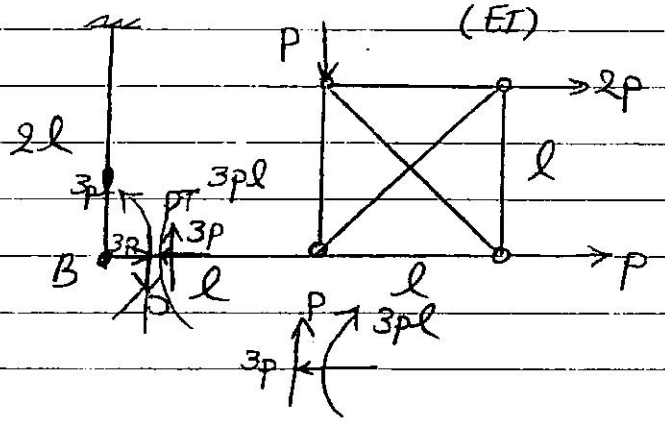

$p\alpha 2\ell + 2p\alpha \ell - P\alpha \ell = 3p\ell$

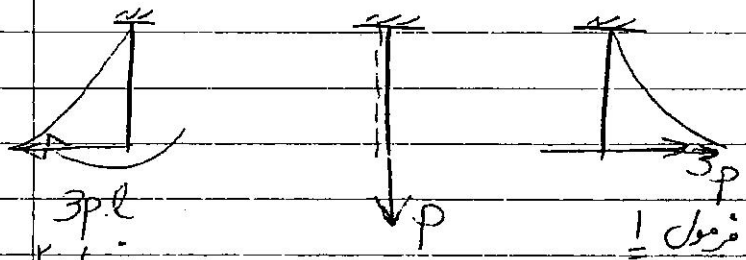

$$\delta_B = \frac{(3p\ell)(2\ell)^2}{2EI} - \frac{(3P)(2\ell)^3}{3EI} = \frac{-2p\ell^3}{EI}$$

مثال) دوران عضو BC چقدر است؟

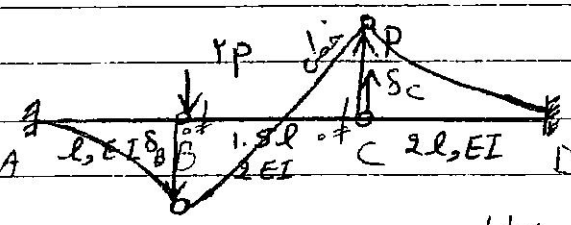

عضو BC عضو دوسرمفصل است که مثل فنر عمل می‌کند.

$$\theta_{BC} = \frac{\delta_B + \delta_C}{1.5l} = \frac{\frac{2Pl^3}{3EI} + \frac{P(2l)^3}{3EI}}{1.5l} = \frac{20}{9}\frac{Pl^2}{EI}$$

(رابطه ۱) (رابطه ۲)

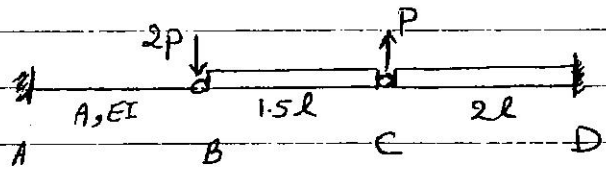

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

مثال) تغییر مکان گره C؟

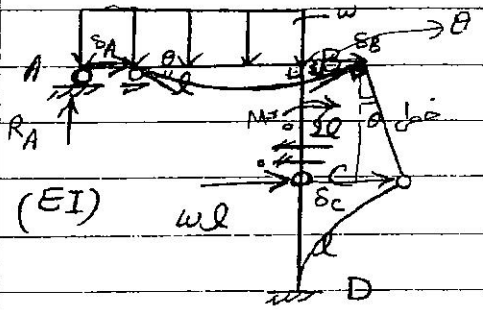

$$\delta_C = \frac{(wl)(l^3)}{3EI}$$

مثال) تغییر مکان گره B چقدر است؟

$$\delta_A = \delta_B = \delta_C = 2l\theta = \frac{wl^4}{4EI}$$

(۹) مقول: $\frac{wl^3}{24EI}$

مثال) تغییر مکان گره C چقدر است؟

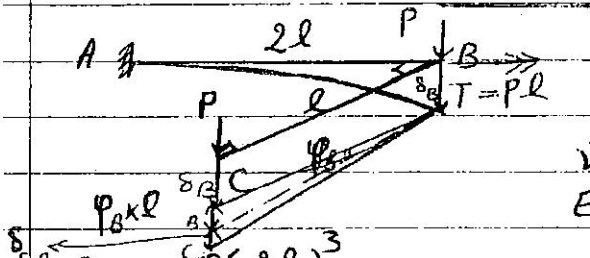

$$\delta_B = \frac{P(2l)^3}{3EI}$$

$\nu = 0.2$

E

$$G = \frac{E}{2(1+\nu)} = \frac{E}{2.5}$$

$$\varphi_B = \varphi_{BA} = \frac{Tl}{2I\,G} = \frac{Pl}{2I\,E/2.5} = 2.5\frac{Pl^2}{EI}$$

$$\delta_C = \delta_B + \varphi_B \times l + \delta_{C/B} = 5.5\ Pl^3/EI$$

$Pl^3/3EI$

روش سختی: خمش انتقالی ← نیروی تمرکز گره‌ای

روش نیرویی: ← روش سازگاری ← واکنش‌های عضوی

مثال)

سازه نامعین است.

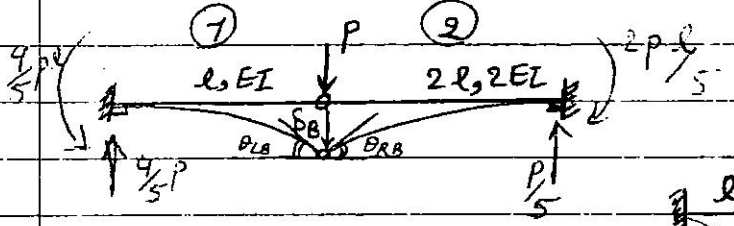

$$\delta_1 = \delta_2 = \delta_B = \frac{F_1}{k_1} = \frac{F_2}{k_2} = \frac{F_B}{k_B}$$

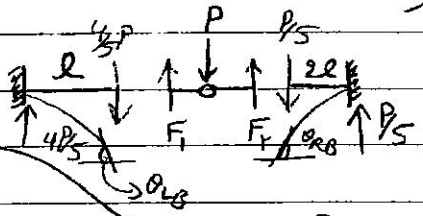

$$F_1 = \frac{3EI/l^3}{\underbrace{3EI/l^3}_{k_1} + \underbrace{3(2EI)/(2l)^3}_{k_2}} \times P = \frac{4}{5}P$$

$$= \frac{P}{k_1+k_2} = \frac{4}{15}\frac{Pl^3}{EI}$$

$$\theta_{RB} = \frac{(P/5)(2l)^2}{2(2EI)}$$

مثال)

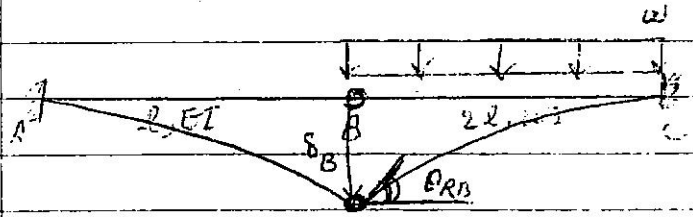

چون عریضه‌ای عضوی است از رابطه سختی نمی‌توان استفاده کرد و باید از روش سازگاری حل می‌شود.

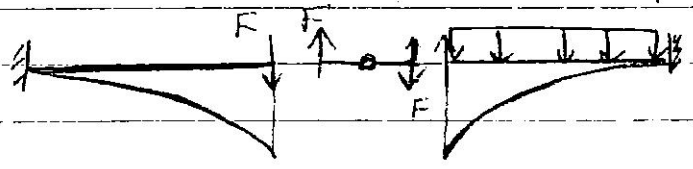

$$\delta_1 = \delta_2 \Rightarrow \frac{F\ell^3}{3EI} = \frac{\omega(2\ell)^4}{8(2EI)} - \frac{F(2\ell)^3}{3(2EI)}$$

$$\Rightarrow F = \frac{3}{5}\omega\ell$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۳۶۲۶۰۲۸۹۵

$$\delta_B = \frac{F\ell^3}{3EI} = \frac{\left(\frac{3}{5}\omega\ell\right)(\ell^3)}{3EI} = \frac{\omega\ell^4}{5EI}$$

$$\theta_{R_B} = \frac{\omega(2\ell)^3}{6EI} - \frac{F(2\ell)^2}{2EI}$$

2EI ← 2EI → 2EI

مثال) ۸۸) عکس العمل تکیه‌گاه غلطکی چقدر می‌باشد؟

پاسخ: این سوال مختص انتهای آموزش است.

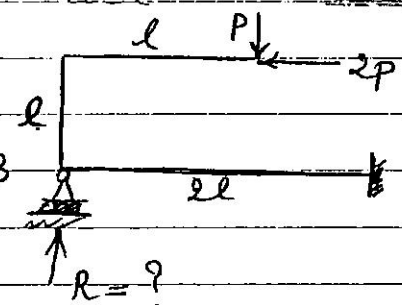

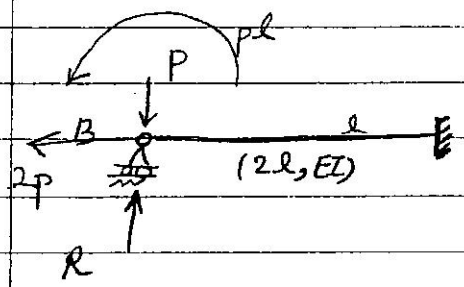

$$\delta_B = 0 \rightarrow \frac{(Pl)(2\ell)^2}{2EI} - \frac{(P-R)(2\ell)^3}{3EI}$$

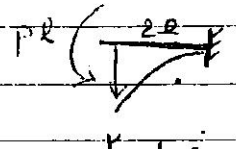

فرمول ۲

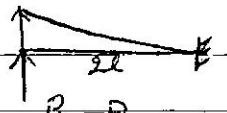

فرمول ۱

$$\Rightarrow R = \frac{P}{4}$$

مثال) تغییر مکان در وسط طول چقدر است؟

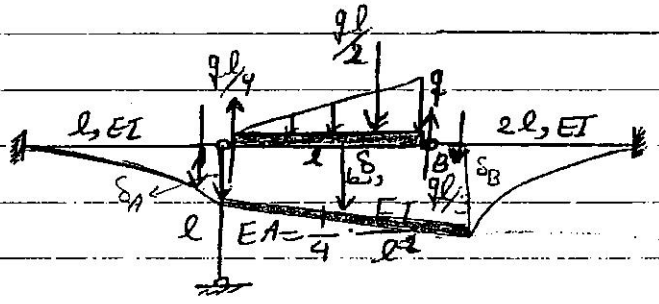

روش کلی

$$\delta_A = \frac{7\ell/16}{\frac{3EI}{\ell^3} + \frac{EA}{\ell}} = \frac{2}{39}\frac{7\ell^4}{EI}$$

$$\delta_B = \frac{(7\ell/3)(2\ell)^3}{3EI} = \frac{8}{9}\frac{7\ell^4}{EI}$$

فرمول ۱

$$\Rightarrow \delta_{\text{وسط}} = \frac{\delta_A + \delta_B}{2} =$$

مثال) تغییر مکان نقطه A چقدر است؟

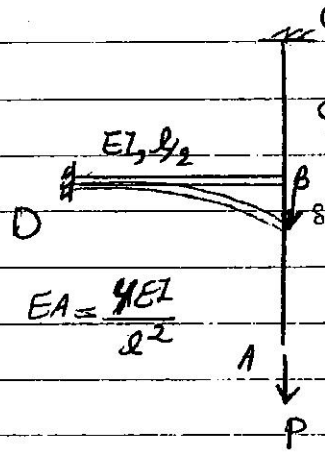

$EA = \frac{4EI}{l^2}$

$\delta_{A,B} = \frac{Pl}{EI} = \delta_A - \delta_B$

چون با هم طول افزایش پیدا کند پس (A-B)

$\delta_A = \delta_B + \frac{Pl}{EA} = \frac{Pl^3}{5EI}$

$\delta_B = \frac{P}{\frac{EA}{l} + \frac{3EI}{(\frac{l}{2})^3}} = \frac{Pl^3}{30EI}$

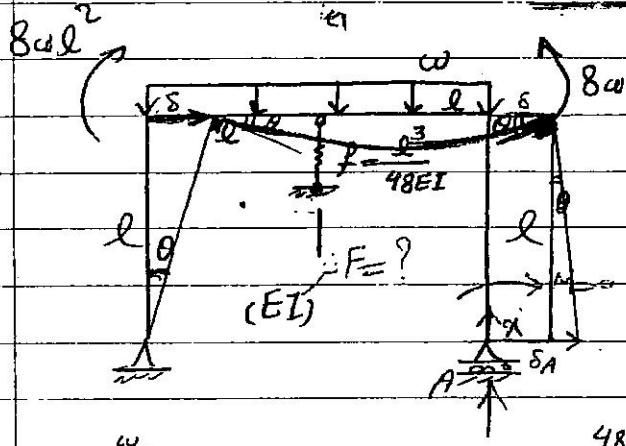

مثال)

$\delta_{\text{فنر}} = -\delta_{\text{تیر}}$

$\frac{F}{k} = \frac{5\omega(2l)^4}{384EI} + \frac{(8\omega l^2)(2l)^2}{8EI}$

$k = \frac{48EI}{l^3}$

$-\frac{F(2l)^3}{48EI}$

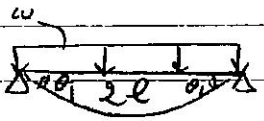

(9)

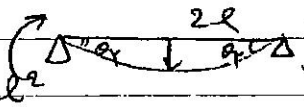

(12)

$\therefore F = ?$

$\theta = \theta_1 + \theta_F - \theta_F$

تغییر مکان نقطه A چقدر است؟

(10)

$\delta_A = \delta + \theta l = 2\theta l$

$\theta_1 = \frac{\omega(2l)^3}{24EI}$ $\quad \theta_F = \frac{F(2l)^2}{16EI}$

$\theta_F = \frac{(8\omega l^2)(2l)}{2EI}$ $\longrightarrow \theta = ?$

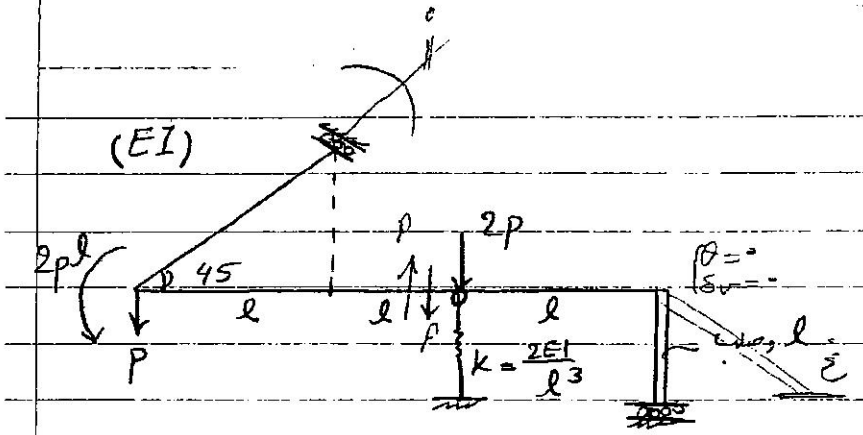

مثال) نیروی فنر چقدر است؟

$\bar{\delta}_{\text{نیرو}} = \delta_{\text{فنر}} \rightarrow F_{\text{فنر}} = \frac{2EI/\ell^3}{2EI/\ell^3 + 3EI/\ell^3} \times 3p = \frac{6}{5}p$

مثال ۲)

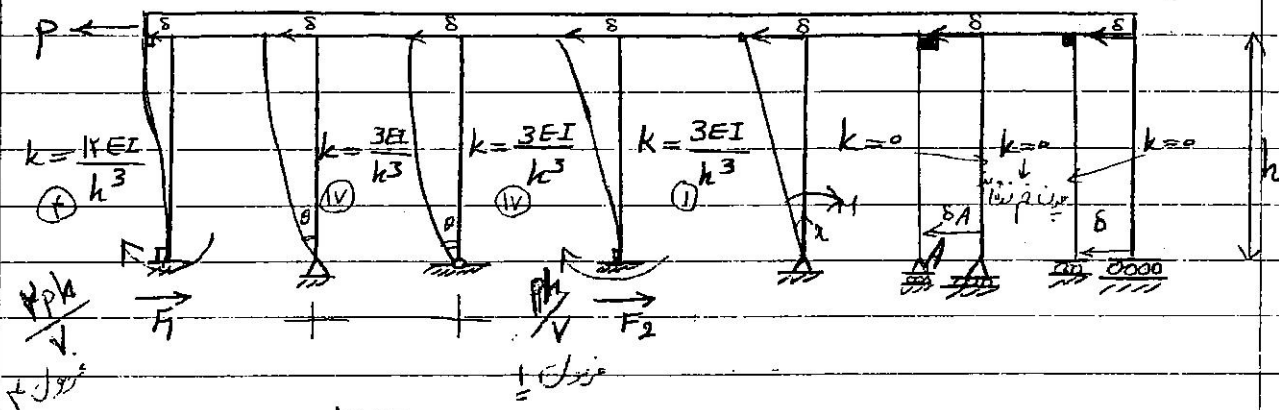

$F_1 = \frac{\frac{12EI}{h^3}}{\underbrace{\frac{12EI}{h^3} + \frac{3EI}{h^3}*3}_{\sum k}} \times p = \frac{4}{7}p \quad , \quad F_2 = \frac{p}{7}$

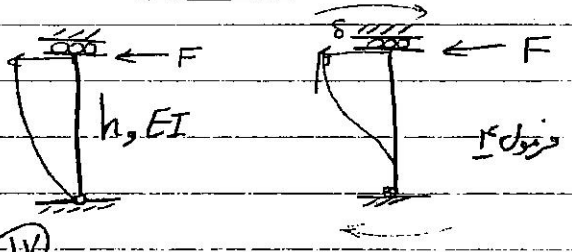

$\delta_A = \delta = \frac{P}{\sum k} = \frac{ph^3}{21EI}$

گروه پشتیبانی اینترنتی دنیای
www.
شماره تماس: ۰۹۳۶۷۲۰۸۸۵۰

آیا تغییر مکان تکیه‌گاه خطی؟

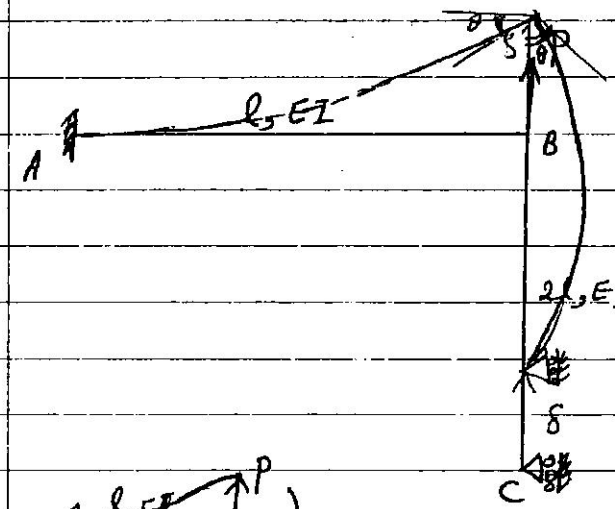

در روش سازگاری رابطه‌ها کافی نداد
رابطه‌ها را می‌نویسیم.

$$-\theta_{\text{سمت}}^{B} = \theta_{\text{سمت}}^{B}$$

فرمول ۱۴

$$\frac{M(2l)}{3EI}$$

$$\frac{Pl^2}{2EI} - \frac{Ml}{EI}$$

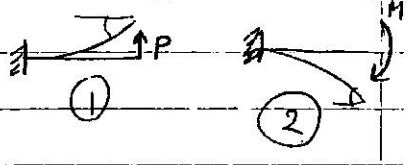

$$\hookrightarrow M = 0.3\,Pl$$

$$\Rightarrow \delta = \frac{Pl^3}{3EI} - \frac{Ml^2}{2EI} - \frac{11}{60}\frac{Pl^3}{EI}$$

آیا نیروی فنر؟

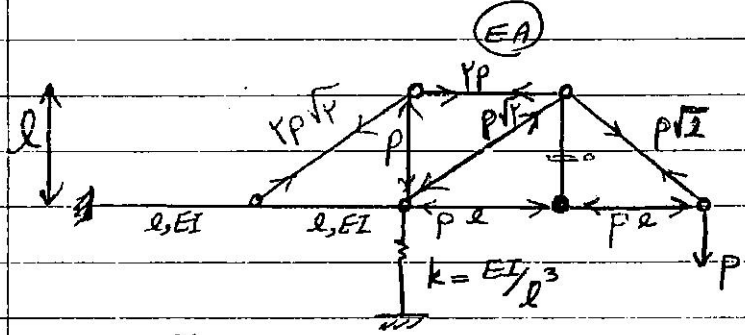

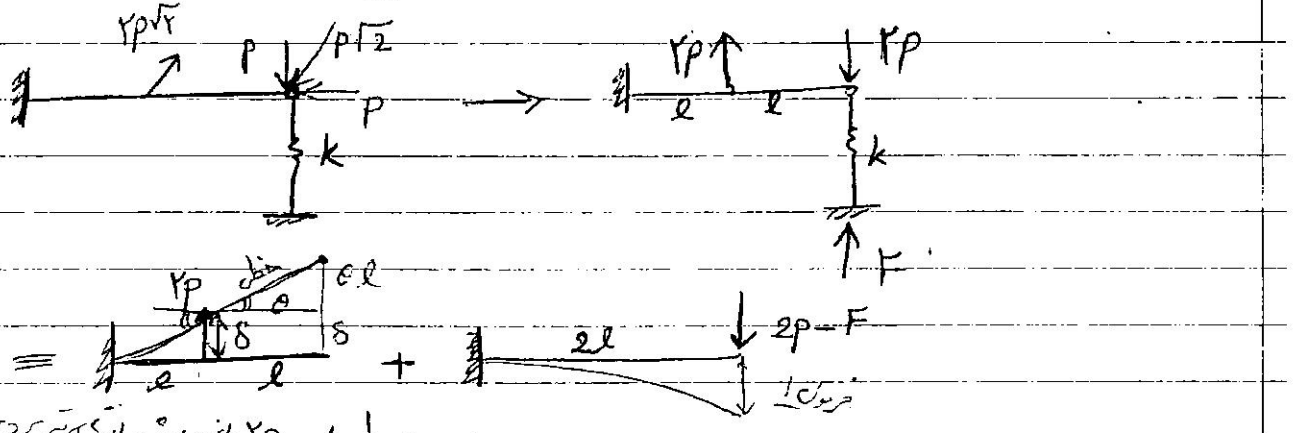

نکته ★ | بار ۲P را نمی‌توان به انتهای تیر برد چون خنثی نمی‌شود

$$\delta_{\text{نیروی } F} = \delta_{\text{بار گسترده}} \Rightarrow \frac{F}{k = EI/l^3} = \frac{(2p-F)(2l)^3}{3EI} - \left[\frac{2pl^3}{3EI} + \frac{2p(l)l}{2EI}\right]$$

$$\Rightarrow F = P$$

مثال) نسبت I' به I چقدر باشد تا نیروی عضو AB صفر شود؟

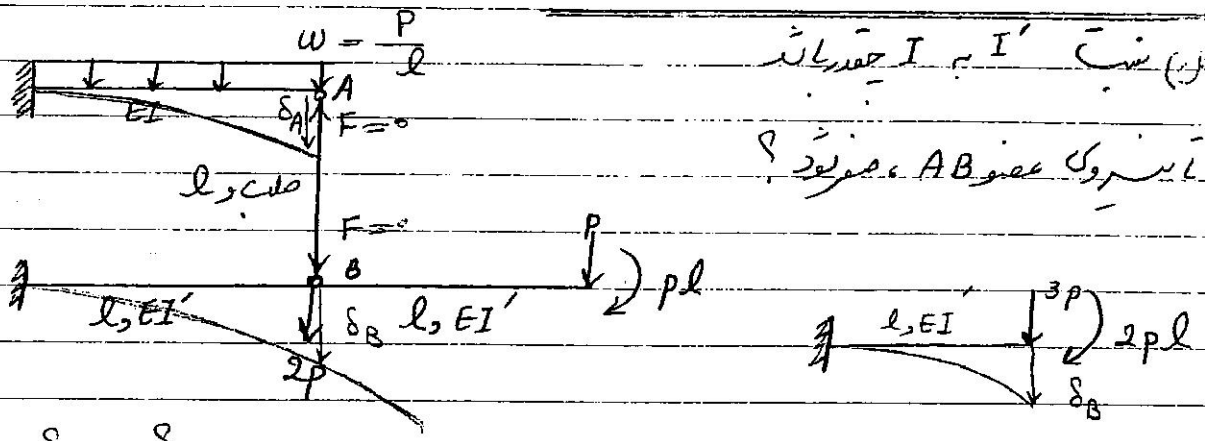

$$\delta_A = \delta_B$$

$$\frac{(Pl)(l^4)}{8EI} = \frac{3p \times l^3}{3 \times EI'} + \frac{2pl \times l^2}{2EI'}$$

$$\frac{I'}{I} = 16$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۲۶۲۲۰۷۸۹۵

مثال) $\delta_A = ?$

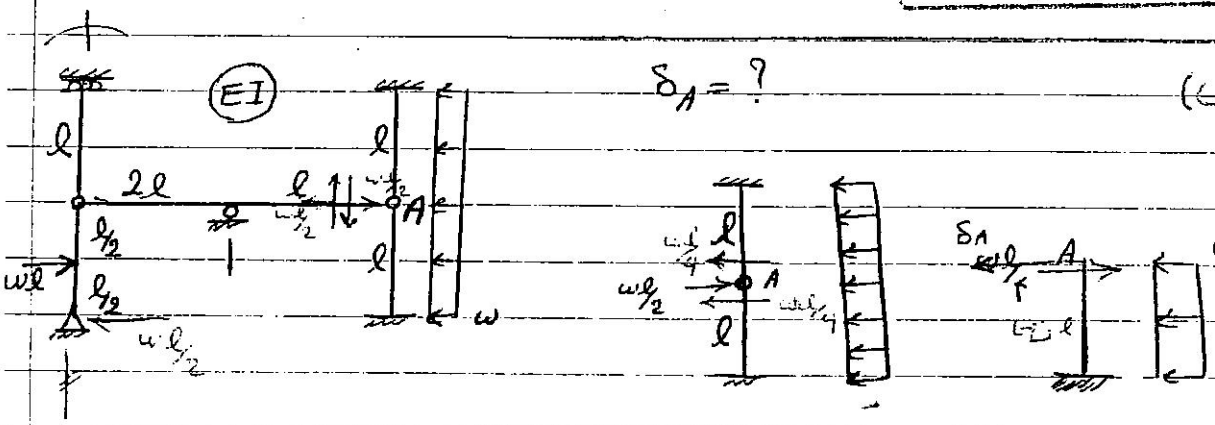

$$\delta_A = \frac{wl^4}{8EI} - \frac{(wl/2)l^3}{4EI} = \frac{wl^4}{24EI}$$

③ ①

از مقاومت مصالح

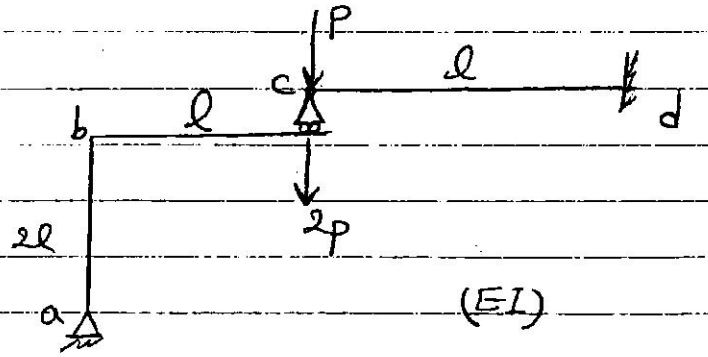

مثال: تغییر مکان نقاط جدید؟

مثال: تغییرمکان نقطه b چقدر است؟

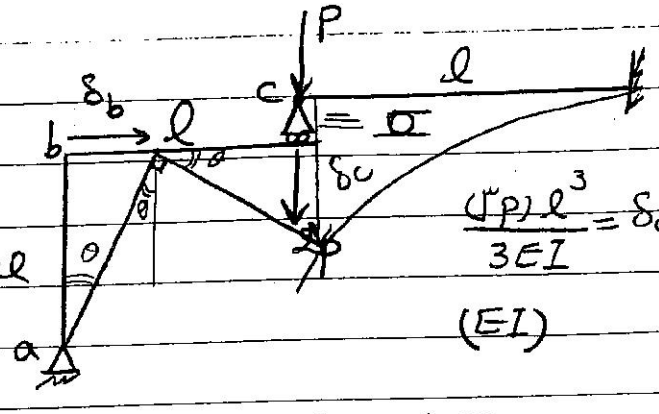

$\frac{(3p)l^3}{3EI} = \delta_c$

(EI)

$\delta_b = \theta \cdot 2l \rightarrow \delta_b = \frac{2pl^3}{EI}$

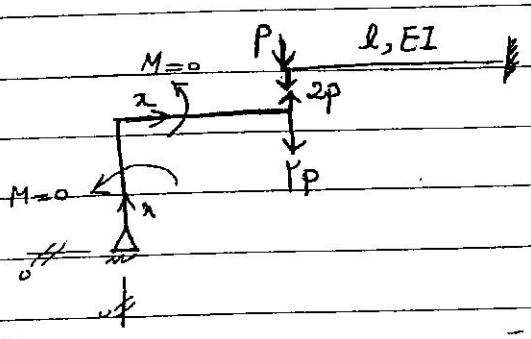

$\theta = \frac{\delta_c}{l} = \frac{pl^2}{EI}$

* این سوال را روش کار مجازی هم حل نمود.

پژوهشگاه اینترنتی جزوه
www.pjoo.ir.info
شماره تماس: ۰۹۱۲۲۴۰۲۸۹۵

« کاستیگلیانو » قضیه اول

قضیه دوم

$0 < f_s < \alpha_s$

$$u = \int \frac{M^2 dx}{2EI} + \int f_s \frac{v^2 dx}{2(GA)} + \int \frac{T^2 dx}{2(GJ)} + \int \frac{N^2 dx}{2(EA)} + \sum_k \frac{F^2}{2k} + \sum \frac{M^2}{2k}$$

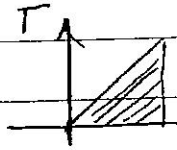

$u = \frac{1}{2} T \cdot \varphi = \frac{T^2 l}{2GJ}$

$\frac{Tl}{GJ}$

$$\begin{cases} u = \frac{1}{2} F \cdot \delta \\ u = \frac{1}{2} M \cdot \theta \end{cases}$$

$f_s = \frac{A}{I^2} \int \frac{Q^2}{b^2} dA$

فقط در تیر بارگذاری متمرکز داریم

یعنی تیر بتونی و متمرکز داریم از این رابطه ها استفاده می شود.

مثال) کاری این تیر چقدر است؟

در سازه‌های که خطوط تغییر شکل ندارند انرژی جنبشی نداریم و در این صورت کار خارجی برابر با انرژی درونی خواهد شد.

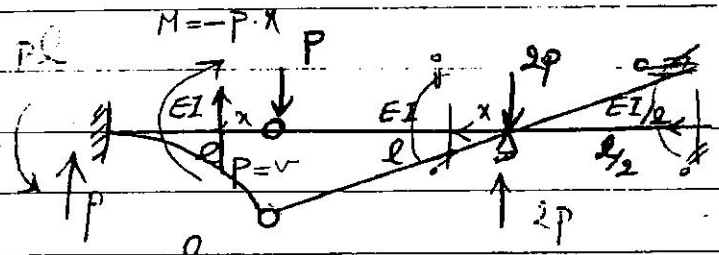

$$U = \int_0^{l} \frac{M^2 dx}{2EI} = \frac{P^2 l^3}{6EI}$$

روش دوم: $U = \frac{1}{2} P \cdot \delta = \frac{1}{2} P \cdot \left(\frac{Pl^3}{3EI}\right) = \frac{P^2 l^3}{6EI}$ (مساحت مثلث)

مثال) انرژی تیر چقدر است؟

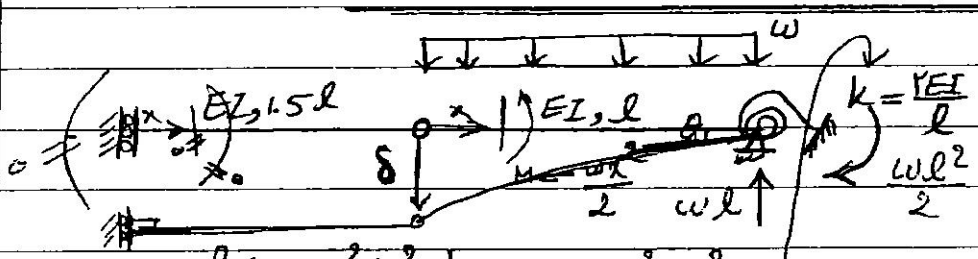

$$U = \int_0^{l} \frac{(-\omega x^2/2)^2 dx}{2EI} + \frac{(\omega l^2/2)^2}{2k} = \frac{3}{20} \frac{\omega^2 l^5}{EI}$$

$$\delta = \theta l + \frac{\omega l^4}{8EI} - \frac{3}{8} \frac{\omega l^4}{EI}$$

$\theta = \frac{M}{k} = \frac{\omega l^2/2}{2EI/l}$

مثال)

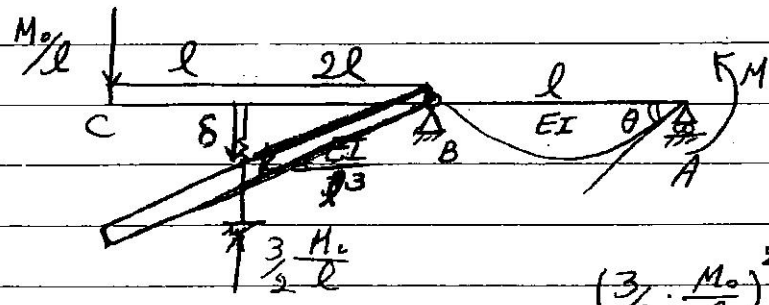

$$U = U_{\text{فنر}} + U_{\text{صلب}} + U_{AB} = \frac{\left(\frac{3}{2} \cdot \frac{M_0}{l}\right)^2}{2k} + 0 + \frac{1}{2} M_0 \theta$$

$k = EI/l^3$ ←

θ حول A ← $\frac{M_0 l}{3EI}$

(۲) میله صلب هم نمی‌تواند انرژی ذخیره کند

EI (۲) صلب کامل است

انرژی میله صلب صفر است

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۹۰۲۸۹۵

انرژی تنش حجمی؟

$M = -P_0 x - M_0$

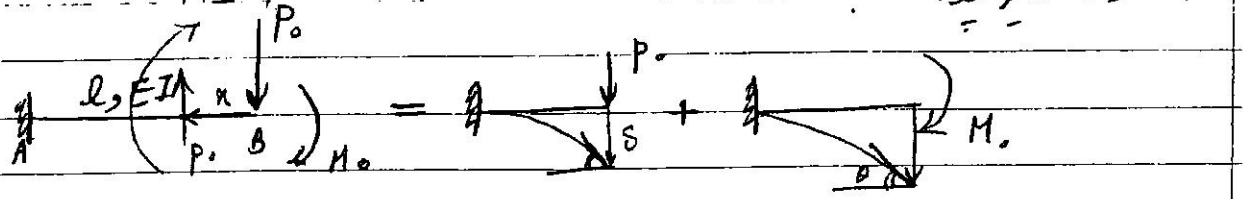

$$\times\ u = \frac{1}{2} \cdot P_0 \cdot \delta + \frac{1}{2} \cdot M_0 \cdot \theta = \frac{P_0^2 l^3}{6EI} + \frac{M_0^2 l}{4EI}$$

$\left(\frac{P_0 l^3}{3EI}\right)$ $\left(\frac{M_0 l}{EI}\right)$

$$\checkmark\ u = \int_0^l \frac{(-P_0 x - M_0)^2}{2EI} dx = \frac{P_0^2 l^3}{6EI} + \frac{M_0^2 l}{2EI} + \frac{P_0 M_0 l^2}{2EI}$$

* لوپیوز سول برای انرژی، غلط است.

مثال) انرژی کل این تیر کدام است؟

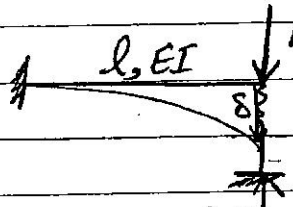

$k = \frac{2EI}{l^3}$

$F_{فنر} = \frac{2EI/l^3}{2EI/l^3 + 2EI/l^3} \times P = \frac{2}{5}P$

$u = u_{تیر} + u_{فنر} = ?$

$\frac{3}{5}P$ $\frac{2}{5}P$

$$\checkmark\ u = \frac{1}{2} P \delta = \frac{1}{2} P \times \left(\frac{P}{2EI/l^3 + 3EI/l^3}\right) = \frac{P^2 l^3}{10EI}$$

مثال) چند درصد انرژی کل در فنر ذخیره خواهد شد؟

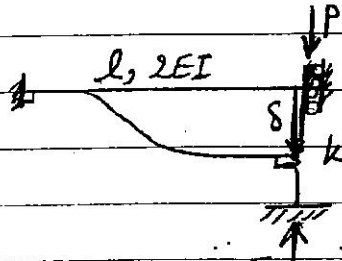

$F_{فنر} = \frac{k_{فنر}}{k_{فنر} + \frac{12EI}{l^3}} \times P = \frac{P}{5}$

$\frac{u_{فنر}}{u_{کل}} = \frac{\frac{1}{2} F_{فنر} \delta_{فنر}}{\frac{1}{2} P \cdot \delta} = \frac{F_{فنر}}{P}$

$\rightarrow = \frac{1}{25} = 4\%$

$\frac{1}{2}Px$

$\delta_{فنر} = \delta_{تیر} = \delta$

چون موازی اند.

* قضیه دوم: $\frac{\partial u}{\partial F_i} = \delta_i$ ، $\frac{\partial u}{\partial M_i} = \theta_i$

$$\frac{\partial u}{\partial X} = \int \frac{M \frac{\partial M}{\partial X}}{EI} dx + \sum \frac{N \frac{\partial N}{\partial X} \cdot l}{EA} + \sum \frac{M \frac{\partial M}{\partial X}}{k}$$

نیروی لنگر

* قضیه حداقل کار ⟸ if $\frac{\partial u}{\partial F_i} = 0$, $\frac{\partial u}{\partial M_i} = 0$ $\xrightarrow{\substack{\delta_i = 0 \\ \theta_i = 0}}$

* قضیه اول: $\frac{\partial u}{\partial \delta_i} = F_i$ ، $\frac{\partial u}{\partial \theta_i} = M_i$

مثال) تغییر طول A و B چقدر باهم نزدیک می‌شوند؟

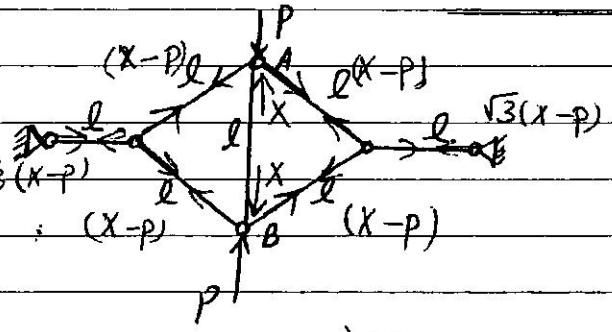

EA = ثابت

$$\delta_{A,B} = \frac{X \cdot l}{EA} = \frac{10\,Pl}{11\,EI}$$

$$\frac{\partial u}{\partial x} = \sum \frac{N_i \cdot \frac{\partial N_i}{\partial X} \cdot l_i}{(EA)_i} = 0 \Rightarrow \frac{l}{EA}\left[(X-P)(1)(x4) + (-X)(-1) + 2x\sqrt{3}(X-P)\sqrt{3}\right] = 0$$

چون نیروی داخلی است و نسبت به هم دارای تغییر مکان صفرند.

$$\Rightarrow X = \frac{10}{11} P$$

* مبنای انرژی، همیشه نسبت به نیروهای داخلی عمل است.

مثال) مقدار تنگ x چقدر باشد تا انرژی این تیر min شود؟

مثال

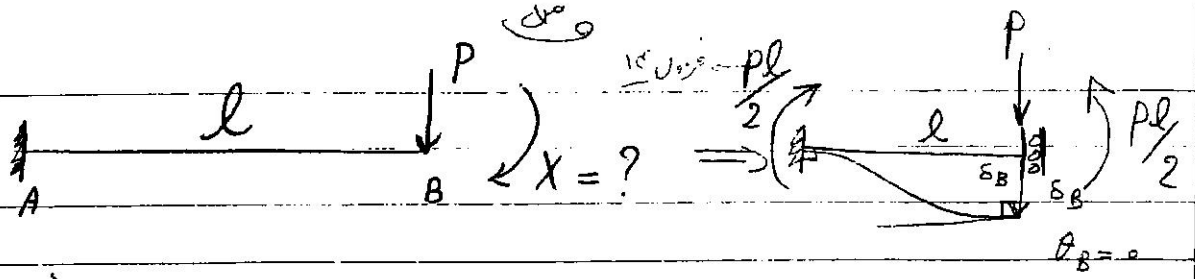

یعنی
$$\begin{cases} \dfrac{\partial U}{\partial M} = 0 \\ \dfrac{\partial U}{\partial X} = \theta_B \end{cases} \Rightarrow \theta_B = 0 \Rightarrow X = \frac{-Pl}{2}$$
کاستیلیانو

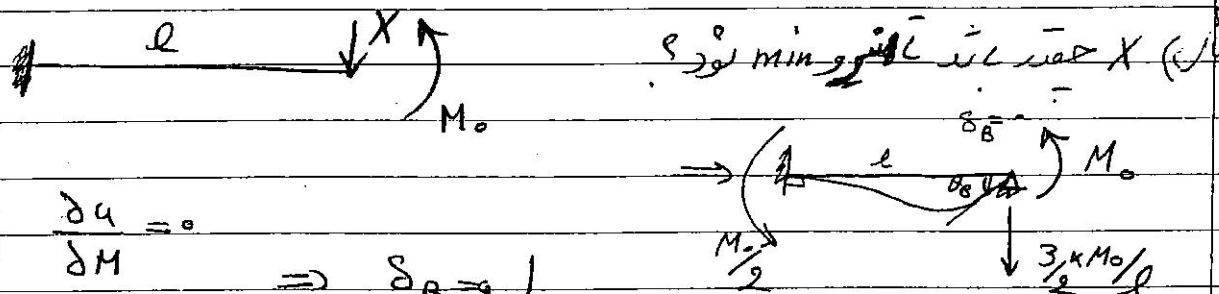

مثال) X چقدر باشد تا انرژی min شود؟

$$\begin{cases} \dfrac{\partial U}{\partial M} = 0 \\ \dfrac{\partial U}{\partial X} = \delta_B \end{cases} \Rightarrow \delta_B = 0$$

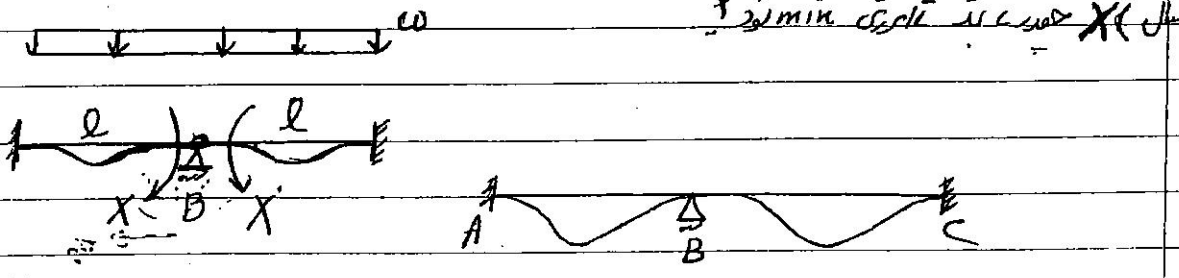

$$\begin{cases} \dfrac{\partial U}{\partial X} = 0 \\ \dfrac{\partial U}{\partial X} = \Delta\theta_B \end{cases} \Rightarrow \Delta\theta_B = 0$$

چون از تکیه گذشته

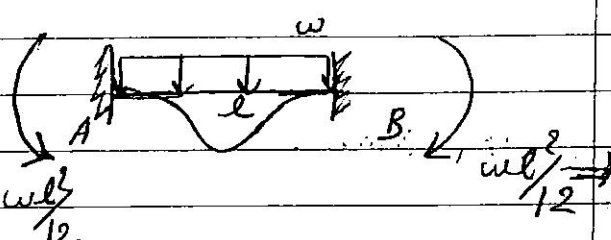

در این تکیه گاه $\theta = 0$ و $\delta = 0$ می‌باشد.

شماره تماس: ۰۲۲۶۱۲۰۲۸۵

مثال) نیروهای داخلی روی محور قائم تعادل این حلقه کدام است؟

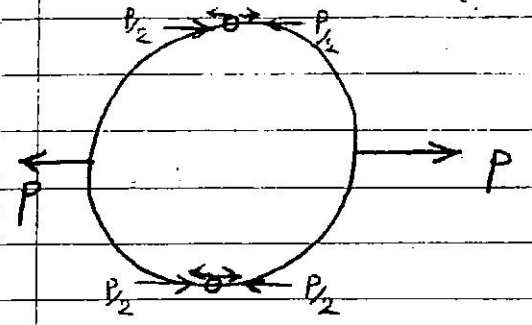

نقطه نیروی محوری $P/2$ داریم.

مثال) نیروهای داخلی روی محور قائم تعادل این حلقه کدام است؟

* روی محور تقارن نیروی برشی صفر است و بایر روی محور تقارن بررسی شود.

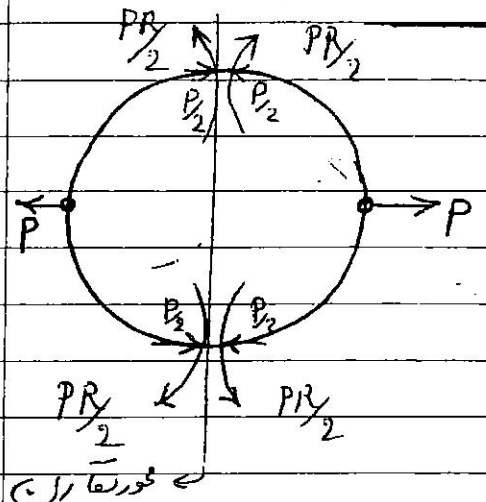

مثال) در المان برشی روی محور تقارن صفر نیست چون بار P روی محور تقارن داریم اما نقطه تکیه محور تقارن ندارد.

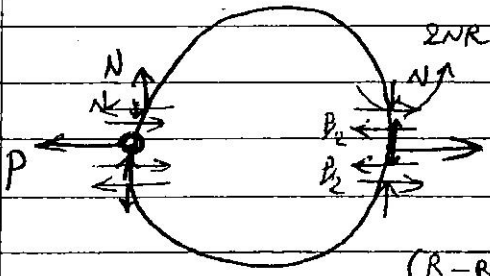

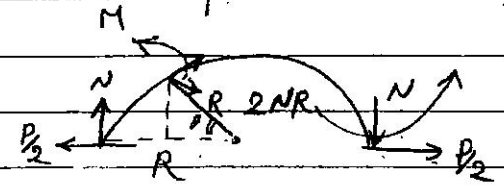

$$\frac{\partial u}{\partial N} = 2\int \frac{M\,\partial M/\partial N}{EI}\,ds = 0$$

(R − RCosθ)

ds = Rdθ

$$\Rightarrow N = \cdots$$

$$M = \left(\frac{P}{2} \times R\sin\theta\right) + N \times (R - R\cos\theta)$$

(ست ۸۸)

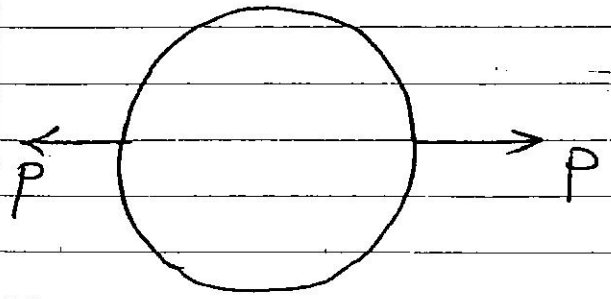

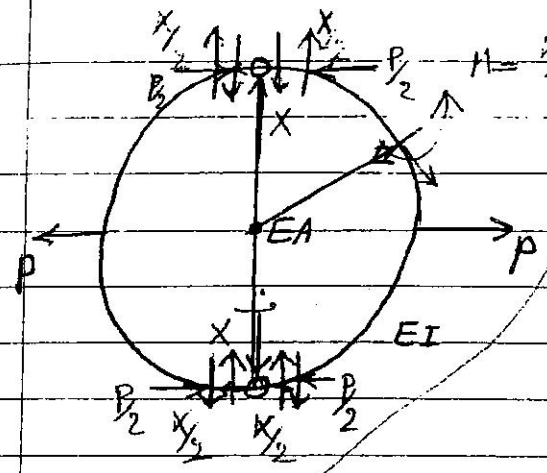

$$H = \frac{X}{2} R\sin\theta = \frac{P}{2}(R - R\cos\theta)$$

$$EA = 8\frac{EI}{\pi R^2}$$

مثال) نقاط A و B چقدر به هم نزدیک می‌شوند؟

$$\delta_{A,B} = \frac{X \cdot 2R}{EA}$$ ← طبق قضیه کاستیلیانو $\frac{Fl}{EA}$

$$\frac{\partial u}{\partial X} = 4\int_0^{\pi/2} \frac{(M)(\partial M/\partial X)(ds)}{EI} + \frac{(X)(\partial N/\partial X)l}{EA} \rightarrow 2R \Rightarrow X = \frac{P}{\pi}$$

$\frac{8EI}{\pi R^2}$

$\frac{1}{2}R\sin\theta$, $R\,d\theta$

$$\Rightarrow \delta_{A,B} = \frac{X \cdot 2R}{EA}$$

مثال) نیروی اعضای a و b و c چقدر است؟

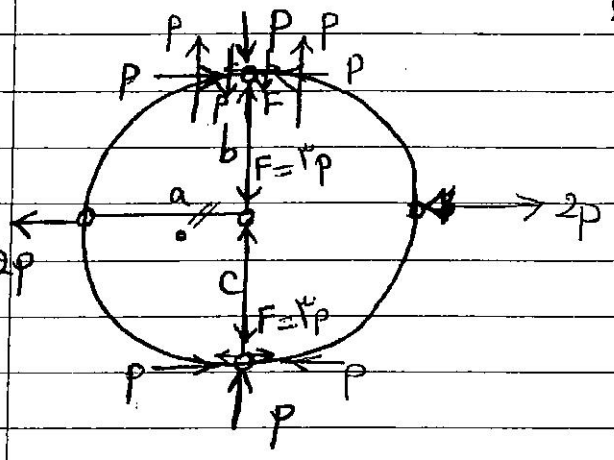

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۲۸۹۵

مثال) نیروی F_1 را محاسبه کنید.

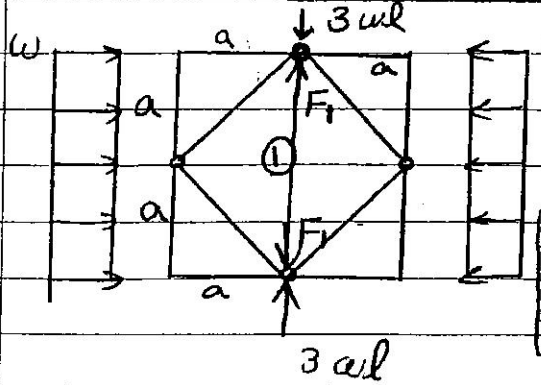

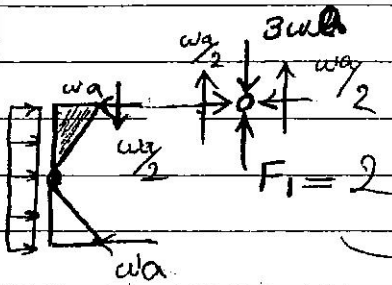

مشاوری

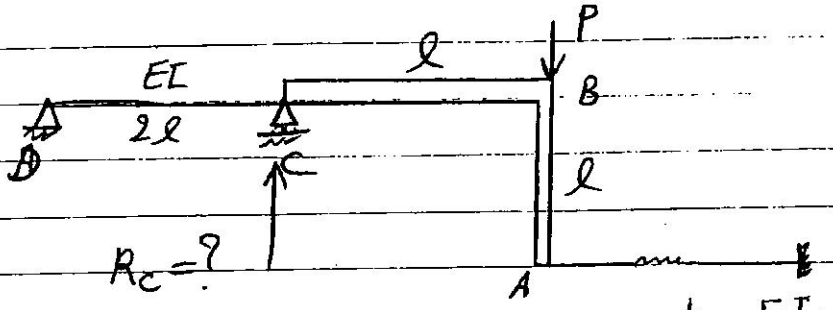

جواب : 1.3P

قانون بتی مالسول

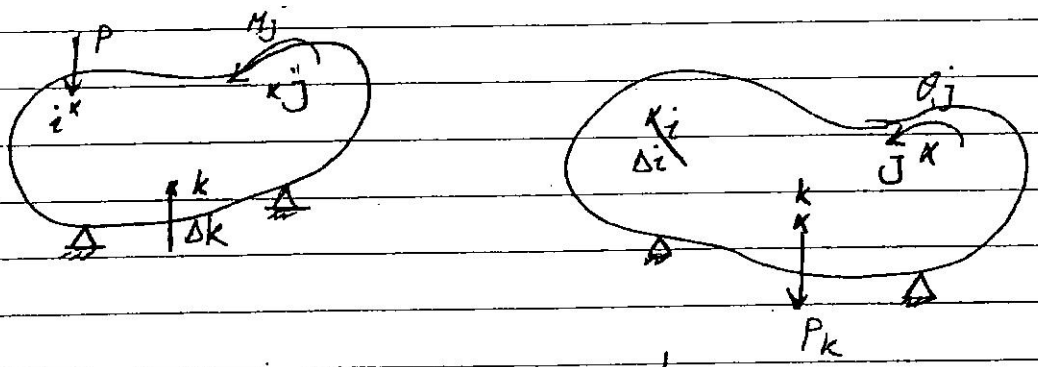

الف

$$\vec{P_i} \times \vec{\Delta_i} + \vec{M_j}\,\vec{\theta_j} = \vec{P_k} \times \vec{\Delta_k}$$

ب

این قانون فقط وقتی برقرار است که رفتار مصالح خطی باشد.

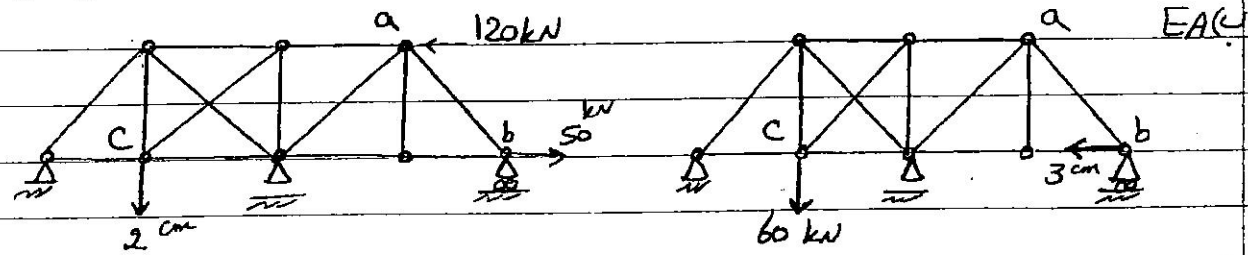

الف) EA

تغییر مکان افقی گره a تحت بارگذاری b کدام است؟

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

(ب)

$$\downarrow 60^{kN} \times \downarrow 2^{cm} = 120^{kN} \times \delta_{Ha} + 50^{kN} \times (-3^{cm})$$

$$\Rightarrow \delta_{Ha} = +\frac{9}{4}^{cm} \qquad [+ \text{یعنی در جهت } 120^{kN} \text{ است.}]$$

اگر صلبیت تکیه‌گاه B، $2EA$ شود؟

(نکته مهم) طرفین تساوی بتی ماکسول را متناسب با تغییر مکان در صلبیت نظیر ضرب باید کرد.

$$60 \times 2 \times EA = 120 \times \delta_{Ha} \times 2EA + 50 \times (-3) \times 2EA$$

$$\Rightarrow \delta_{Ha} = \frac{7}{4}^{cm}$$

مثال) اگر تغییر مکان نقاط A و B در حالت الف برابر با Δ باشد، آنگاه تغییر مکان قائم نقطه C در حالت b کدام است؟

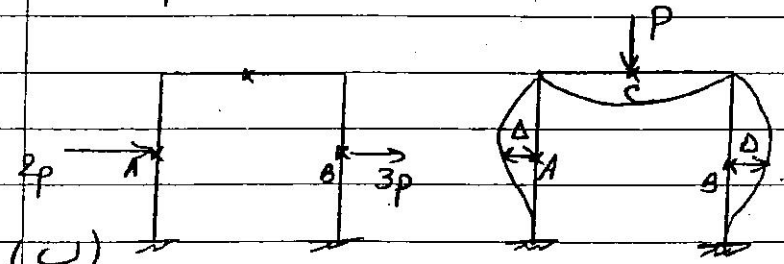

$$2p \times (-\Delta) \times EI + 3p \times \Delta \times EI = P \times (\delta_{VC})_{(ب)} \times 3EI$$

$$\Rightarrow \delta_{VC}^{(ب)} = \Delta/3$$

مثال) اگر دوران گره B در سازه‌ی (الف) برابر θ باشد، آنگاه تغییر مکان وسط دهانه در حالت B کدام است؟

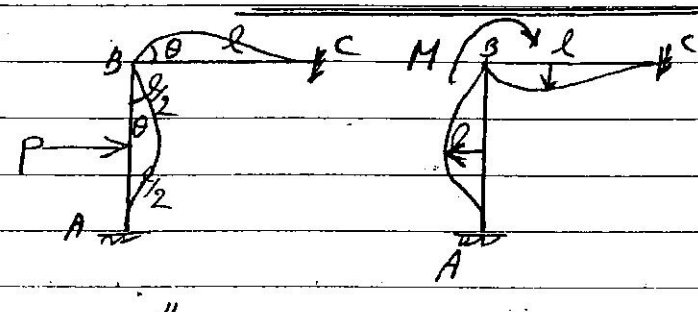

$$M \times \theta \times 3EI +$$

$\vec{P} \times \underset{\text{وسط تیر}}{\delta} = \vec{M} \times \theta \Rightarrow \underset{\text{وسط تیر}}{\delta} = \frac{2}{3} \times \frac{M\theta}{P} = \delta$

مثال) در اثر اعمال لنگر M به گره C، این نقطه به اندازه Δ تغییر مکان می‌دهد. تغییر مکان قائم گره E بر اثر اعمال نیروی افقی $P = 3M/\ell$ به گره B کدام است؟

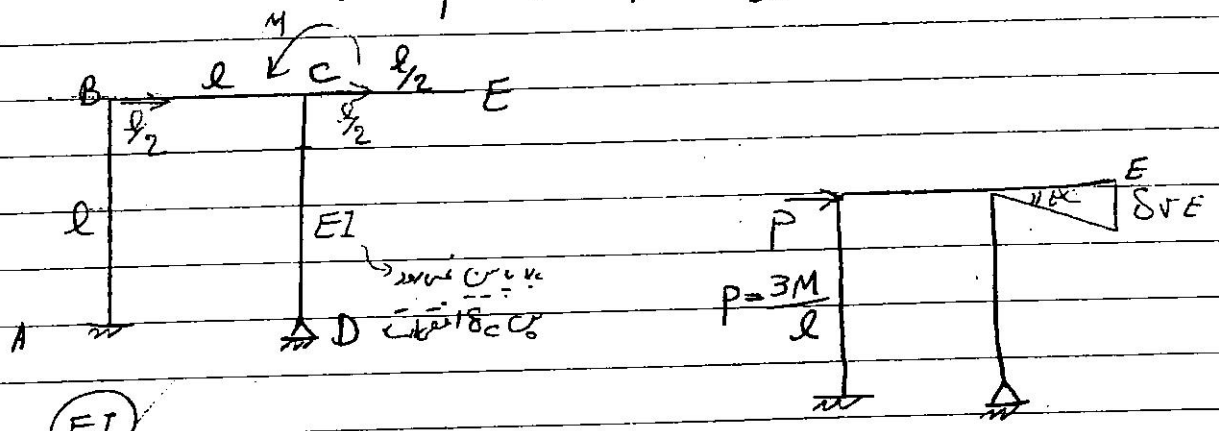

EI

$\vec{M} \times \vec{\theta_C} = \vec{P} \times \vec{\Delta} \Rightarrow \theta_C = \frac{3\Delta}{\ell}$

$\Rightarrow \delta_{VE} = \theta_C \times \ell/2 = \frac{3}{2}\Delta$

تیر ساده = تیر دو دهانه مفصل

مثال) مساحت زیر نمودار تغییر شکل این تیر ساده کدام است؟

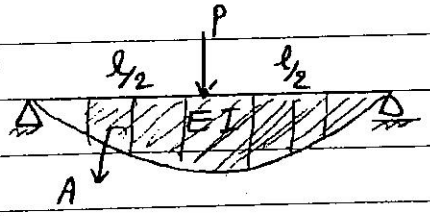

(فرمول ۱۰)

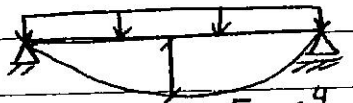

$\delta = \frac{5w\ell^4}{384EI}$

$P \times \frac{5w\ell^4}{384EI} = wA$

$\Rightarrow A = \frac{5P\ell^3}{384EI}$

پاسخ مساحت زیر نمودار خمش می‌شود.

شیب ـ افت : (از عنصر طول کوری صرفنظر می‌شود . EI)

* روشهای آزادی : درجا نامعین (استاتیکی n_s)
(درجا نامعین تغییرشکلی) (نامعین n) تغییرشکلی n_c

دورانی (θ) انتقالی (δ)

* لنگرهای گیرداری اعضا (FEM یا $\bar{M}$)

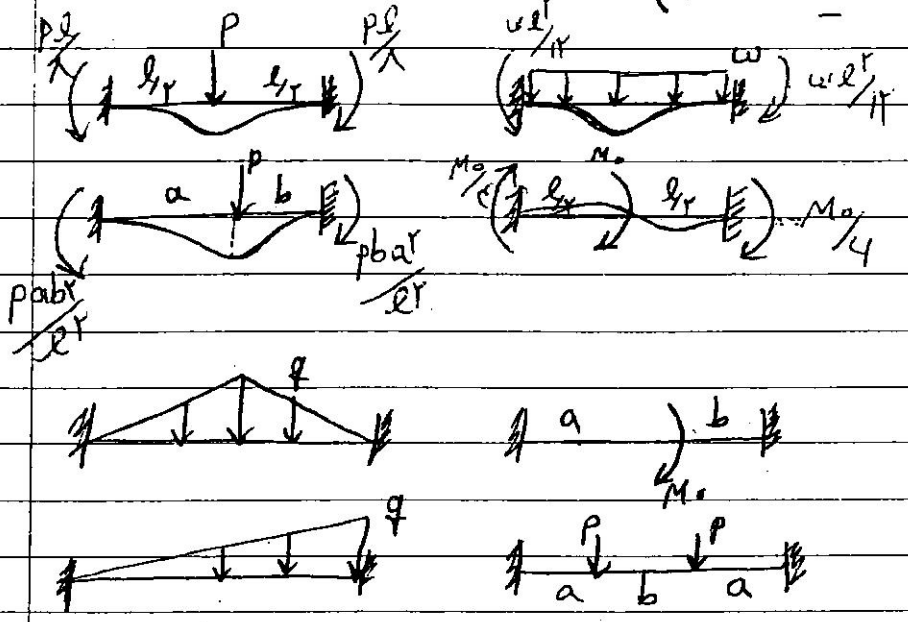

روش‌ها : نیروی (زور) ← با روابط نامعین و...

غیرمکانیکی (سختی) ← شیب افت و...

* نوشتن معادله تعادل لنگر در گره با استفاده از رابطه شیب افت .

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

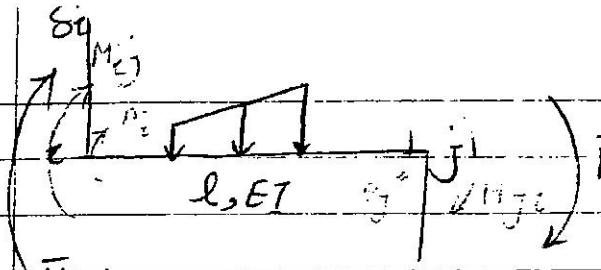

$$M_{ij} = \frac{2EI}{l}\left(2\theta_i + \theta_j - 3\frac{\delta_{ij}}{l}\right) + \bar{M}_{ij}$$

$$\delta_{ij} = \delta_i + \delta_j$$

گام ۲

محاسبه سایر مجهولات مسئله با استفاده از نوشتن معادلات تعادل استاتیکی در گره‌ها یا قسمتی و یا کل سازه.

درجه نامعینی خارجی اعضا صرفنظر شده و بارگذاری سازه دلخواه می‌باشد. تعداد درجات آزادی استاتیکی و دینامیکی کدام است؟

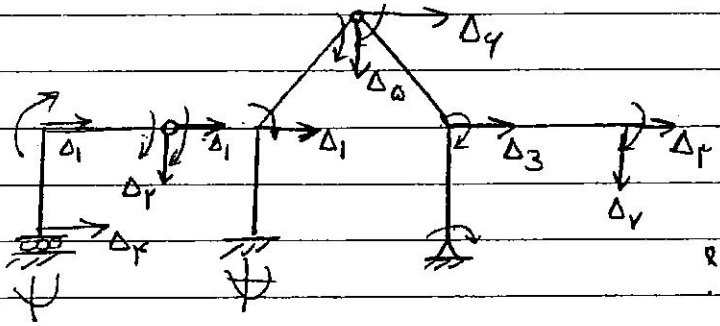

$$\left.\begin{array}{l} n_\theta = 9 \\ n_\delta = 7 \rightarrow 5 \end{array}\right\} n_C = 9 + 5 = 14$$

چون ۵ و ۶ به ۳ و ۷ وابسته‌اند

چون از تغییر طول محوری صرفنظر شده

پس:

درجات آزادی استاتیکی: $2M + N - P$

هم

M: تعداد گره‌های غیر تکیه‌گاهی

N: تعداد تغییر مکان‌های غیر خطی

P: تعداد اعضایی که از تغییر طول محوری آن‌ها صرفنظر شده باشد.

در این مثال با جایگذاری این فرمول جواب می‌دهد $2\times 6 + 1 - 8 = 5 = n_\delta$

www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

عنوان: ... نام گره ها را مشخص کرده حداقل تعداد میله های لازم برای پایدار کردن حاصله

... تعداد درجات آزادی سازه مورد نظر می باشد

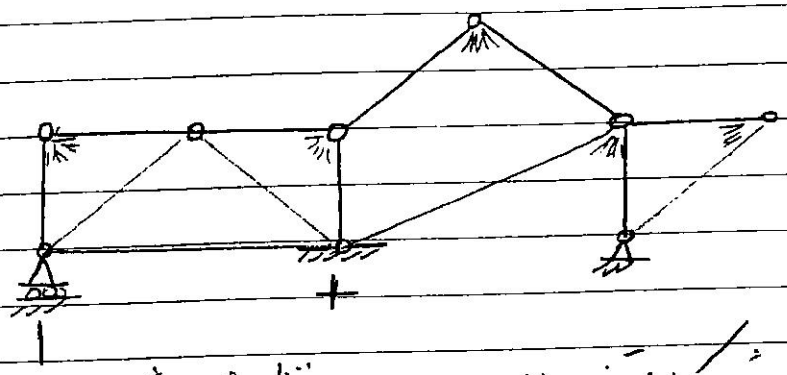

* حداقل ۵ میله
پایدار می شود

* وقتی از این نکته استفاده می شود که از تغییر طول محوری صرفنظر شده باشد و P چنین سازه عضو جانبی نداشته باشد!

(مثال)

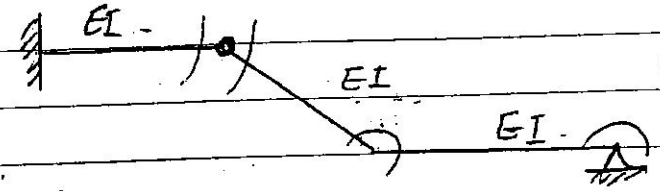

حل: n_s اساسی $= 3k + r - (c+r) = 1$

$n_\theta = 4$

$n_s = 7 \times 2 + 0 - 3 = 11$ $\Rightarrow n_c = n_\theta + n_s = 4 + 11 = 15$

n_s از تکیه‌گاه:

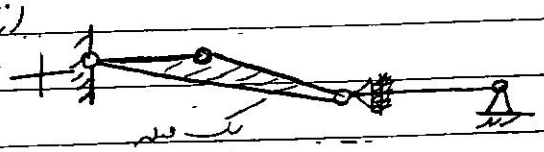

$n_s > n$ پس روش کی مناسب است.

* اگر $n_s < n_c$ ⟸ روش های کی مناسب است (نکته)

* اگر $n_c < n_s$ ⟸ روش های سکنی مناسب است.

... از تغییر طول محوری صرفنظر شده است. تعداد درجات آزادی استاتیکی مستقل را بیابید.

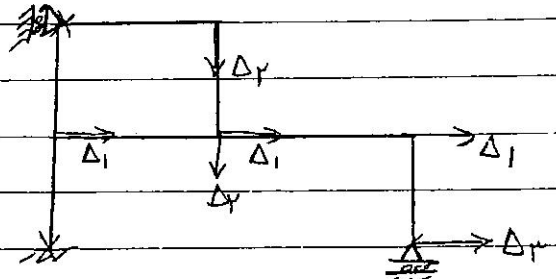

از مفصل: $n_s = 3$

از تکیه‌گل:

$$2M + N - P = 3$$

۴ ۲ ۷

... در تیر مزدوج ← سطح لنگر ← کمیت لنگر ← از تغییر طول محوری صرفنظر می‌شود (EI)

مثال) لنگرهای تکیه‌گاهی تیر با بارگذاری جدید؟

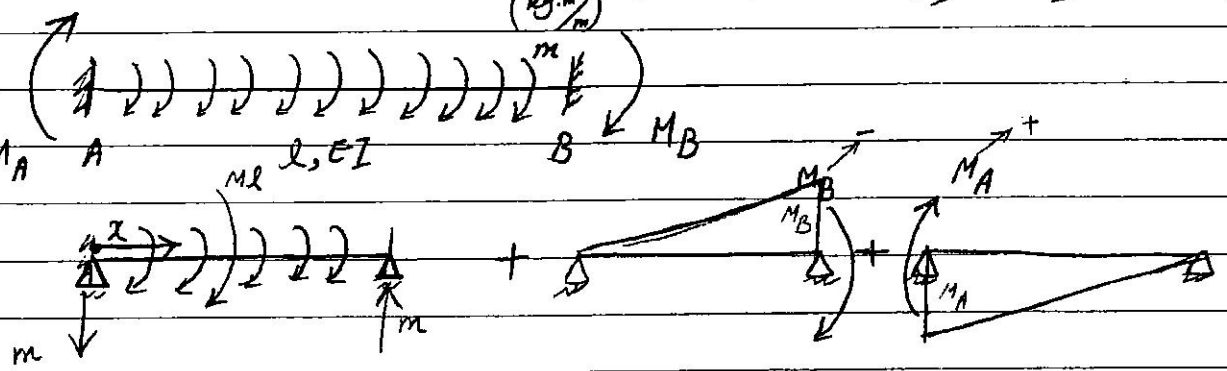

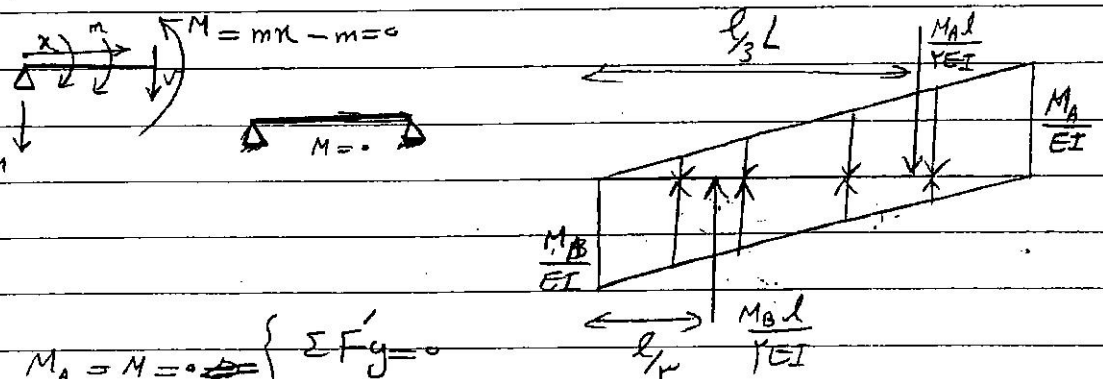

$$M_A = M = 0 \Leftarrow \begin{cases} \Sigma F'_y = 0 \\ \Sigma M'_A = 0 \end{cases}$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

مثال) تغییر مکان C کدام است؟

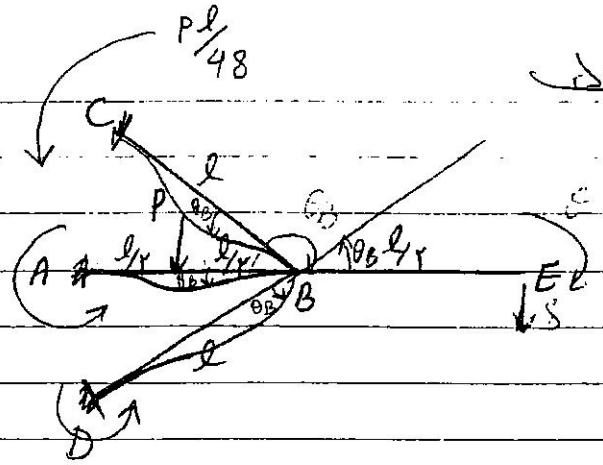

(EI)

$n_s + n_\theta = 3$ سه مجهول دوران

$\Sigma M_B = 0 \rightarrow M_{BA} + M_{BC} + M_{BD} + M_{BE} = 0 \quad (*)$

$M_{BD} = \frac{2EI}{l}(2\theta_B + \theta_D - 0) + 0$

$M_{BC} = \frac{2EI}{l}(2\theta_B + \theta_C - 0) + 0$

$M_{BA} = \frac{2EI}{l}(2\theta_B + 0 - 0) + Pl/8$ ← گیردار

$(*) \Rightarrow \theta_B = \frac{-Pl^2}{96EI}$ علامت نشان دهنده جهت

$M_C = M_{CB} = \frac{2EI}{l}(2\theta_C + \theta_B - 0) + 0 = \frac{-Pl}{48}$

$-Pl^2/96EI$

* تیر دو سر گیردار تحت بار متمرکز وسط دهانه

مثال) θ_C را بدست آورید. (EI)

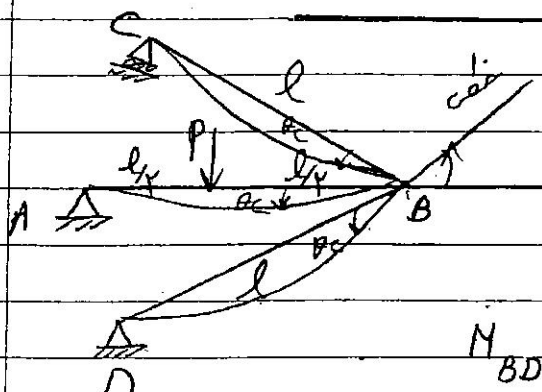

$M_{BD} = \frac{2EI}{l}(2\theta_B + \theta_D - 0) + 0$

اصلاح شده: $M_{BD} = \frac{3EI}{l}(\theta_B)$

$$M_{ij} = \frac{3EI}{l}\left(\theta_i - \frac{\delta_{ij}}{l}\right) + \bar{M}_{ij} - \frac{1}{2}\bar{M}_{ji}$$

سه اف اصلی :

(+) تبر

* فقط مواقعی از این روش استفاده می‌کنیم که در J تنها صفر باشد.

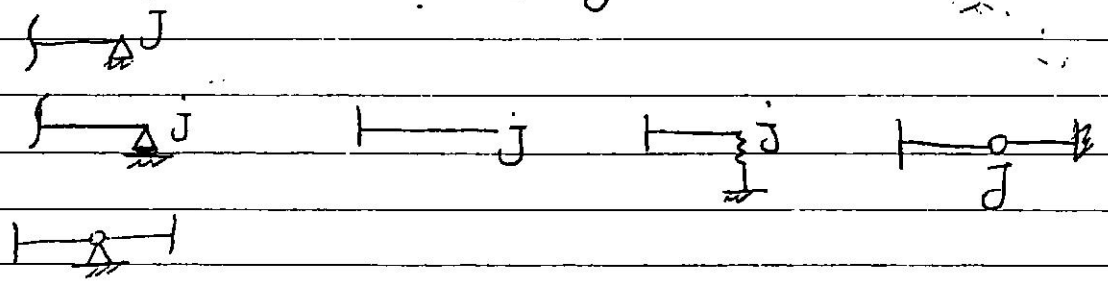

$$M_{BC} = \frac{3EI}{l}(\theta_B) \qquad M_{BA} = \frac{3EI}{l}(\theta_B) + \bar{M}_{BA} - \frac{1}{2}\bar{M}_{AB}$$

$+Pl/8$ $\qquad -Pl/8$

$M_{BE} = 0$

$$\Sigma M_B = 0 \Rightarrow M_{BA} + M_{BD} + M_{BC} + M_{BE} = 0$$

$$\Rightarrow \theta_B = \frac{-Pl^2}{64EI}$$

خلاف جهت

$$M_C = M_{CB} = 0 \Rightarrow \frac{2EI}{l}(2\theta_C + \theta_B) = 0$$

$$\theta_C = \frac{-\theta_B}{2} \Rightarrow \theta_C = \frac{Pl^2}{96EI}$$

فرمول ۱۴ ✗

مثال) عکس العمل تکیه‌گاه A را محاسبه کنید.

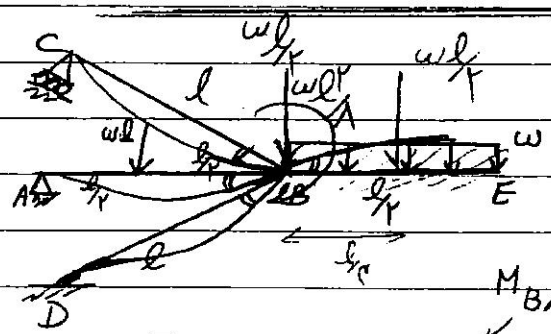

$$M_{BA} + M_{BC} + M_{BD} \circlearrowleft \frac{\omega l^2}{8} = 0$$

$$\left[\frac{3EI}{l}(\theta_B) + \frac{(\omega l)l}{8} - \frac{(\omega l)l}{24}\right] \qquad \frac{2EI}{l}(2\theta_B) \qquad \frac{3EI}{l}(\theta_B)$$

$$\Rightarrow \theta_B = \frac{-\omega l^3}{140EI}$$

نکته ۲: اعضای کنسول: در اعضای کنسول یا برستده را به صورت یک نیروی تمرکز و یک لنگر متقل می کنیم.

شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

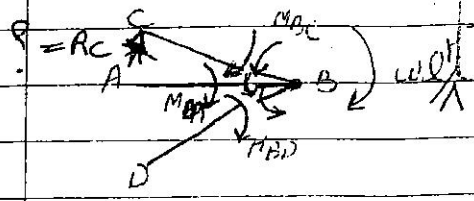

$$M_{BC} = \frac{3EI}{l}\left(\frac{-\omega l^3}{166EI}\right) \longrightarrow M_{BC} = -\frac{3}{160}(\omega l^2)$$

$$R_C \times l = M_{BC} \Longrightarrow R_C = \frac{3}{160}\omega l$$

مثال) θ_E ؟

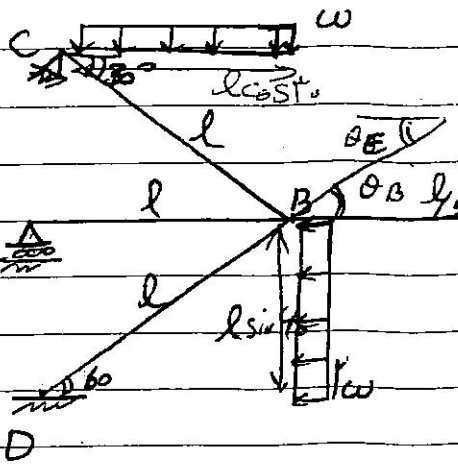

$$\sum M_B = 0$$

$$M_{BA} + M_{BC} + M_{BD} + M_{BE} = 0$$

چون بار ندارد

$$\begin{cases} M_{BE} = 0 \\ M_{BA} = \frac{3EI}{l}(\theta_B) \end{cases}$$

$$\begin{cases} M_{BD} = \frac{2EI}{l}(2\theta_B) - \frac{(2\omega)(l\sin 30)^2}{12} \\ M_{BC} = \frac{3EI}{l}(\theta_B) + \frac{\omega(l\cos 30)^2}{12} - \frac{1}{2} \times \frac{\omega(l\cos 30)^2}{12} \end{cases} \Longrightarrow \theta_B =$$

نکته ۳) لنگرگیرداری عضو مایل را باید تبدیل و تصور کرد:

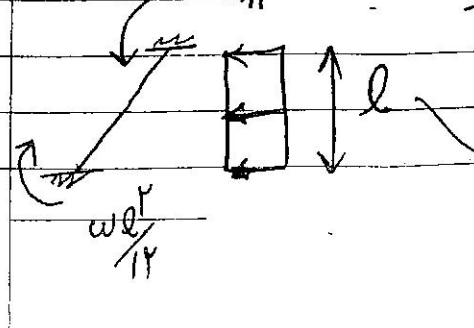

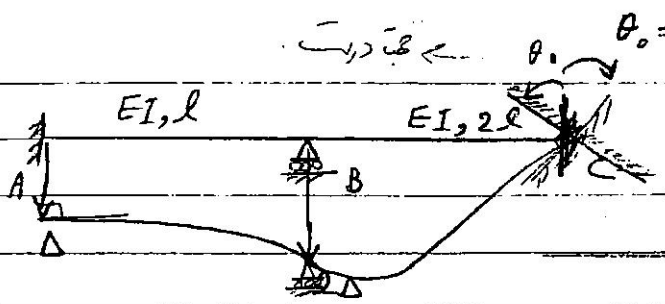

مثال: دوران نقطه C چقدر باشد تا شیب نقطه A صفر شود؟

* جهت دوران نقاط چگونه است؟

+1

+

Δ داده

$M_B = |M_{BA}| = |M_{BC}| = 0$

$M_{BA} = 0 \Rightarrow \frac{2EI}{\ell}\left(2\theta_B + 0 - \frac{3(+2\Delta - \Delta)}{\ell}\right) = 0$

$\Rightarrow \theta_B = \left(\frac{3}{2}\right)\left(\frac{\Delta}{\ell}\right)$

$M_{BC} = 0 \Rightarrow \frac{2EI}{\ell}\left(2\theta_B + \theta_0 - \frac{3(-2\Delta)}{2\ell}\right) = 0$

$\frac{3\Delta}{2\ell}$

$\Rightarrow \theta_0 = -\frac{6\Delta}{\ell}$

در جهت خلاف ساعت می‌چرخد.

مثال) شیب نقطه A تیر زیر را بیابید؟

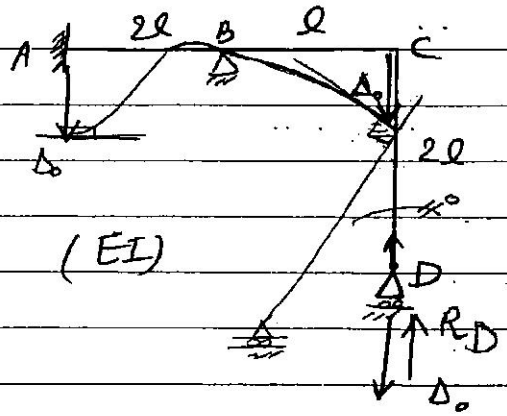

$\Sigma M_B = 0$ اصل تنه

$M_{BA} + M_{BC} = 0$

$M_{BA} = \frac{2EI}{2\ell}\left(2\theta_B + 0 - \frac{3(-\Delta_0)}{2\ell}\right)$

$M_{BC} = \frac{3EI}{\ell}\left(\theta_B - \frac{(+\Delta)}{\ell}\right)$

$\Rightarrow \theta_B = \left(\frac{3}{10}\right)\frac{\Delta}{\ell}$

حول B برون سو

$M_A = M_{AB} = \frac{2EI}{\ell}\left(2\theta_A + \theta_B - \frac{3(-\Delta_0)}{2\ell}\right)$

$\Rightarrow M_A = 1.8\,\frac{EI\,\Delta_0}{\ell^2}$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۹۰۲۸۹۵

۶۰

۲۰ شیب‌شکن A جابجایی؟

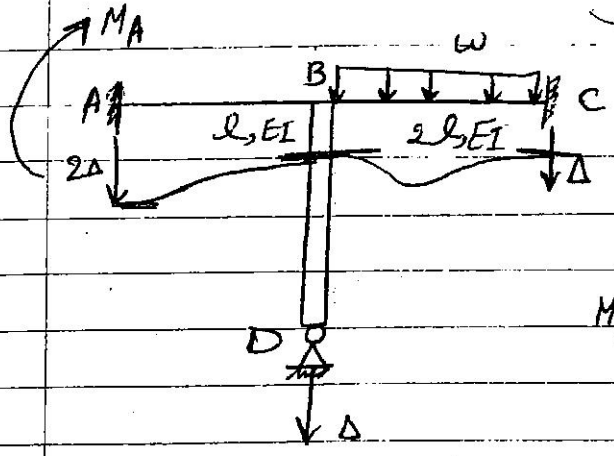

$$M_A = M_{AB} = \frac{2EI}{l}\left(2\theta_A + \theta_B - \frac{3(-2\Delta)}{l}\right)$$

$+\Delta$

θ_A صفر باید چون مفصل است.

$$M_A = \frac{6EI\Delta_0}{l^2}$$

تغییر مکان (عمودی)

مثال) شیب‌شکن گردار A؟

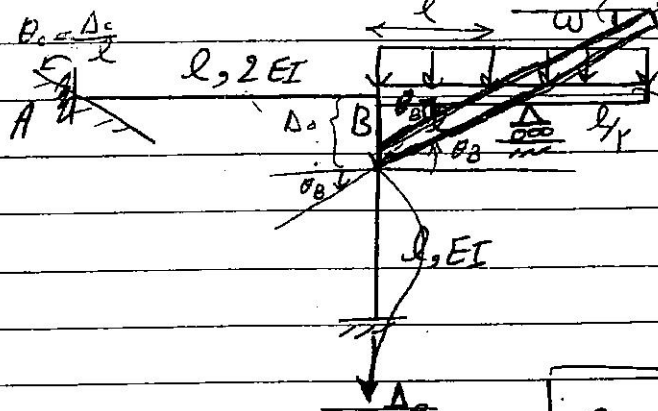

$\frac{-\Delta_0}{l}$

$$M_A = M_{AB} = \frac{2(2EI)}{l}\left(2\theta_A + \theta_B - \frac{3(+\Delta_0)}{l}\right)$$

$$\theta_B = \frac{-\Delta_0}{l}$$

$$\Rightarrow M_A = -\frac{24EI\Delta_0}{l^2}$$

مثال) δ_E = ؟

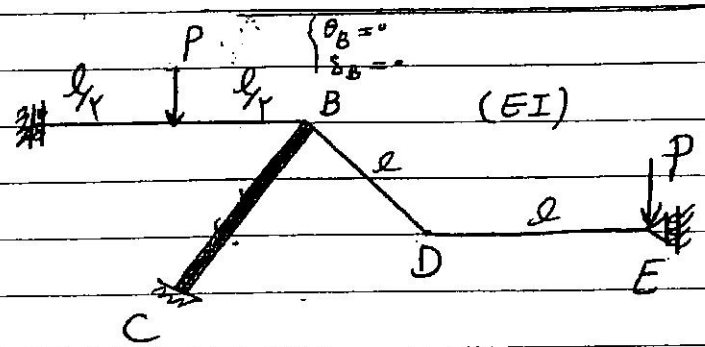

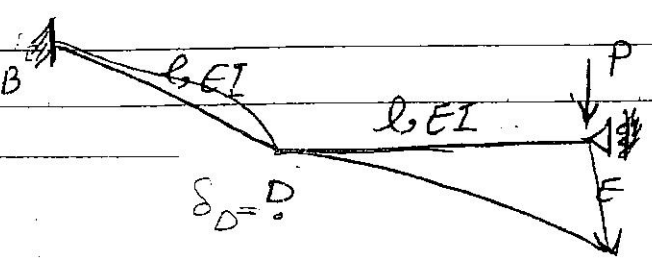

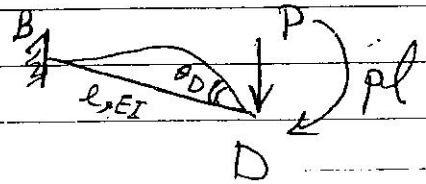

$$M_{DB} = Pl = \frac{2EI}{l}(2\theta_D) \Rightarrow \theta_D = \frac{Pl^2}{4EI}$$

$$\delta_E = \theta_D \times l + \frac{Pl^3}{3EI} \Rightarrow \delta_E = \frac{7}{12}\cdot\frac{Pl^3}{EI}$$

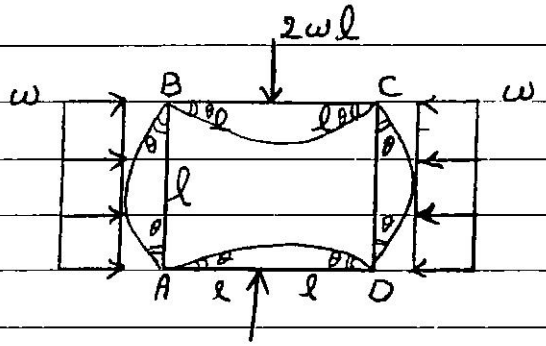

مثال) دوران گره B ؟

شیب ها) تغییر درست است

$$\theta_B = \theta_C = \theta_A = \theta_D = \theta$$

$$M_{BA} + M_{BC} = 0.0$$

$$\frac{2EI}{l}(2\theta + (-\theta)) + \frac{wl^2}{12} \qquad \frac{2EI}{2l}(2\theta + (-\theta)) - \frac{(2wl)(2l)}{8}$$

$$\Rightarrow \theta_B = \frac{5wl^3}{36EI}$$

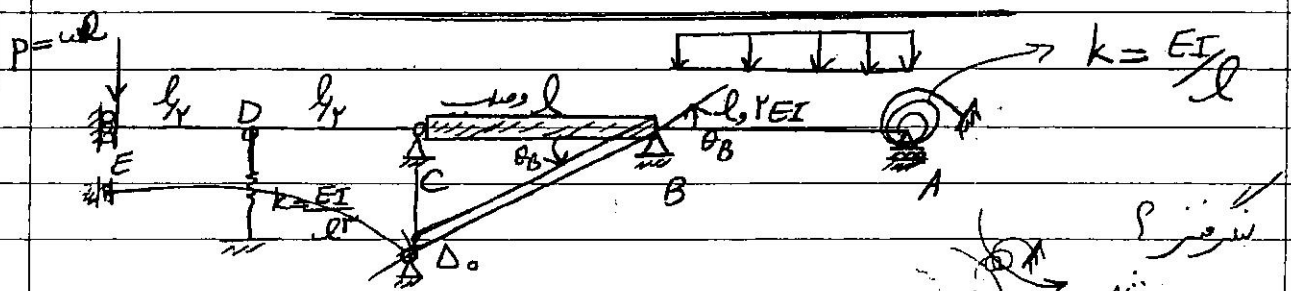

$k = EI/l$

سفر ؟

$$|\text{منفی } M| = M_{AB} = \frac{2(2EI)}{l}(2\theta_A + \theta_B) + \frac{wl^2}{12}$$

$$(-\frac{\Delta_0}{l})$$

$$\theta_A = \text{منفی } \theta = \frac{\text{منفی } M}{K} = \frac{-M_{AB}}{K \to \frac{EI}{l}}$$

$$\Rightarrow M_{AB} = \frac{wl^2}{108} - \frac{4EI\Delta_0}{9l^2}$$

$$= (|M_{\text{منفی}}|)$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

$k = 2EI/\ell$

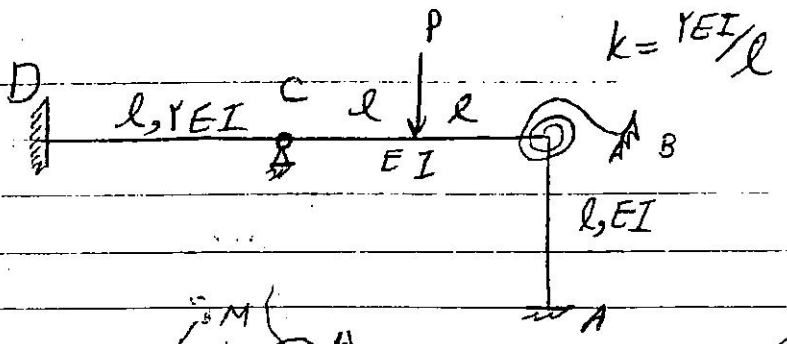

تغییر مکان θ_B ؟

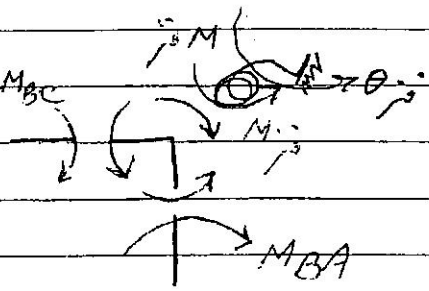

$$M_{BC} + M_{BA} - M_{ف} = 0$$

$$\frac{3EI}{2\ell}(\theta_B) + \frac{P(2\ell)}{8} - \frac{1}{2}\times\left(\frac{-P(2\ell)}{8}\right)$$

$$M_{BA} = \frac{2EI}{\ell}(2\theta_B)$$

$$\theta_B = \theta_{ف} = -\frac{M_{ف}}{k = \frac{2EI}{\ell}} \Rightarrow M_{ف} = \frac{3}{22}\cdot P\ell$$

روش شیب تغییر مکان

قرارداد علامت: ↻ +

لنگرهای گیردار: $(\bar{M})$

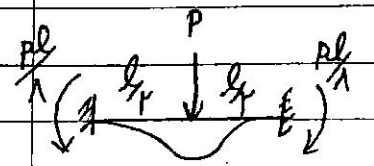

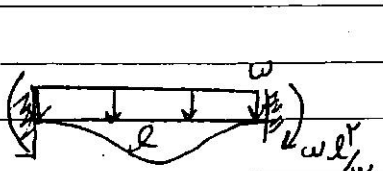

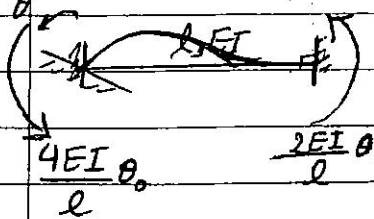

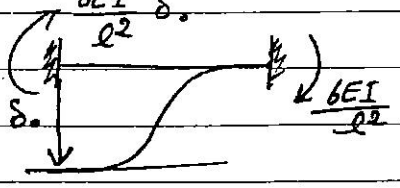

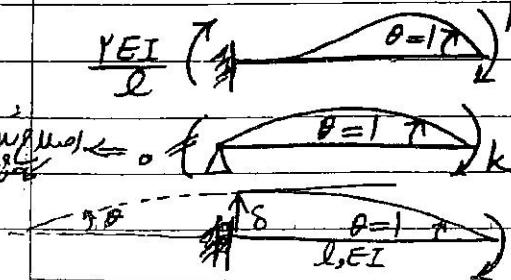

سختی خمشی (k)

مطلق / نسبی

انتهای دورانی / انتهای گیردار

حفظ شوند!

$\frac{2EI}{\ell}(2\times 1 + (-1))$

تیر ← I/ℓ ← یک انتهای گیردار

$3/4\ I/\ell$ ← یک انتهای مفصل ← سختی خمشی معادل تیر در انتهای اصلاح شده / کاهش یافته

$\frac{1}{4}\ \frac{I}{\ell}$ ← یک انتهای غلطکی بدون

---

* ضرایب توزیع لنگر : (D) :

۱) تکیه گاه ← گیردار ← ۰

مفصلی ← یک

۲) عضو ←

$$D_{ij} = \frac{k_{ij}}{\Sigma k}$$

$$M_{ij} = \frac{k_{ij}}{\Sigma k} \cdot M \leftarrow \text{تمرکز گره ای}$$

D_{ij}

---

* ضرایب انتقال لنگر (C) :

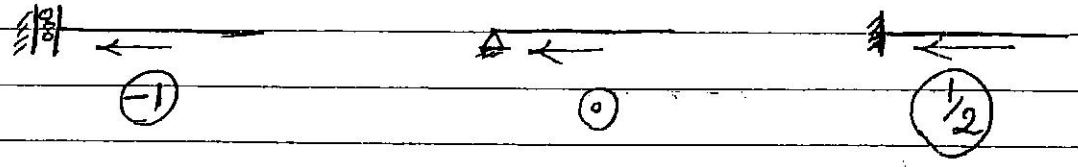

---

* پخش لنگر : ۱) بدون تغییر مکان گره ای ✓ ۲) با تغییر مکان گره ای

بارگذاری عضوی

لنگر تمرکز گره ای

روش سختی

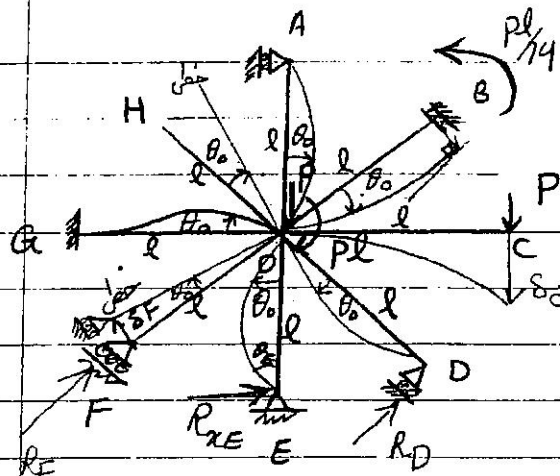

$$M_{OB}=\frac{EI/l}{\frac{EI}{l}+\frac{4EI}{l}+\frac{3EI}{l}\times 3}\times Pl=\frac{Pl}{14}$$

$$\theta_0=\frac{Pl}{14EI/l}=\frac{Pl^2}{14EI}$$

$$\theta_D=\theta_A=\theta_E=\frac{1}{2}\theta_0=\frac{Pl^2}{28EI}$$

فرمول ۱۲

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۷۰۲۸۹۵

$$\delta_F=\delta_H=\theta_0\times l=\frac{Pl^2}{14EI}$$

فرمول ۱۲ $\Rightarrow \delta_B=\frac{(Pl/12)\,l^2}{2EI}=\frac{Pl^3}{28EI}$

$$M_{OE}=\frac{3EI/l}{14EI/l}\times Pl=\frac{3}{14}Pl$$

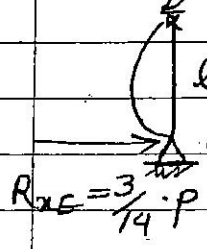

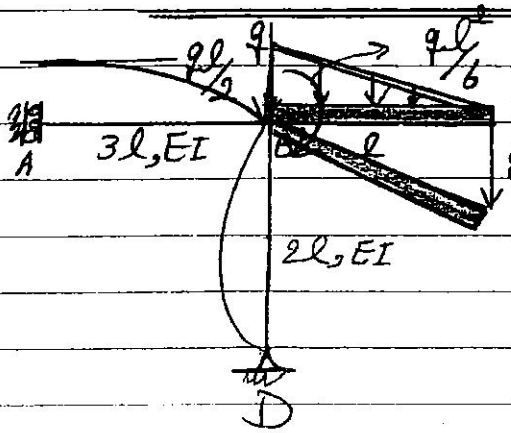

$$\theta_D=\frac{\theta_B}{2}$$

$$\theta_B=\frac{ql^2/4}{\frac{EI}{3l}+\frac{3EI}{2l}}=\frac{ql^2}{11EI}$$

$$\theta_D=\frac{ql^2}{22EI}$$

$$\delta_C=\theta_B\times l=\frac{ql^2}{11EI}$$

مثال)

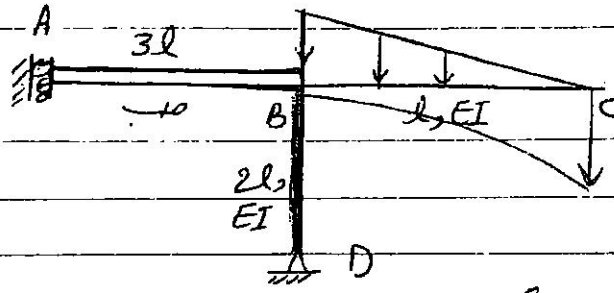

$$\delta_C = \delta_{CB} = \frac{A_M}{EI} \cdot \bar{x}$$

$$\theta_B = \frac{\frac{ql^2}{4}}{\infty + \frac{2EI}{2l}} = 0 \quad \Rightarrow \theta_D = \frac{1}{2}\theta_B = 0$$

مثال) θ_C چرخش؟

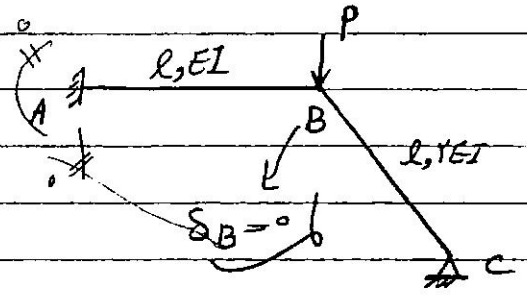

$$M_{BA} + M_{BC} = 0$$

$$\frac{2EI}{l}(2\theta_B) \qquad \frac{3(2EI)}{l} \cdot \theta_B$$

$$\Rightarrow \theta_B = 0$$

$$\theta_C = \frac{\theta_B}{2} = 0.0$$

نکته: اگر سازه‌ای داشته‌ایم که: ۱) بارگذاری آن سازه بصورت نیروی متمرکز گره‌ای باشد.

۲) هیچ ممان گره‌ای نداشته باشد.

آنگاه در آن سازه برش و نیرو محوری صفر است و به عبارت دیگر آن سازه فقط دوران دارد و فقط نیروی عمودی دارد.

مثال) $P = \theta_A$ ؟

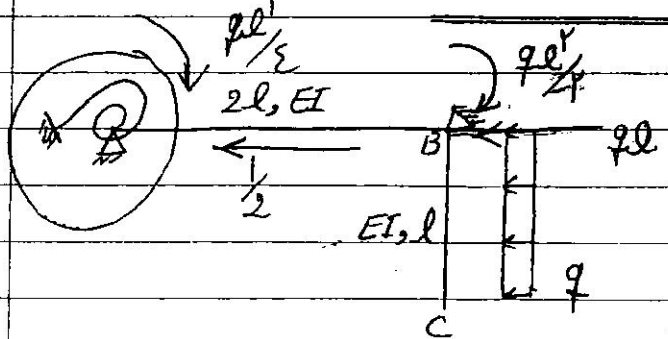

$$M = k\theta \Rightarrow$$

$$\theta = \theta_A = \frac{\frac{ql^2}{8}}{k + \frac{3EI}{l}}$$

فروشگاه اینترنتی جزوه
www.jozve.info
شماره تماس: ۰۹۳۶۲۶۰۷۸۹۵

مثال) $\theta_B = ?$ (EI)

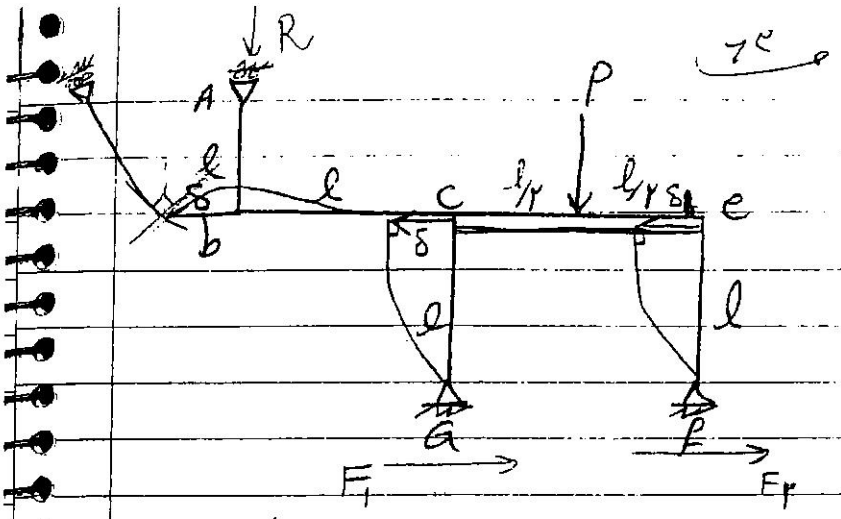

$\delta = 0$

$F_1 = F_2 = 0$

چون هیچ برونی به این دو نمی‌دهد.

و تغییر شکل نداره غلطات.

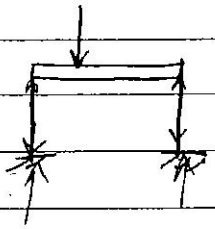

مثل یک صلب میشه و عکس‌العملی نمی‌تونه وقتی بیرونی بخوره تغییر شکل نمی‌ده.

مثال) شکل‌ها؟

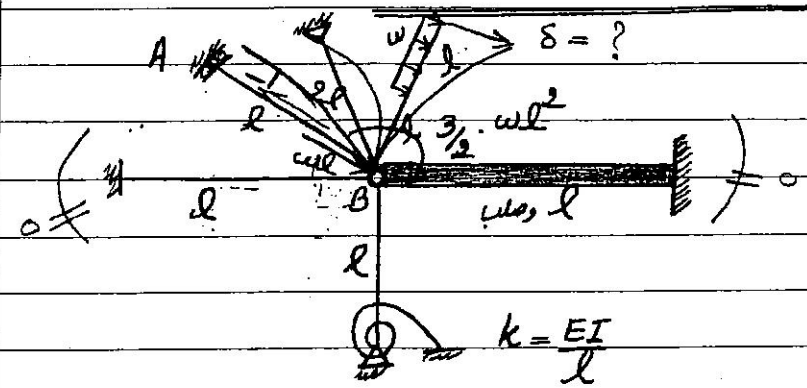

$$|M_{AB}| = M_{BA} = \frac{EI/l}{EI/l + 3EI/l} \times \left(\frac{3}{2} \cdot wl^2\right) = \frac{3}{5} wl^2$$

مثال) $\theta_B = ?$

چون A تغییر مکان گره‌ای داره روش‌ها حل استفاده نمی‌شود.

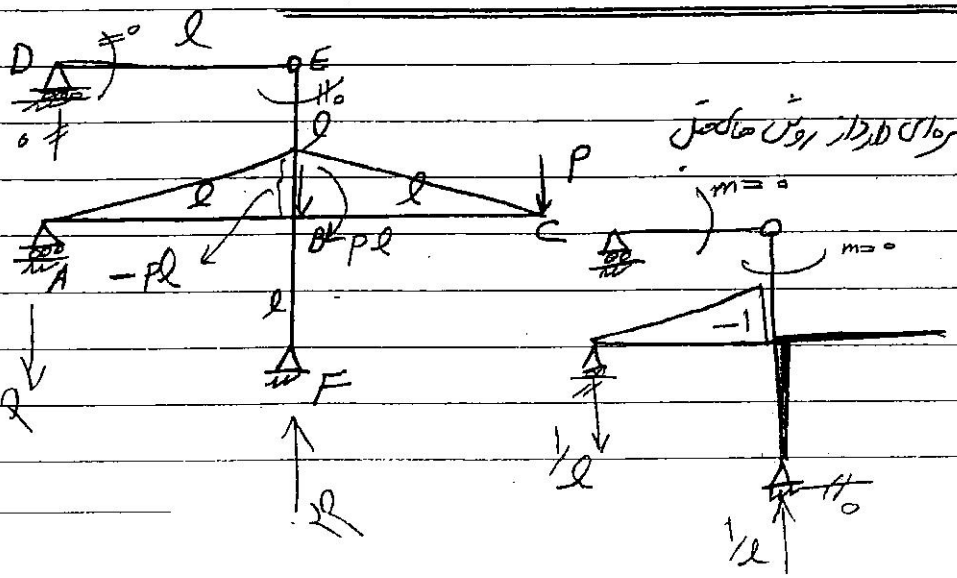

$\frac{Pl \times l}{2}$

$$|\Delta_B| \equiv \frac{AM}{EI} \cdot \bar{m} \Longrightarrow \theta_B = \frac{Pl^2}{3EI}$$

$\bar{m}$ ← $\frac{2}{3}$

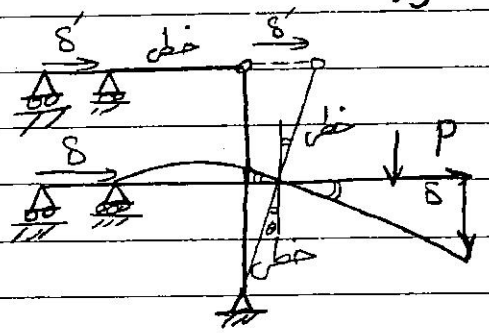

مثال)

$\begin{cases} \delta_B = 0 \\ \theta_B = 0 \end{cases}$

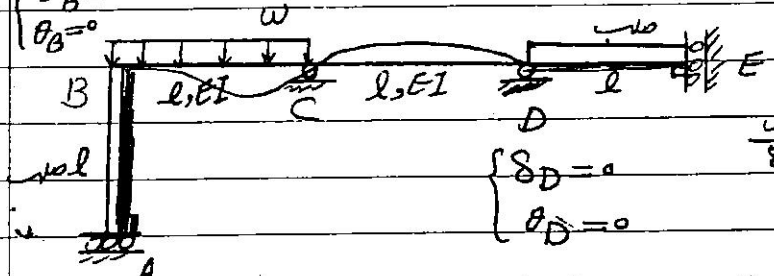

$\begin{cases} \delta_D = 0 \\ \theta_D = 0 \end{cases}$

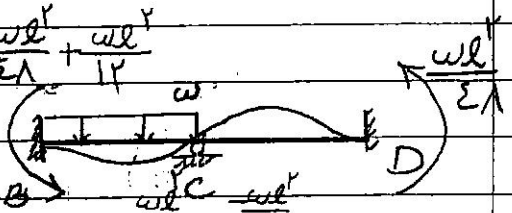

بارگذاری صفر

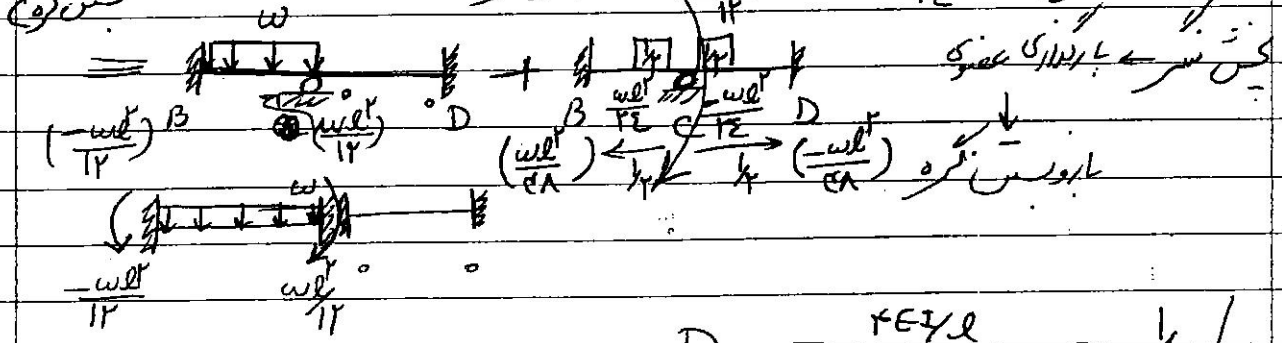

$$D_{CB} = \frac{4EI/l}{4EI/l + 4EI/l} = \frac{1}{2}$$

$$|\theta_C| = \frac{wl^2/12}{4EI/l + 4EI/l} = \frac{wl^2}{96EI}$$

$$M_{CB} + M_{CB} = 0$$

مثال)

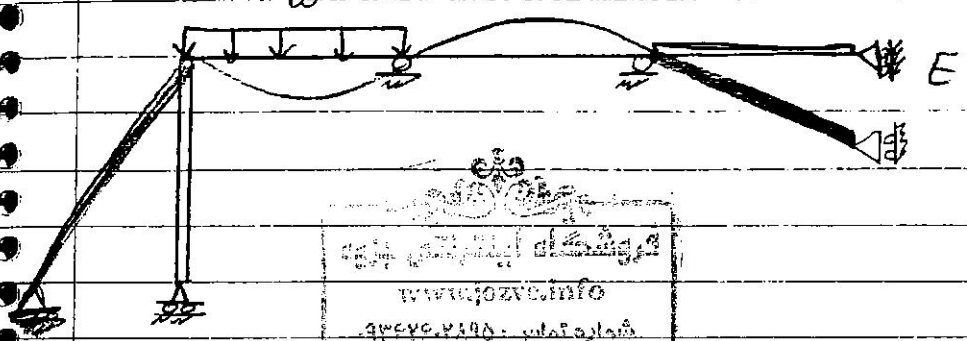

www.jozveh.com
شماره تماس: ۰۹۱۲۰۲۷۶۳۴

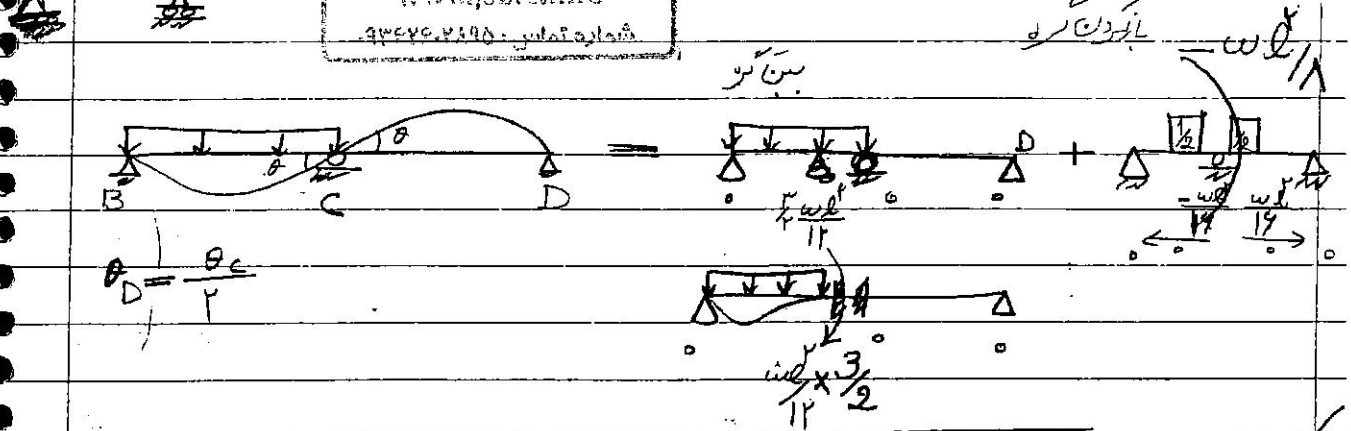

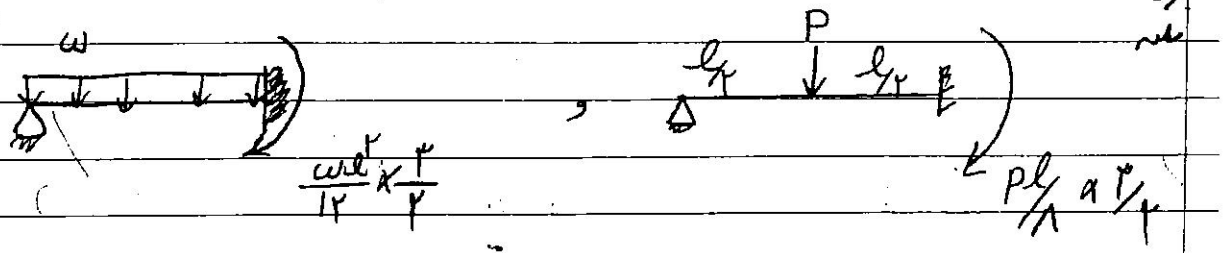

مثال)

$\delta_B \neq 0$
$\theta_B = 0$

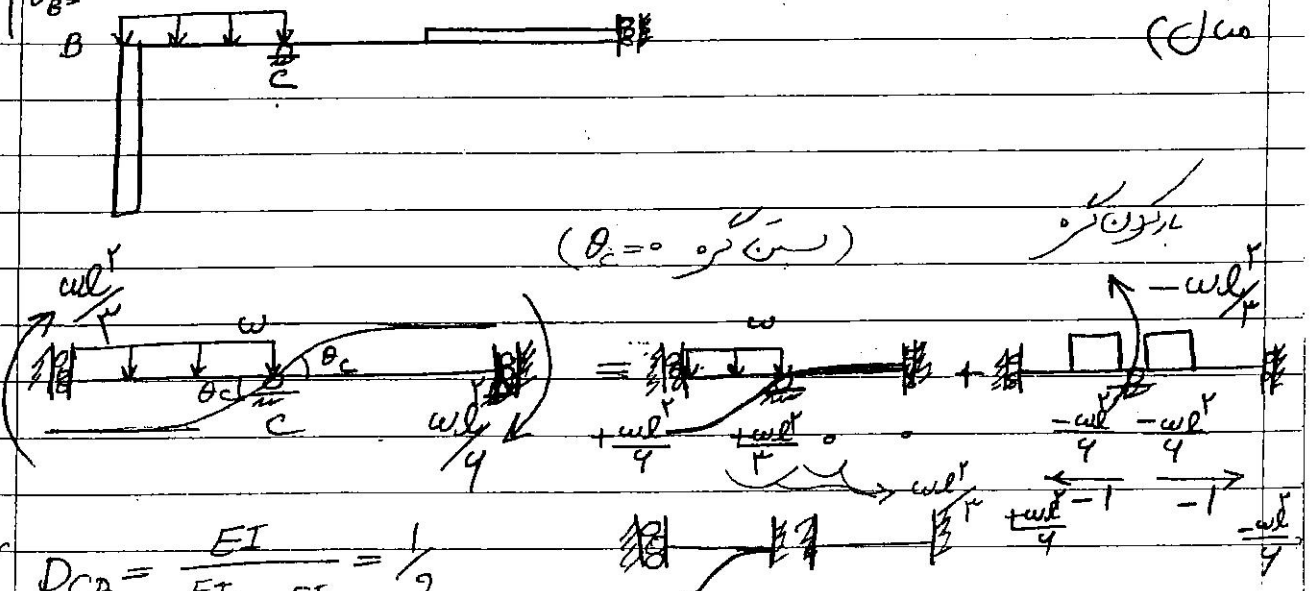

$$D_{CB} = \frac{EI}{EI/l + EI/l} = \frac{1}{2}$$

$$|\theta_C| = (\omega l^2/4)/(EI/l + EI/l) = \omega l^3/4EI$$

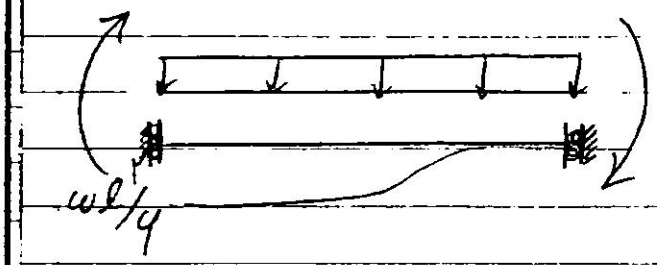

مثال: شکل شیب‌نما و لنگر در جهت‌ات ؟

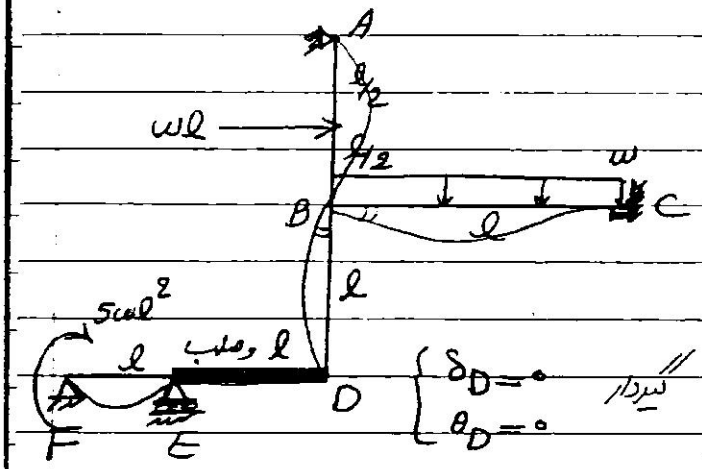

(EI)

$\theta_F = ?$ ترتیب

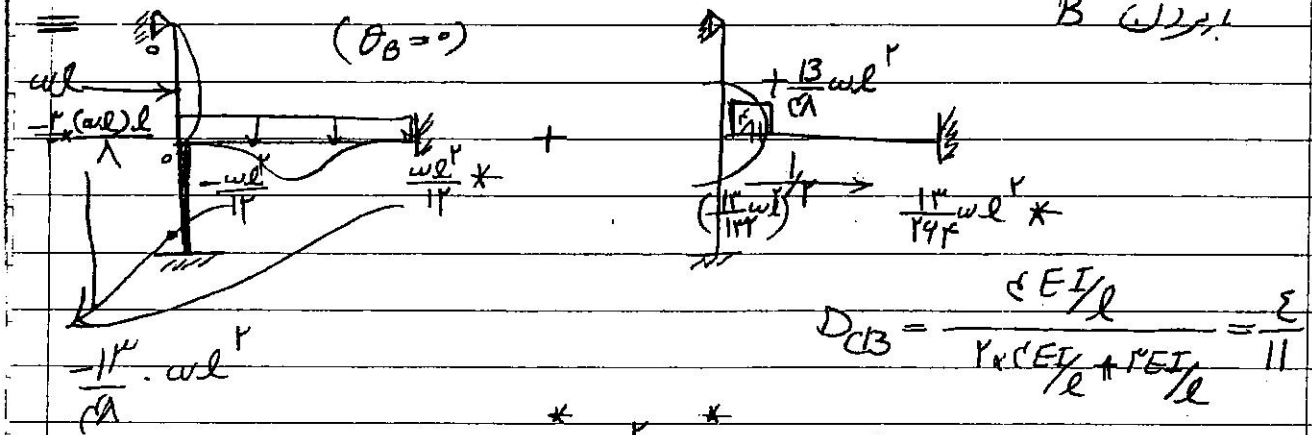

$$D_{CB} = \frac{4EI/l}{2\times(2EI/l + 2EI/l)} = \frac{4}{11}$$

$$M_C = \frac{+wl^2}{12} + \frac{13}{96}wl^2$$

مثال) θ_B در عضو BC

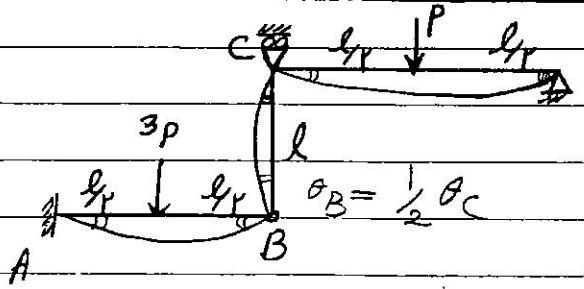

کدام است؟ (EI)

$\theta_B = \frac{1}{2}\theta_C$

$$\theta_C = \frac{Pl/8 \times l^2/2}{2EI/l + 2EI/l} = \frac{Pl^2}{32EI}$$

$$\theta_B = \frac{Pl^2}{64EI}$$

مثال) $(EI)\ ؟ = \theta_C$ (صلب)

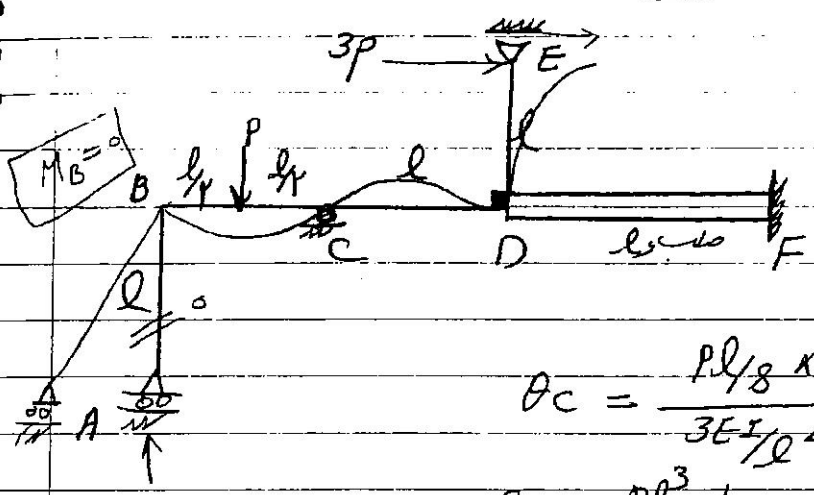

$$\theta_C = \frac{Pl/8 \times 3/2}{3EI/l + 4EI/l} = \frac{3Pl^2}{112EI}$$

$$\delta_E = \frac{Pl^3}{3EI}$$

مثال) لنگرهای تکیه‌گاهی را حساب کنید.

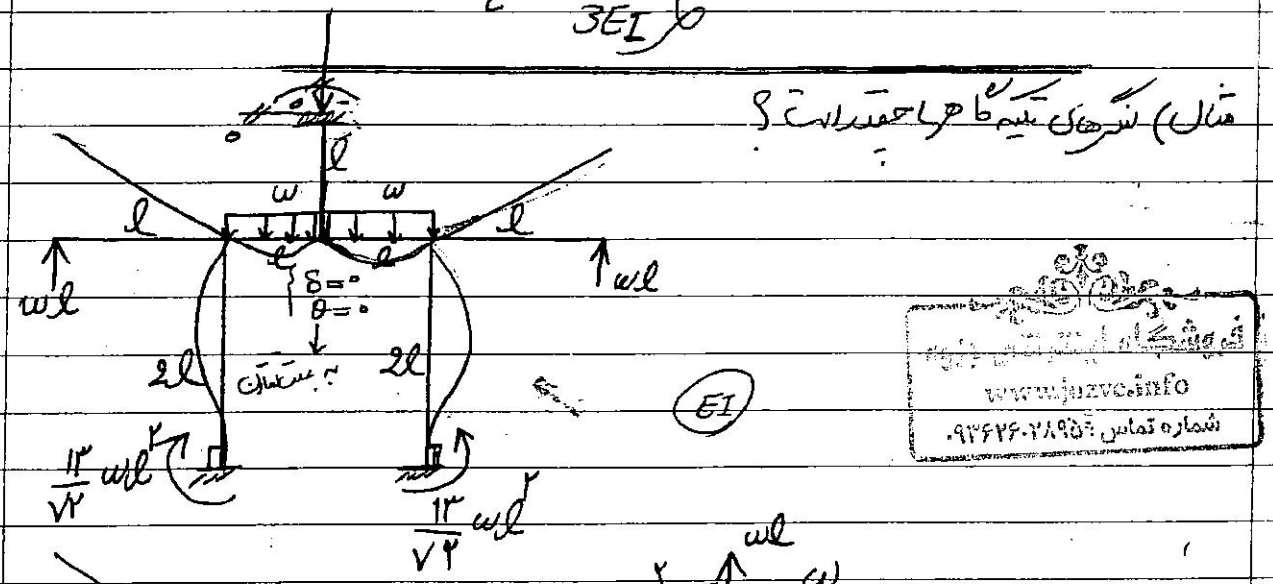

www.jozveinfo
شماره تماس ۰۹۳۶۲۶۰۲۸۹۵

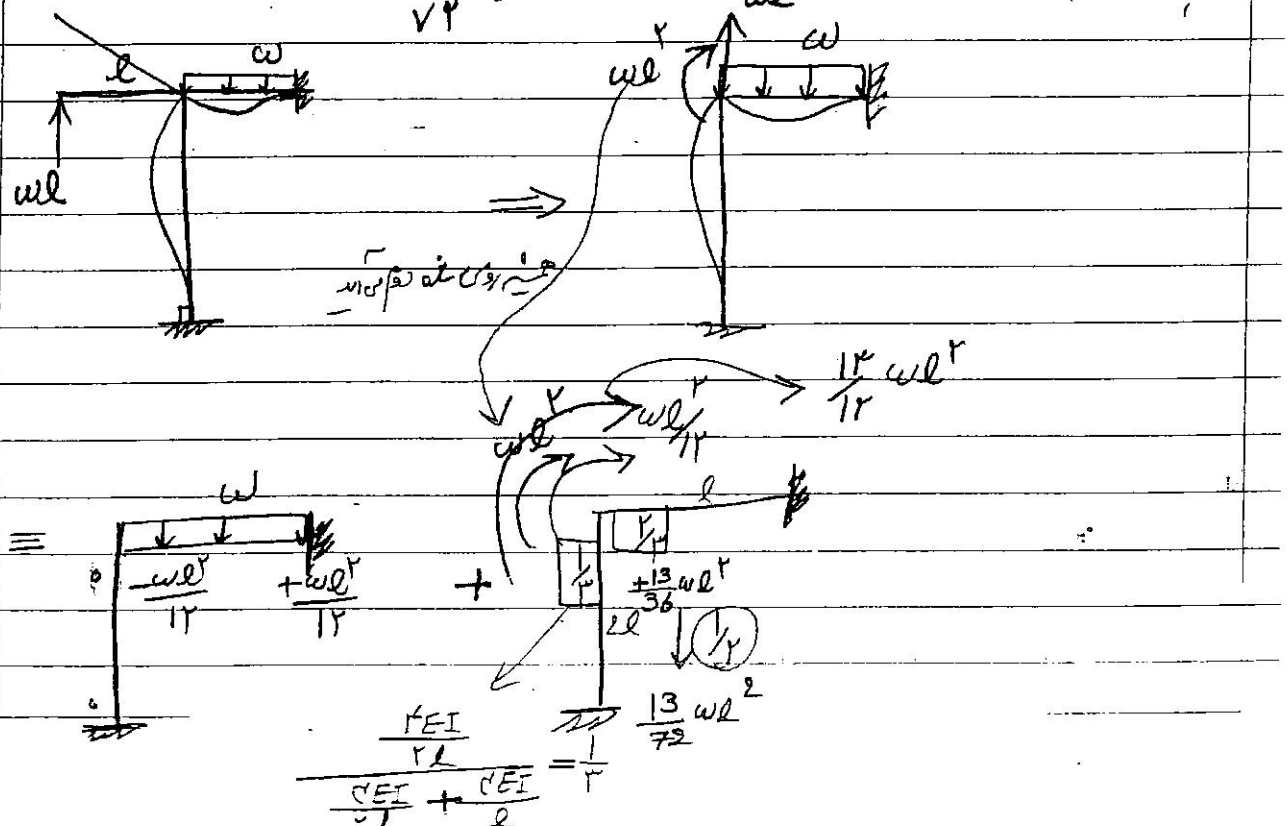

* آزاد ۸۷ و آزاد ۸۸ ← سوالای بخش نگر حل شود.